

Alexandru Beldie

de Mircea Ordean

Alexandru Beldie

(1912-2003)

Tinerețea pe munte

Alexandru Beldie se naște în București, la 29 august¹ 1912, ca fiu al lui Constantin² și al Eugeniei. Ca domiciliu, primul i-a fost declarat cel din strada Schitul Maicilor 12, el împreună cu părinții săi locuind ulterior în strada Izvor 112, în splaiul Kogălniceanu 31 – toate, spații închiriate – , pentru ca în 1932 Constantin Beldie să achiziționeze un apartament în strada Jules Michelet 15, etajul 2, în apropierea Pieței Romane. Ultimul moment a avut parte de o petrecere inaugurală, la care au participat între alții prietenii Tudor Arghezi și Emanoil Bucuța.

Va fi interesat de mic de mersul pe munte. Poate în urma unui drum cu adulți alături, iar totodată atras irezistibil de „culmile Bucegilor (al căror profil îmi apărea zilnic, obsedant, din cerdacul vilei din marginea Sinaiei, unde îmi petreceam vara)”, la doar șapte ani pornește singur pînă în poiana numită „Sfîrșitul lumii”, unde se va construi hotelul Cota 1400.

„Mi-am croit drum prin pajiștea cu sumedenie de flori și cu iarba deasă ce-mi ajungea pînă la piept și, dintr-odată, privirea mi-a așternut la picioare miniatura Sinaiei și panorama Văii Prahova, de care mă despărțisem pentru cîteva ceasuri cu trupul și sufletul. Pe drumul întoarcerii acasă, am avut simțămîntul că o părticică din mine a rămas acolo sus, pe munte.”

La așa debut precoce, alte drumuri pe Bucegi nu puteau întîrzia mult. Primul drum la Vîrful cu Dor, peste ani, l-a făcut singur, trezind exclamații de tip „E nebun!”. „Am cutreierat apoi, în fiecare vară, toate cărările Bucegilor, căutînd să le deslușesc.”

¹ Va primi numele sfințului Alexandru, celebrat de calendarul ortodox peste o zi.

² Tatăl acestuia, Dumitru, pornește din natalul Stroești-Argeș către București cu numele de Beldie. Primul său copil, Constantin, are acest nume, pe care tatăl și-l va schimba însă în Georgescu, purtat și de următorii săi copii.

„Multă vreme am avut drept tovarăși de drum un băț și o traistă cu merinde; de abia de prin 1928 m-au însoțit câte unul sau doi colegi de liceu [„Spiru Haret”]. Singurătatea nu îl deranja, fiind un sentiment care îi plăcea. Altminteri, nu avea rețineri să se alăture grupurilor întâlnite pe poteci.

„Întîlneam, din cînd în cînd, câte un grup restrîns de turiști. Erau oameni bine «echipați», adică încotoșmănați, chiar și în miez de vară, cu bocanci grei, ținuiți, și jambiere de lînă, cu bastoane înalte (alpen-stock-uri sau alpiștoace, cum ziceau călăuzele din Sinaia). Purtau saci de spate îndesați cu merinde, haine, pătură, lampă de spirt, cutii de conserve și altfel de cutii și cutiuțe, căni și ibrice și toate cele trebuincioase dichisului drumețului pe munți cu adăposturi rarissime.

Dotarea acelor nu trebuie să mire, întrucît adăposturile pe munte erau destul de rare în epocă, de pildă numai patru cabane în Bucegi, la 1928: Mălăești, Omul, Peștera lalomiței și Bolboci, cărora li se puteau adăuga priciurile de lemn, așternute cu cetină de brad, oferite de călugării de la schitul Peștera.”

Urmare a unor asemenea drumuri, tînărul Beldie intră în contact și cu atmosfera existentă între colindătorii locurilor:

„Pe vremea aceea, turismul se practica aproape exclusiv pe poteci, cele mai importante fiind marcate prin grija Turing Clubului României¹. Exista însă și o anumită competitivitate sportivă. Astfel, cu cît sacul de spate era mai voluminos și mai greu, cu atît turistul era mai «tare»; sacul mic, ușor, era considerat «sac de fraier». Dacă ajungeai la cabană, pînă să-ți tragi sufletul, erai asaltat de ceilalți turiști cu întrebări: «Pe unde ai urcat?», «Cîte ore ai făcut?». Și dacă noul sosit declara, ca excursionist «încercat», că a făcut numai 3 ore de la Sinaia la Peștera lalomiței se simțea dator, pentru completarea performanței, să adauge: «Și cu ce greutate în spate! Pune și dumneata, dom'le, mîna pe sac și te convinge!»². Alții, pregătiți pentru mai multe zile, și cu scopul cuceririi în final a vîrfului Omu, porneau în adevărate expediții, din echipament nelipsindu-le pistoalele, îi însoțeau călăuze localnice și aveau cai de munte închiriați, încărcăți cu toate bagajele și, pe deasupra, călare, duceau și câte un turist mai puțin sportiv.”

„Prin anii 1928–1930 ne cunoșteam aproape toți drumeții prin Bucegi. Eram, parcă, într-o familie, înfrățiiți, tineri și vîrstnici, în fața frumuseților necuvîntate ale muntelui. Chiar dacă ne vedeam pentru prima oară, tot ne înfrățeam repede, bunăoară în cabana veche, Casa Peștera, seara, cînd ne povesteam micile peripeții ale drumurilor străbătute și ne împărtășeam impresiile. Uneori chiar petreceam împreună cîntînd cîntece populare și studentești la un pahar de vin negru, «Păcura de Peșteră» din vilele lui Mihai Haret, fondator și președinte al T.C.R., «nepotul statuii», cum îi ziceam noi, adică al marelui Spiru Haret. Toate acestea însă pînă la orele zece seara, cînd apărea cabanierul – mai întîi moș Butmăloiu, apoi «nea» Grigore Pescaru – și ne amintea regulamentul. Atunci, cu toții, disciplinați, ne duceam la culcare [...]

¹ Beldie se înscrie în TCR prin 1928-29.

² Foarte probabil, și Beldie căra un asemenea desag, după cum îl înfățișează o fotografie luată (cca 1932) de capul de coardă în Săritoarea Mare, din Hornurile Secii.

În context: „La casa Padina, cineva dorise vinete dimineața. «De unde frumoșilor, stimaților, vinete aici, în creierii munților?!», s-a lamentat cabanierul Serghie Popescu. Am plecat discret spre Bușteni. Cred că atunci am stabilit, la întoarcere, recordul meu la urcuș pe Schiel, o oră și 45 minute (de la ieșirea din Bușteni). Alt record personal, în acei ani, Sinaia-Piatra Arsă-Peștera 2 ore și 20 minute. Ceva asemănător: Sinaia (mai exact din dreptul castelului Peleş)-Platou-Omul-Clincea-Bran-Zărnești (unde aveam întîlnire cu Nae Dimitriu, la cîrciuma lui Moșoia), 12 ore”.

Gîndul mă duce înapoi, spre vechea cabană Peștera, modestă, cu priciuri pentru dormit și lămpi cu petrol, dar deosebit de ospitalieră, în care, odată, într-o dimineață de Paști, am fost întâmpinați, cu urările cuvenite, de cabanierul Moise Roșculeț, țaran din Secăria Doftanei: el, împreună cu nevasta și cei șase băieți, îmbrăcați în straie naționale de sărbătoare, așezați ciotcă, ca la fotograf, în ușa bucătăriei, ne poțea pe cei vreo 30 drumeți, cîți eram acolo, să-i cinstim o masă lungă, așternută din belșug cu cele de trebuință. De abia după această «cinste la casa omului» am devenit clienți ai cabanierului.»¹

Legat de extrasul anterior, trebuie spus însă că, ceva mai departe de ochii lumii, Beldie a văzut lucrurile mai puțin poetic, mai... uman – după cum am constatat în convorbirile ce am avut cu dînsul, în 1985-90. De pildă, nu avea o părere grozavă despre Mihai Haret, iar totodată – mai ales trecut de adolescență – prefera să tragă la casa Padina, unde se putea chefui în voie (aveau și lăutari!). Poate dorința de a apărea cititorilor om la locul său, poate nevoia lui V. Borda de a conferi cărții sale un aer de cumînțenie (apreciat la vremea aceea, cînd regimul nu agrea naturalețea, cu atît mai puțin agresivitatea) a dus la un aer mai mult decît cuminte, al afirmațiilor sale:

„În această casă de la poalele codrilor Cocorei [Peștera] am avut prilejul să cunosc pe cîțiva din înaintașii turismului nostru, făuritori ai Hanului Drumeților: pe Mihai Haret, Valeriu Pușcariu, Gheorghe Morțun, Ion Colman și alții, de care, cu sfiala celor 15 ani ai mei [1927...], nu prea îndrăzneam să mă apropiu. Am mai cunoscut pe unul dintre cei mai activi organizatori și conducători de excursii ai Turing Clubului României, Dem. Stoenescu, «taica», de pe urma căruia aveau să rămîină atîtea imagini din munții noștri, prinse cu deosebită măiestrie pe pelicula fotografică. Tot aici am cunoscut cîțiva pasionați drumeți, iubitori ai Bucegilor, care aveau să-mi fie mai tîrziu cei mai buni tovarăși de drum. Dintre ei, vreau să pomenesc numele surorilor Dina² și

¹ „Ani de drumeție”, 1976. Lucrarea are doi autori, Valentin Borda și Nicolae Simion. Avînd în vedere că într-o carte ulterioară Borda revine asupra unor subiecte, mai exact legate de începuturile mișcării noastre alpine, e foarte posibil ca N. Simion să fi intervievat oameni mai puțin implicați în acest subiect, eventual din zone mai depărtate de Capitală.

² Părerea unui alt contemporan (Florin Ștefănescu, sinăian) despre Dina Coletti, expusă de acesta mie în anii '80, s-a aflat la antipod.

Tranquilla Coletti, stabilite din copilărie în Sinaia, însă născute și crescute în dragostea pentru culmi și flori tocmai pe munții din ținutul Friulului din Italia de Nord [...]

Trebuie să vă vorbesc de Englitera Nițoiu, sinăiancă, născută în cabană, firavă și puțintică la trup, că te minunai de unde are atîta putere să care – cum am văzut-o de atîtea ori – cu spina sa sau căruciorul, cele trebuincioase cabanei.”

O altă amintire din epocă, relatată de data aceasta subsemnatului:

„Moș Prescure (nepoții lui țineau stîna din zona Obîrșiei), om 70 ani dacă nu mai mult, stătea la o masă la casa Peștera... «Sînt supărat... S-a stricat lumea de tot... Uite cum umblă fetele despuiete pe munte! Înțeleg că lucrează la birou și au nevoie de aer aici. Dar e prea de tot, cum se îmbracă! Erau doi, el și ea, în pădure la Cocora, despuiați, și-o ținea așa, și o netezea pe... Le-am zis: «Nu aici, în potecă! Mai încolo! La noi în stîna să nu intri!... Băieții de la noi vede, se înfierbîntă și se îmbornăghiește [îmbolnăvește]»”

În paralel, Alexandru Beldie ia bacalaureatul în vara anului 1930, după care alege să se înscrie la secția de Mine a Politehnicii bucureștene¹. Ce motiv va fi avut să o facă, nu știu; cert este că va regreta curînd această opțiune...

Explorator în abruptul Bucegilor

Crescînd, Beldie își lărgeste cercul cunoștințelor despre munte. Ține totodată să memoreze, cît și să noteze cît mai multe amănunte, din locurile parcurse...

Potrivit spuselor lui Alex. Beldie, în prima copilărie a încropit o hartă a împrejurimilor Sinaiei, pe niște coli de hîrtie lipite cu așa-numit *pap*. Erau reproduse acolo poteci, serpentine, ba chiar și o „*Stîncă mea*”. Beldie sr. a arătat-o unui cunoscut, prin preajma căruia s-a întîmplat să treacă Bucura Dumbravă (cel mic o știa de cînd o întîlnise în pădure, ea avînd un buchet mare de flori în mînă). „Dă-mi-o să mă uit...”. „Dusă a fost, harta...” (Alex. Beldie dixit, mie).²

Remarcă în epocă și existența unui mănunchi de montaniarzi valoroși, care țin să se organizeze spre finalului deceniului trei în Asociația excursioniștilor români³. La parte la drumuri ale acestora (de pildă în Piatra Craiului, alături de Cristache Dedula⁴), dar și la întrunirile lor, de unde reține savuroase momente:

¹ Foarte probabil aici, la cursul de geologie, are următoarea interacțiune cu asistentul Murgeanu (ulterior profesor universitar, iar totodată printre cei care au înființat Clubul Alpin Român, 1934). „Era o atmosferă destinsă. Am întregat: «De ce etajele geologice au nume de vînzători de halviță armeni, cu finalul -ian?». Murgeanu nu mi-a explicat, doar mi-a spus, totuși amuzat: „Ești cam obrăznicuț, dumneata”.

² „Bucura Dumbravă era o veche cunoștință a lui Constantin Beldie. Colaborarea dintre ei începuse la *Noua Revistă Română*, în care sensibila scriitoare publicase, încă din 1908, articole axate pe tema mișcării feministe, de afirmare a drepturilor femeii.” (N. Leonăchescu, op it., p. 243). Va semna după război articole și în revista „Ideea europeană”, păstorită ca secretar de redacție de același C. Beldie. Despre Bucura Dumbravă, acesta „vorbește elogios în *Memoriile*-le sale, subliniind activitatea ei deosebită în popularizarea și organizarea turismului montan. *Cartea munților* este prezentată ca «un alt catehism, al drumețului de munte» [...] Lucrarea [...] precum și «grupul animator de femei din jurul Bucurei Dumbravă» au influențat decisiv înființarea primelor organizații de alpinism și drumeție» din România (*idem*).

³ „AER era inițial un grup restrîns, care se reunea în casele lui Dedula. Erau acolo Tudor Constantinescu, Nae Dimitriu, Dedula, Socea, Ticu Drăgoescu.” (Alex. Beldie, declarate mie).

⁴ „Dedula era destul de îngîmfat, ca și Nae de altfel”, mi s-a confesat Alex. Beldie. Apropo de originea amîndurora, „după o agapă [bucureșteană], noaptea, Nae a trecut pe lîngă un magazin/magazie. A intrat în vorbă cu paznicul de acolo. Era albanez, categorie umană care în București se ocupa în-

„Erau anii în care, la ședințele Asociației Excursionistilor Români, Nae Dimitriu îi trimitea din stradă asudatului președinte Dedula – prin *oberlicht* – un pahar cu șpriț rece [...]

«*Domnule doctor* (Dumitrescu, președinte ADMIR, în capul mesei la agapele asociației), *nu beți nimic?*» «*Nuuuu, doar apă minerală. Știi, vîrsta...*». Peste o săptămînă, trecînd prin localul «La Cănuță», vizavi de laboratorul doctorului Dumitrescu¹, Nae Dimitriu îl întâlnește pe vajnicul abstinent într-un separeu, cu o *litră* [250 ml] de vin în față...” etc.²

Tot acum află de existența itinerariilor nemarcate, pomenite în cele două hărți ale abruptului Bucegilor (autor Radu Țițeica), ori în descrieri – cu toate publicate în anuarele Bucegilor, editate de Touring-Clubul României. Întâlnește tot acum oameni care pășiseră prin acele locuri dificile. De pildă, locuind cu familia³ la Victor Pascu, l-a cunoscut pe fratele acestuia, Costică⁴, care a ajuns să-i fie bun prieten, motiv pentru care acesta – călăuză (și implicit plătită) pe Bucegi pentru turiști – nu i-a luat bani la vreun drum unde l-a dus pe munte, de pildă pe Brîul lui Răducu (înainte de 1932)⁵.

Nu știi cum ajunge Beldie să ia parte la tura organizată de AER pe Valea Albă, în aprilie 1931 (în imagine, al patrulea din stînga)...

Anunț ulterior, în gazeta „Universul” (sub semnătura lui Neagu Boerescu): „Un grup de turiști, aparținînd Touring-Clubului Român, soc. AER și «Sănătatea» și compus din d-nii: Nae

deobște cu plăcintăria sau cu paza de noapte. Cel în cauză avea șalvari, cîț și un fes. Nu avea armă, doar un ciomag. «*Șchepetar?*» l-a întrebat direct Nae, apoi a pornit a vorbi cu el în albaneză. Omul era foarte încîntat că un domn discută cu el.

Nae a fost subprefect la Cetatea Albă, iar apoi avocat în contenciosul Băncii Naționale.”

¹ Întrucît pentru analize era necesară cunoscuta sticlă umplută dimineața, ireverențioșii îi numeau pe doctorul Dumitrescu și *Doctorul Pipi* (comunicat mie de Alex. Beldie).

² M. Ordean, „Sus la Munte la izvor”, cap. „Risipite pe net”, materialul „Alexandru Beldie”.

³ Foarte probabil doar mama, tatăl suportîndu-le material vilegiatura (dna Beldie a fost casnică).

⁴ „Antreprenorul Petre Pascu, bun meșter și om de suflet, devotat ideii construcției de cabane în Bucegi, frate cu Costică, Teofil (Filică) și Victor Pascu [...] Toți buni cunosători și iubitori ai Bucegilor, oameni de nădejde care s-au înscris la loc de cînte în istoria turismului în acești munți, prin construcția de diferite amenajări turistice, prin executarea primelor marcaje ale Touring Clubului României, organizarea tehnică a concursurilor de schi, precum și ca neîntrecute călăuze. Costică era nelipsit din grupurile noastre de turiști bucureșteni și de la întîlnirile noastre de la Casa Peștera. El ne uimea cu măiestria interpretării sîrbelor din muzicuța de gură și ne-a destăinuit cîteva cotloane ale Bucegilor. Filică a fost [...] «consilier» la trasarea pîrtilor pentru concursurile de schi, iar mezinul, Victor [...] mi-a fost multă vreme [...] tovarăș de esențial ajutor în strădania mea ca ocrotitor al naturii în Bucegi.” (Alex. Beldie, în „Ani de drumeție”, 1976)

⁵ Devenind interesat de abruptul prahovean al Bucegilor, Beldie va lăsa Sinaia și se va caza la hotel „Caraiman” din Bușteni, îndeobște alături de colegii săi de explorări.

Dimitriu. Cr. Dedula, d-ra Olly Geres, d-ra Cec. Benkner, căp. Raiciu, dr. Socea, Beldie, T. Constantinescu, Ridel, Gagovici [Gigel Radovici], lt. Drăgoescu și subscriitorul acestor rânduri, ne-am hotărât a face de Sf. Sărbători ale Paștilor, o excursiune turistică în Bucegi, cu următorul itinerar: Bușteni – Valea Albă – Creasta Caraiman – Cocora – Casa Peștera, cu coborîrea pe Schiell – Valea Urlătorii sau Lăptici – Jepi – Piatra Arsă – Sinaia... În toiu iernii, de la 1.000 metri în sus, zăpada are grosimea și de 8-9 m pe alocuri. La 11 aprilie 1931, 7h, au plecat din Bușteni, conduși de Nae Dimitriu. La 18h30 escalada Văii Albe era terminată. În noaptea de Înviere, s-au rătăcit prin ceață și i-au salvat cei din Casa de adăpost Padina care au făcut un foc mare din crengi¹. La Casa Peștera au făcut un bal, în seara de Paști. A doua zi de Paști, schi și odihnă; a treia zi de Paști, plecarea.”² (Neagu Boerescu)

... dacă a aflat de ea din ziar ori a fost chemat de vreunul dintre participanți, cert este că după cearta ce a izbucnit atunci în asociație, pleacă alături de Dimitriu. Îi este inițial ucenic acestuia (altminteri nici el foarte avansat în domeniu, dar cu 13 ani mai mare, cu plusul aferent de experiență umană), care îl duce de pildă pe Valea Gălbenelelor, iar apoi prin Scoruși la platou – unde conferă tînărului coleg onorantul calificativ de „admirabil mergător”. Altminteri, era un itinerariu pe care însuși Dimitriu îl parcurgea pentru prima dată.

În interviul din „Ani de drumeție”, Beldie afirmă:

„Într-o zi din toamna anului 1932, la cabana de pe vîrfu Omu, atenția mi-a fost atrasă de doi turiști mai vîrstnici decît mine, neobișnuiți ca port și vorbire. Aveau saci mici, piolete și o frînghie, și tot vorbeau despre ascensiunea făcută. Am surprins termeni prea puțin familiari mie: săritoare... surplombă... horn... prize... ramonaj... Am înțeles pînă la urmă că escaladaseră Valea Coștilei din abruptul prahovean. M-am apropiat de ei și am intrat în vorbă. Așa l-am cunoscut pe [...] Nae Dimitriu, entuziast și întrepid pionier al alpinismului tehnic la noi, din neam de munteni albanezi de prin ținutul Pindului³, om de o remarcabilă vioiciune spirituală și trupească [...]; tovarășul său de drum din ziua aceea era Eugen Stoian, maestru al sporturilor atletice.”

Data din debutul extrasului este însă inexactă, căci Beldie îl știa pe Dimitriu cel puțin din aprilie 1931, dar momentul în sine, cît descrierea oamenilor merită reținute.

În august același an, grupul animat de Dimitriu întreprinde șase excursii în Bucegi (mai mult ca sigur în abruptul prahovean al acestuia) și Piatra Craiului.

¹ Alex. Beldie mi-a afirmat că el, deși doar liceean, a îndrumat acel grup (cu ajutorul busolei și al datelor reținute de cu vară) prin ceață de pe Platou, cu precizarea că una din ziarele epocii a reținut acest amănunt. Nu pare să fi fost vorba însă de „Universul” ori de „Gazeta Sporturilor”, consultate de mine.

² Neagu Boerescu, în ziarul „Universul”, unde colabora.

³ Corectînd la un moment dat un manuscris al subsemnatului, Ion Manof a precizat: „Cred că R. Țițeica. greșește cînd afirmă [că] Nae nu era român, ci albanez. Nae era aromân, (cuțo-vlah) din regiunea Moscopole a Albaniei. Cunoștea foarte bine limba albaneză, deoarece românii (aromânii din această regiune sînt cu limba maternă aromână în familie și vorbesc în afara familiei albaneza – între ei ori cu populația din regiunea în care trăiesc. Din cîte am discutat cu Nae Dimitriu, nu îmi amintesc dacă a făcut cursurile primare [la școală] în albaneză, dar primele clase de liceu (gimnaziu) le-a făcut la Bitolia, în limba română. Dimitriu, deși cunoștea și vorbea curent dialectul cuțo-vlah, unul dintre cele trei dialecte macedo-române din Balcani, nu vorbea românește cu accent cuțo-vlah; de aici, nefiindu-i româna noastră limbă maternă, este justă observația lui Radu Țițeica.

Noi toți îl consideram albanez, prin faptul că, reîntorși de pe Bucegi, de cele mai multe ori – înainte de a începe cu berea ori vinul de la Oancea – ne opream la bragagiul Bairamovici, albanez-sîrb, cu care Nae se întreținea în limba albaneză.”

„Am îndrăgit apoi mult cățărătura pe stînci, îndeletnicire care pune la încercare trupul și mintea, deopotrivă, și cere curaj, stăpînire de sine, prudență, fiind, totodată, cea mai bună școală a disciplinei și camaraderiei perfecte în grup; o luptă cu stîncă, dar și cu tine însuși. Am început cu un echipament improvizat, cu frînghia de rufe luată de la mama de acasă...”

După un rateu (împreună cu Ion Șincan) spre Valea Colților¹, cei doi tineri merg în august alături de Nae Dimitriu, pe Brîul Mare al Coștilei între Hornul Mare și Valea Priponului, respectiv pe Valea Colților și porțiunea superioară a “Firului Vertical al Gălbenelelor” (viitorul Horn al Coamei).

Dimitriu capătă acum informații despre zonă inclusiv de la Radu Țițeica (acesta îi este chiar ghid la începutul lui august, pe ruta Poiana Mălinului-Brîul Caprelor-Seaca din Coștila-Valea Țapului)², ori de la N. Comănescu, ce parcurse anterior jumătatea pomenită a Firului vertical...

Șincan și Beldie îl însoțesc pe Dimitriu și într-o dificilă tură hivernală (27 decembrie 1931), pe Valea Coștilei. Avocatul își expune la scurtă vreme impresiile într-o scrisoare către Radu Țițeica, sentimentele lui fiind probabil comune și celor doi ciraci:

„Șincan a fost excelent [...] Beldie de asemeni foarte bun [...] Coștila ca și Gălbinelele [...] sînt mult mai ușoare, ca ascensiune propriu-zisă, decît în timpul verii, dacă, evident, se face abstracție de «micile surprize» ce le pot rezerva fie o alunecare, fie slaba rezistență a zăpezii, care nu în toate punctele prezintă aderență suficientă.

Altfel mersul e admirabil. Simți cum cîștigi, cu fiecare pas, în înălțime. [...] E o nebunie să te hăzardezi ore în șir pe Mălăiești-Tache Ionescu, rută frumoasă, dar interminabilă, pe, ferească-mă sfîntul, V. Cerbului sau Urlători, cînd văile directe Coștila, Gălbenele, Mălin, cu excepția eforturilor din pădure și a pericolelor care cu un mers precaut pot fi evitate, oferă cea mai desăvîrșită rută pentru a atinge platoul...”

În paralel, se înregistrează o situație aparte între Dimitriu, Beldie și tatăl acestuia din urmă:

„Am ajuns un fel de... tutore alpin al acestui simpatic băiat și aceasta din cauză că tatăl său [Constantin Beldie] nu vrea sa-i dea, sub nici un motiv, drumul la munte decît cu mine. Are omul confiență în mine și basta³. Or acum o săptămînă Beldișor ținea, cu orice risc, să ia puțin aer pe Gălbinele. Eu eram extrem de ocupat [...] așa ca nu puteam merge. «— Domnule Dimitriu, vă rog, o scrisoare pentru tata în care sa-l rugați să-mi dea drumul și-n care să-i

¹ Interpretînd greșit harta Țițeica, nu au ieșit în șaua Poieniței, ci au continuat urcușul Vîlcelului Poieniței. Cu destule eforturi au ieșit în Șaua Măgarului, unde au realizat eroarea comisă. Pe Valea Colților nemaivînd curaj să meargă, s-au întors cu emoții pe unde urcaseră.

² „Pe Radu Țițeica nu l-am cunoscut pe munte, ci în Bușteni. Am fost și la el acasă. Știa multe, dar nu era accesibil, îmi lăsa impresia că ținea la distanță. În același timp, aveam respect, nu mă duceam peste om, că să mă ia cu el pe munte” (afirmații Alex. Beldie către subsemnatului, în 1985-87).

În paralel, același declara: „Am învățat abrupturile [...] de la frații Țițeica” (Dona Roșu, op. cit.)

³ La vremea cînd s-a născut Alexandru, familia lui locuia pe strada Schitul Maicilor, la poalele dealului Arsenalului. În același timp, C. Beldie indica drept „mahalalele copilăriei mele, Mihai Vodă și Izvorul pe de o parte, Brezoianul și Gorganul de pe altă parte”. În acel spațiu a cunoscut, iar totodată stimat comunitatea de albanezi, cum foarte posibil va fi privit și pe aromâni (cuvinte rele nu are nici pentru „brutarii și băcanii epiroți” ai locului). Ca urmare, e posibil să-și fi extins stima, încrederea și către cel care aflase că îi însoțește feciorul pe munte, Nae Dimitriu. Totodată, acesta din urmă nu era un fitecine, ci, după spusa unui Ion Manof, „avocat pledant de categoria I, la BNR”.

Nu știu unde a locuit Dimitriu, însă faptul că s-a atașat grupului AER, cu domiciliul în zona Izvor, indică faptul că locuia în zonă.

comunicați că mergeți și dvs.». Vremea rea, incertitudinea pe care o ai asupra bunului rezultat al unei escapade în timpul iernii, pe o vale grea, m-au determinat să-l refuz [...] «Îi scriu domnului Beldie numai dacă îmi dai cuvântul de onoare ca vei face unul din drumurile următoare: Vîrful cu Dor, Urlători, Val. Cerbului, Val. Mălăiești. Pentru alte drumuri nu-ți pot da... autorizație [...]». Mi-a declarat că-i fac șicane etc. și a amînat pentru o dată cînd urmează să plecăm împreună.” (scrisoare Nae Dimitriu către R. Țițeica, 21 martie 1932).

Probabil în ton cu această înțelegere, Beldie este alături de Dimitriu (plus Belitoreanu, Șincan și P. Nistor) pe Valea Bucșoiului, la 2 mai 1932:

“Bușteni-Dihamul (cu căruța) [...] Nicînd nu am întîlnit în Bucegi o zăpadă mai mare (la Omul, adăpostul nu se mai vedea, iar pînă la intrarea lui, trebuia să străbați un culoar de peste patru metri înălțime [...]). Am ieșit în Poiana Bucșoiului la ora 8,30. De aci, Valea Bucșoiului părea o cascadă albă, care se prăvălea aproape dreaptă [...] La 8,40 am început ascensiunea. Zece minute mai sus, am lăsat în stînga (cum urcam) un fir secundar al văii. Acesta, ca și celelalte fire ale Bucșoiului, o spun cu precizie, sînt accesibile iarna. La un bloc ieșit în relief am lăsat în dreapta firul despre care mi-ai scris că e inaccesibil [Vîlcelul de sub Vîrf, cum apare în ghidul Bucegii turism-alpinism, 1961] și am continuat drumul pe cel principal. Am verificat coama ce desparte aceste fire. Este într-adevăr foarte bună de urcat, și aceasta chiar în timpul iernii.

Prin stînga acesteia și numai pe fir a cărui pantă se intensifică pe măsură ce se apropie de partea finală, am continuat ascensiunea pe o zăpadă pe alocuri bună, pînă în punctul unde acest fir central se ramifică în două. Firul din dreapta, despre care îmi scriai că este mai bun de urmat, se bagă între două țancuri și intră către dreapta, spre culme. Pe firul din stînga părea mai acceptabil și era mai direct [...] La orele 12,15 eram în șaua Omul-Bucșoiul. Ca să-ți redau în cuvinte aspectul feeric al acestei regiuni acoperită de zăpada și sub bătaia puternică a soarelui de amiază, e peste puterile mele. Eram covîrșit pur și simplu de atîta frumusețe [...]

La Omul am stat în prima zi de Paști, cînd am făcut mici explorări la Acele Morarului – cu piciorul – și pe brînele Coștilei – cu binoclul [...]

A doua zi de Paști am plecat de la Omul la ora 7 dim. Aveam rendez-vous cu Nicu Comănescu la ora 7,30 în gura Văii Urzicii. [...] Am fugit la vale cînd din grabă, cînd din frica ce ne dădeau avalanșele de zăpada și pietre, care, mărturisesc, nu bănuiam să fie așa de grozave. [...] La 7,25 eram în gura Urzicii. Nicu Comănescu cu un elev politehnician, V. Nicolau, așteptau. Sărutări, strîngerii de mîini, urări de bine pentru «prea sfintele etc.» și la ora 8,20 luarăm valea în sus [...]»¹ (Nae Dimitriu, scrisoare către Radu Țițeica)

Cam tot acum, Nae Dimitriu face planuri privind înființarea unui *Alpine club*, inițiativă descurajată de faptul că nu vedea în jur mai mult de 5-6 oameni (între ei, Alex. Beldie), cu care să alcătuiască așa ceva.

Ultimul lipsește însă din clasamentul grimpeurilor autohtoni, pe care Virgil Ioan îl stabilește în aceeași vreme, însă e foarte posibil ca ultimul să nu fi știut de existența și performanțele tînărului – valoroase, dar și foarte proaspete.

¹ În aprilie același an și considerînd probabil ruta una simplă (deși cu zăpadă măcar pe flancurile nordice!), pe unde putea merge și singur, Beldie străbate Brîul Mare al Jepilor, între drumul Schiel și Valea Jepilor. Mai fusese pe acolo vara, condus de Costică Pascu.

Alături de Dimitriu, Beldie intră în această perioadă în categoria montaniarzilor invidiați pentru performanțele lor, iar implicit bîrșiți. În această atmosferă, și mai puțin agresiv fiind de felul său, încearcă să nu se „strice” cu adversarii de care causticul Dimitriu nu ducea lipsă. Încercarea nu-i reușește întotdeauna, de pildă în cazul unui domn Breazu. Alteori spune verde unui Dem Stonenescu (blocat vara în partea inferioară a Văii Gălbenelelor): „Grupul lui Dimitriu n-a trăit situații nenorocite ca ale dv. niciodată”. Nu-l mulțumește nici pe Dimitriu, care îl acuză la un moment dat că duce mai mulți pepeni într-o mîină.

Dincolo de acestea, campania în abrupt continuă și în 1932, cu o tură în iulie, pe Valea Seacă a Caraimanului (Beldie este pentru întâia dată pe aici¹)...

... repetată peste o lună, pentru ca și alți doi amici² să cunoască locurile. Cam tot atunci, Dimitriu, Șincan și Beldie suie pe o vreme ploioasă Valea Colților.

Atmosfera:

„Ceea ce m-a impresionat [...] a fost vederea ce am avut-o asupra zidului Coștilei și a verticalei Gălbinelelor, din Strunga Colți. Am rămas pur și simplu uluit. Și sînt convins, dacă din acest punct aș fi spus unui necunosător că acea «zgîrietură» este accesibilă, aș fi primit cu siguranță două perechi de palme. O clipă după admirarea acestui tablou unic, s-a așternut negura și s-a pornit o grindină cum n-am mai văzut niciodată la m[un]te. Toate șiştoacele și văile deveniseră adevărate cascade [...]

Am luat V. Albă și am venit «pe rulmenți» (stratul de grindină era de cel puțin 10 cm) la Bușteni, unde am ajuns la 4,30. Două ore am luat în brațe soba lui Oancea, ș-apoi m-am instalat pe trotuarul restaurantului. Să fi văzut [...] exodul turiștilor reîntorși din munte, ai fi rîs cu lacrimi. Toți scoși ca din puț.” (Nae Dimitriu, scrisoare către Radu Țițeica, 5 iulie 1932)

Paranteză, legată de momentul istoric:

¹ În echipă, alături, Ion Șincan și Gogu Georgescu. Conform spuselor lui Beldie, ultimul era mare negustor de piei, angrosist mai exact. „Cît și bun fotograf.”

² Petre Nistor și Matei Dănățoiu.

„Am asistat la apariția primului motociclist pe vârful Omu, prin 1931¹, și a primului automobil «Citroen» ajuns la crucea de pe Caraiman, cam tot pe atunci, și coborât în vale sub formă de piese detașate.” (Alex. Beldie²)

În același sezon, alături de Dimitriu ori cu însoțitori de vîrsta sa, Beldie explorează Valea Bucșoiului³, jumătatea inferioară a Văii Urzicii⁴, cît și versantul nordic al Morarului. Odată instalată iarna, Beldie își trece în cont o dificilă tură, pe Valea Țapului, cu ieșire la Platou (28 decembrie). Îi are alături pe colegii de școală Titi Alexandrescu și Ionescu-Guy. Ușoară nu le-a fost acum depășirea zonei subalpine, aflată sub mari zăpezi, și nici a Văii Țapului în sine (unde au evitat ruptura din dreptul Brîului cu Jnepeni pe varianta de vară, prin dreapta). Nesfîrșită a părut ascensiunii și partea finală a Văii Mălinului. Ca și cum acestea nu ar fi fost de ajuns, probleme a pus și mersul pe platou către una din cabanele aflate în apropiere:

„După o luptă de zece ceasuri cu gheața și stîncă, în clipa victorioasă a atingerii marginii podului Coștilei, o dată cu lăsarea nopții s-au lăsat și negurile, iar pe deasupra s-a pornit și pe viscolit. Cea mai mică greșeală de orientare ne-ar fi putut conduce prin beznă peste perfidele cornișe de zăpadă suspendate deasupra pereților stîncoși. Îmi amintesc cu cîtă înfrigurare, pe sub hainele înghețate tun și la razele slabe ale unei lămpi electrice de buzunar, răsfoiam caietul cu însemnări, unghiuri de marș, repere, luate cu grijă de cu vara, și priveam încordat acel ac de oțel tremurător care a îndreptat pe ațîția corăbieri la liman și care ne-a îndreptat și pe noi, sloiuri de gheață ambulante, în acea noapte de neuitat, pînă la ușa cabanei calde și primitoare.”⁵

În aprilie 1933, Beldie este alături de colegii Al. Florescu, Nicolae Tipei pe Valea Seacă a Caraimanului, ieșind prin Hornuri (a treia ascensiune de acest gen, după cele două conduse de N. Comănescu).

Interes a provocat elitei alpine din epocă și Valea Adîncă, suită la jumătatea primăverii, pe o zăpadă abundentă, de către Alex. Beldie, Nicu Comănescu, Nae Dimitriu, Alex. Maidlinger, Ivana Popescu și Popescu.

„Am ajuns extenuați în culmea Morarului, unde ne-a luat în primire vîntul, bătîndu-ne drept în față. În aceste condiții, porțiunea de pantă spre Omu a părut de-a dreptul interminabilă, făcînd ca grupul nostru să se înșire pe o mare distanță. După un timp în care ni s-a părut că s-au scurs nu două ore, ci ani, am ajuns, eu și Nae Dimitriu, în pragul adăpostului. Stănilă, cabanierul, primea rar vizite pe așa vreme, așa că în prima fază a bătailor noastre cu pioletul

¹ E vorba de Bazil Assan, aventurier înlesnit financiar, din epocă.

² „Ani de drumeție”

³ „În Bucșoiul am intrat în 1932-33. Am pornit de la altitudinile lui Radu Țițeica, cărora le-a adăugat și altele, ridicate în grup cu Tipei sau Manof, dar și singur.”

⁴ „Ani de drumeție”. Totodată, declarate subsemnatului: „Am explorat Valea Urzicii de vreo două ori, ca să găsesc un drum mai comod, mai «comercial», pe unde să pot veni apoi cu *colectivele*. Evitam canionul. O urcam de obicei pînă în Brîul Mare. Deasupra acestuia am urcat cu niște oaspeți cehi, în 1934. După o săritoare în brîu dificilă [mai mult ca sigur ocolită], restul sînt mai ușoare, spre capăt fețele precedînd Platoul.

Expresia «comercial» o știu de la Ion Colman, ardelean, șef de serviciu la Societatea româno-americană, fruntaș în Consiliul TCR. «O luăm pe aici, că e mai comercial...». M-a însoțit prin 1938-40 în partea inferioară a Văii Urzicii, dar de felul lui călca rar prin abrupt. I-au intentat proces în 1945, după care a plecat în Belgia. Altă expresie a lui: «Beau cu oricine – gunoier sau ministru -, dar să nu îi pută picioarele!». Valea Urzicii îmi plăcea foarte mult. Am fost o dată cu Frim. «Aoleu, cînd oi scăpa de aici...!», s-a lamentat el la un moment dat. Mie mi-a plăcut însă acea față, era aerisită”.

⁵ „Ani de drumeție”.

în ușa nu și-a crezut urechilor¹. Când ne-a deschis, a fost surprins, odată în plus, de platoșa de gheață care ne cuprinsese. Am vrut să-i spun «bună seara», dar am simțit că nu-mi pot descleșta fălcile. Gazda noastră, pricepînd cum stau lucrurile, ne-a făcut loc în antreu și ne-a adus imediat niște rachiu de gențiană; doar după ce am tras o dușcă am putut vorbi²...

După o vreme, a sosit și restul grupului³. Lui Maidlinger, care nu se mai putea descălța, a trebuit să-i tăiem bocancii și a scăpat de degerături doar în urma unei energice fricționări cu zăpadă executată de Stănilă. Într-un târziu ne-am așezat apoi în jurul mesei, cu cîte un ceai în față. Întrucît ceaiul meu părea să miroasă a gaz, cabanierul, ca să nu-și strice reputația, mi-a adus imediat un altul. Când să beau, culmea, am simțit din nou neplăcutul iz. Pînă la urmă am descoperit vinovatul: din lampa cu gaz suspendată deasupra mesei cădea din cînd în cînd, discretă, cîte o picătură... Întîmplarea ne-a readus bună dispoziție și i-a permis lui Nae Dimitriu să plaseze o vorbă de duh despre «ceaiul lampant»...» (Alex. Beldie)

Cam tot acum, Dimitriu și cîțiva dintre amicii lui cutreierînd abruptul decid să adere la formațiunea turistică ADMIR⁴. Mica lor pleiadă, de numai opt oameni (între ei, Alex. Beldie), e numită în formațiunea-mamă *Gruparea alpină*⁵. Este momentul în care avocatul poate pune în practică un vis al său, despre care în scria lui R. Țițeica în iarna 1931-32:

„O publicație turistică lunară, la care ar rămîne să totalizeze toate datele cunoscute de noi asupra drumurilor grele [...] Și după fiecare întreprindere, publicarea unei serii de articole, fără nume, fără ditirambe, ca articole tehnice pur și simplu...”

Revista apare la scurtă vreme (iunie 1933), Beldie semnînd în primul număr, alături de N. Dimitriu, articolul „Văile alpestre din Coștila și Brîna Mare”⁶. În aceeași vară, cazat la hotelul Caraiman din Bușteni, Beldie purcede la explorări în diferite părți ale masivului, avînd ca rezultat un material despre versantul nordic al Morarului...

Legat de aceste explorări, dacă rutele din Jepii Mici (cu o excepție, de care voi pomeni mai jos) și chiar din Coștila priveau locuri călcate anterior de către om, traseele din nordul Morarului erau cvasinecunoscute turiștilor. În acest din urmă munte, echipa lui Beldie a parcurs Brîul Mare, Rîpele Zăpezii, Valea Adîncă, Vîlcelul Morarului, precum și Acele.

Pe Rîpa Zăpezii, imediat deasupra confluenței cu Valea Adîncă, Beldie și Manof⁷ nu au putut depăși o săritoare cu bolovan. Peste cîteva zile, într-o ascensiune solitară, Al. Beldie a izbutit

¹ Gheorghe Stănilă, cabanier între altele la „Poiana Izvoarelor” (pînă în 1982), povestește în *România Pitorească* despre o iarnă petrecută în tinerețe, la cabana Omul, alături de unchiul său Ion Stănilă. În timpul viscoalelor zgomotul era atît de puternic, încît o dată nu au auzit bătăile a doi turiști, găsiți morți în prag a doua zi.

² Alex. Beldie, în discuții ulterioare cu subsemnatul: „Către Omul, eu și Nae eram în față. Ambițioși: făceam eu un pas, făcea și el. Negură. **Bun rachiu! lui Stănilă, la cabană!**” (precizare: sublinierile din textele reproduse aparțin subsemnatului, dacă nu se precizează a exista deja în acestea).

³ „Cabana de la Omul avea inițial o cameră de două persoane, o bucătărie și o încăpere cu priciuri. Ultima a devenit sală de mese, după extinderea cabanei, din 1936-37. Stația meteo a apărut prin 1930-31.” (I. Manof).

⁴ Asociația drumeților din munții iubiți ai României.

⁵ „Vrem să ne despărțim de *frații tibetani*, de săpătorii de șanțuri alpine, să facem noi o grupare a alpiștiștilor de stîncă, domnilor!” (N. Dimitriu, apud Alex. Beldie, în discuții cu subsemnatul).

⁶ E de notat că nu se vorbește acolo despre parcurgerea văilor Verde, Hornului (altminteri pomenită, ca afluent al Mălinului) și Caprelor. Neparcursă este acum și partea superioară a văii Urzicii.

⁷ „În 1931 am venit [de la Constanța] la facultate în București. A intrat curînd în mine morbul Bucegilor, iar implicit al abruptului prahovean. Am făcut cîteva ture singur pe aici, pe Comori și..., dar m-am

să ocolească redutabilul obstacol prin stînga, pe niște fețe aflate la mare înălțime. Reintrat în fir, pe o vreme închisă, alpinistul a fost întâmpinat de o săritoare înaltă și spălată. Nu a avut curaj să o atace singur, dar o va face într-o escaladă ulterioară, alături de I. Manof. Mai sus, unde valea se desface, cei doi exploratori au urmat pînă în Brîul Mare un fir aflat în extremitatea stîngă (estică) a evantaiului.

Explorarea firelor superioare ale văii s-a făcut în cursul altor excursii din vara aceluiași an. Esențial a fost și aici avansul pe unde se poate, inclusiv prin ocolirea locurilor dificile (depășirea cu orice preț a săritorilor din cale fiind o îndeletnicire a altora, în anii următori). În Rîpa Crucii, Beldie a apreciat săritoarea aflată imediat deasupra Brîului Acelor ca greu accesibilă și a ocolit-o, inițial pe firul aferent strungii Degetul Roșu-Acul Crucii (numit *Hornul Degetelor*, într-un *Buletin Alpin* din 1939), din care a traversat, pe un parcurs delicat în ultima porțiune, în Rîpa Crucii. Apoi, în bună parte, au urmat pînă în strungă fețele din dreapta talvegului.

Cel puțin pînă în 1934 Beldie nu cercetează Brîul de Mijloc („trece pe fața de nord, după care se pierde”) și Brîul Acelor („îl putem urma un timp, traversînd firele Rîpei Zăpezii, după care dispare...”), or amîndouă continuă pînă în Valea Morarului.

(în tren, pe relația București - Bușteni. În stînga, Nicolae Tîpei)

În context:

”Pe munte, mă pasiona cercetarea geografică de detaliu: făceam schițe, fotografii și foloseam permanent busola „Bézar” și altimetrul, notînd, totodată, cu grijă, modul de atacare, escaladare sau evitare a obstacolelor...”¹

Beldie are acum și o *premieră* (Fața Estică a Clăii Mari)...

Cu cîteva zile înainte, pe cînd urcau Valea Colților, Tîpei a suferit un accident la mîna și nu s-a mai putut cățăra. Prin urmare, Beldie a pornit singur la asaltul versantului lăsat de Clăia Mare către Bușteni. Aici, în iulie, a încercat să urce prin apropierea muchiei sud-estice a colțului, tentativă nereușită. La 7 august, Beldie a ales o altă cale, aproximativ pe mijlocul

încurcat și mi-am zis că solitarismul prin așa locuri nu e o treabă. Cu Beldie m-am întîlnit după ce el urcase Mălinul, iar eu eram de unul singur pe Brîul Mare al Coștilei. Hodorînd-tronc mi-a întîns mîna: „Eu sînt Beldie!”. Am schimbat impresii, după care el a plecat grăbit de lângă mine. „Unde fugi, domne?” „Păi, am treabă la...”. Nu am fost adeptul goanei pe munte, al curselor contra-cronometru. Am ajuns după două ore la casa Peștera. El era cu o sticlă de ceva în față. Ne-am împrietenit.” (Ion Manof)

¹ Declarate mie: „În Moraru m-am folosit de *Alidada* și de [busola] Bézar”. Alidada este dispozitiv topografic, ce servește la măsurarea unghiurilor (îl folosisese anterior și Radu Țițeica).

flancului. Deși lipsit de dificultăți tehnice și punctat cu brazi, traseul are o înclinație pronunțată și străbaterea lui a necesitat deosebită atenție. Cu ajutorul unui piolet, indispensabil într-o asemenea întreprindere, solitarul alpinist a depășit între altele două pînii ierboase, suspendate la mare înălțime, sosind după patru ore la jumătatea versantului, pe Brîul Subțire. De aici în sus, drumul, aflat în preajma muchiei nord-estice, își pierde din dificultate, dar cîștigă în frumusețe, conducînd finalmente lîngă baliza ce marchează creștetul Clăii Mari, unde Beldie a ajuns după alte două ore.

Ca urmare, *Buletinul Alpin* nr. 4/1933 îi găzduiește articolul „Claia Jepilor pe fața estică”. Numărul următor al revistei va tipări și materialul (aceluiași autor) „Văi și brîuri în Jepi” – atît cei Mici, cît și cei Mari –, descrise în amănunt fiind Valea Seacă și Brîul Mare.

... dacă nu chiar două, însă reușita pe Colțul Gălbenelelor îi va fi contestată de Nicu Comănescu.

Parcursul Colțului Gălbenele a avut loc la sfîrșitul lui iulie, cînd Alex. Beldie și Nicolae Tipei au suit treapta ridicată deasupra Strungii Colților, anterior considerată drept inaccesibilă de către confrăți. În continuare a fost parcursă muchia aeriană care conduce în vîrfurile Colțului Gălbenele. Revenirea în Strunga Colților s-a făcut prin rapel cu ajutorul unui piton.

Cum nu au parcurs atunci și ceea ce se numește vîrfurile secundare, despărțit de o șa de colț propriu-zis, Dimitriu a atribuit premiera („corb la corb nu-și scoate ochii”, va comenta perdantul) lui N. Comănescu.

Elevul-inginer plănuia în aceeași vară și explorarea bazinului Văii Bucșoiului, însă a avut parte de un accident, pe Acul Crucii din Moraru.

Coleg a avut în acea zi pe Ion Manof, care îmi va relata peste ani:

„La 4-5 metri în sus se zărea un piton. Nu aveam carabinier. Sandu era legat de mijloc, banal. A vrut la un moment dat să facă un făcut pas mai mare, dar s-a rupt priza de pe care pornise. Venind vertical, s-a lovit tot de ea și i-a sfărîmat glezna (rotula), cauzîndu-i și o fisură a femurului. A căzut spre Rîpă¹. Eu, cam trei metri sub strungă [probabil pe partea sudică]. Inițial, a spus: «N-am nimic, stai să mă ridic... Au!» «Ce ai?» «Picioarul...».

«Scoate bocancul!». Nu se vedea nimic. Era alb picioarul.

Nu l-am mai încălțat. Dar după trei-patru metri, dureri. S-a așezat pe fund, mergînd așa, cu ajutorul pioleților ce aveam la noi. Accidentul a avut loc pe la 2-3 după-amiaza. Am ajuns finalmente jos la Pripon, în dreptul stînei de acolo. La bordei, un cioban. Nu avea cai, cu care să-l ducem pe Sandu mai departe.

Am luat-o la vale, cu gîndul să îl scot cu cineva cu brancarda. Am ajuns la Bușteni pe la 7-8. «Domnu' Stroescu, uite ce ni s-a întîmplat...»² «Aoleu!». Era un tip plîngăreț. Mă duc la primărie, unde dau de secretar. Mă trimite la Azuga, la brancardier. Mă plimbau de la unii la alții, de la jandarmi la Schiel. Unul îmi zice: «Du-te la Sinaia și ia un cal...».

Pînă una-alta, eram frînt. M-am culcat, L-am pus pe chelner³ să mă scoale foarte devreme. La 4-5 am luat trenul către Sinaia. Găsesc acolo un țăran. Îi explic.

«Nu merg cu tine. Dar ia calul și du-te». Ne-am tîrșuit la o sută de lei. Fără acte, nimic, totul pe încredere (pe urmă, parcă i-am mai dat un pol [adică 20 lei]).

Am urcat din Sinaia pe Piatra Arsă, eu pe jos. La Pripon am ajuns după prînz. Sandu avea picioarul vînat. Eschimoze, hemoragie internă. L-am pus pe cal. La porțiunile grele, susțineam

¹ Și Alex. Beldie susține acest amănunt, dar totuși fața pe unde ar fi ceva șanse de suit Degetul e tributară versantului opus, cel sudic.

² „La Stroescu, închiriam o cameră întreagă, cu mai multe locuri. Nae trăgea de obicei la Oancea. Cu noi mai veneau Parhon, Tipei, colegi de facultate, Bubi Scheffler.” (I. Manof, subsemnatului)

³ Omul stabilimentului ce rămînea noaptea în hotel.

animalul. Eu aveam piolet de la vînătorii de munte, căci nu începuseră să aducă dintre cei moderni, la «Cartea românească».

Seara am ajuns la Bușteni. În aceeași zi am dus calul proprietarului.

N-aveam tren spre București decît la 4 dimineața. M-am întors de la Sinaia pe jos.

A doua zi, la București, am luat un taxi. A aflat pe moment doar maică-sa. Sandu a fost internat la «Polizu». Îl țineau acolo, cu piciorul în sus.

Taică-su, anunțat, a venit fulger de la Carmen Sylva, unde era. Beldie mi-a spus apoi cum a decurs întrevederea: «N-a zis nimic... Doar Bine că nu ți-ai rupt capul!». Beldie sr. (o personalitate în lumea scriitoricească) nu era un om absurd, dar îl ținea din scurt. Pretenția lui era să învețe. Datorită muntelui, cam neglija examenele.” (Ion Manof)

Pînă la nefericitul moment, Beldie apucă să conducă *excursii de inițiere*¹, cu începătorii: Valea Albă (17 iulie), Valea Gălbenelelor-Scoruși-Omul (22 iulie) și traversarea Mălinului-Seacă-Țapulului (27 iulie), la aceasta din urmă consemnîndu-se un număr record de participanți: Frim, Vasiliu, Nițescu, Olly Geresch, Anny Kreutzer, Călin, Const. Țico, Ivana Popescu, Schmidinger, Simionescu, Solonca, Ghica, Dem Stoenescu, Brandel și alții.

În vreo zi în care colegul său a fost prins cu alte treburi, Ion Manof urcă Valea Poienii, din Moraru.

Buletinul Alpin nr. 3/1933 conferă premiera Văii Poienii lui Alex. Steopoe (toamna 1933). Pretenția este discutabilă, cîtă vreme Manof nu doar parcurge traseul în aceeași perioadă, dar publică și o descriere (revista *Voiaj*, nr. 3/1934). Precizare: Manof a parcurs valea doar pînă în Brîul Mare; nu știu dacă Al. Steopoe a suit, la rîndul lui, și restul.

O concluzie a acelor ani: „În perioada 1929–1933, din cele 150 drumuri pe Bucegi, 80 de zile reprezentau ascensiuni în abrupt, aproape toate în Bucegi, cîteva în Piatra Craiului și în Munții Făgărașului”². Ce e drept, a existat în epocă și o mare nereușită: neglijînd învățătura³, Alexandru cade în vara lui 1933 la așa-numitul examenul de sinteză, de după primii ani de studiu⁴.

Eșecul nu putea să nu-l marcheze, în ciuda asigurărilor tatălui:

„Pe băiatul meu [...] l-am crescut fără pic de constrângere la învățătură, la fel cum am crescut și eu, urmărindu-i discret pașii de a lungul liceului și Politehnicii⁵, fără să mă alarmez de corigențele lui, cât și de anii «pierduți» mai întâi la facultatea de Mine, iar apoi în «jazzul

¹ Declarate mie: „Pentru Bucegi, m-a interesat «comercializarea» abruptului, în așa fel încît drumurile mai simple de pe acolo să le pot parcurge și cu «mazdropi» [termen la origine cu înțeles de „om înalt, vlăjgan”, dar ajuns pe munte să indice oameni mai puțin dotați, pentru performanță]. În context, mai existau „vîrforiști”, „săpători de șanțuri alpine”, „mazete” [noțiune folosită și de Caragiale]. Ultima expresie (la origine „ageamiu, neîndemînatic”) am înțîlnit-o în anii 80 și în vorbirea confratelui Eugen Rusu.

² „Ani de drumeție”.

³ I. Manof mi-a spus că Beldie își neglija studiile, datorită interesului pronunțat pentru munte.

⁴ „După primii doi ani de studii [așa-numitul ciclu I], la fiecare secție din Politehnică [deci inclusiv Mine ori Silvicultură] trebuia să dai examenul de sinteză. Pentru a ajunge la acest examen trebuia să ai toate examenele luate. Era foarte greu...” (Rodica Simionescu, „Legămînt cu taina codrilor”, 2001, cap. 42, Alexandru Beldie”.

⁵ C. Beldie spune că fiul său a cîntat (și) în *jazzbandul* liceului. Nu știu în ce cadru a deprins tînrul cunoștințe muzicale necesare, dar în context tatăl său vorbește în termeni elogioși despre colaboratorul său de la „Centrala Cărții”, contabilul Camil, „prietenul și binefăcătorul familiei mele, fiindcă l-a învățat armonia și contrapunctul pe fiul meu” (altminteri posedînd „darul [...] înăscut de meloman”). Ulterior, Alex. Beldie face parte din „orchestra simfonică Muzică” (unde îl are coleg pe Sergiu Celibidache).

Politehnicii», cunoscând din experiența mea proprie că nici un an de viață nu poate fi socotită pierdut, nici chiar cei din pușcărie, de spital sau de stagiul militar...”

În această situație, decide să o ia de la zero la altă secție a Politehnicii, și anume cea Silvică.

Nu cunosc motivele exacte care au stat la baza acestei opțiuni. Poate că domeniul de studiu al acelei secții i s-a părut mai aproape de firea lui, poate va fi fost influențat în așa decizie de Paul Cretzoiu¹, pe care îl cunoscuse pe munte (iar ulterior îi este prim mentor, în formarea ca botanist), cert este că ulterior Beldie va recupera cu brio întârzierea, fiind un student mai mult decât apreciat. Va fi contat în acest succes faptul că, parcurgând în mod curent zonele montane abrupte, a putut cerceta din punct de vedere botanic locuri ce nu putuseră fi explorate de altcineva, înaintea lui.

Fondator al Clubului Alpin Român

În primăvara anului 1934, Alexandru Beldie se află printre fondatorii Clubului Alpin Român².

Peste vară, el își continuă explorările alpine, suind Valea Hornului³ din Coștila, dar și colțul dintre aceasta și Strunga Gălbenele (numit în consecință Colțul Strungii), cât și Valea Bucșoiului, împreună cu doi afluenți ai acestora Vîlcelul Portițelor, respectiv al Grohotișului.

Execută acum și a doua ascensiune a vârfului Picătura, secondîndu-l pe Nae Dimitriu.

„«Ai vorbit cu Comănescu, Sandule? A făcut Picătura?»” «Am vorbit. Zice că e ceva *ecsepsional* ⁴!” «Daaa? Așa a zis? Atunci hai să vedem și noi, ce e atît de *ecsepsional* acolo!».

Sub vîrf, în fisura de acolo, Nae s-a chinuit ceva. Ca un făcut, a călcat la un moment dat cu piciorul pe carabiniera pusă în pitonul de dedesubt, aceasta luînd-o la vale pe coardă, mai să mă lovească în nas. Doritor să facă pasul complicat ce urma, m-a întrebat dacă țin bine... Cu ceva reținere, i-am spus că nu mai există nici o asigurare, între noi. S-a inflammat: „Mă ții ca pe un zmeu (în sensul celui înălțat de copii)?!”.

¹ Cretzoiu a făcut parte dintre fondatorii – Paul Arian, I. Salter, N. Alexandrescu, D. Ionescu-Crânguri ș.a. – asociației turistice „România Pitorească” (1930).

Cf. Wikipedia, Cretzoiu a fost „conservator-preparator [echivalent asistentului universitar] la Herbarul Laboratorului de Botanică al Facultății de Silvicultură din București”. Tot aici se pomenește că, „lipsa de mijloace” l-a privat pe Cretzoiu de studii superioare, iar implicit de o carieră universitară, dar asta nu l-a împiedicat să devină un bun specialist în botanică.

Despre influența lui Cretzoiu asupra lui Alex. Beldie, Ion Manof mi-a punctat că ultimul ”a devenit interesat de botanica alpină de la Cretzoiu”. Similar, Gh. Dihoru va scrie: „Cariera botanică a lui A. Beldie va fi puternic influențată de mentorii săi, P. Cretzoiu și C.C. Georgescu [profesor avut la *Silvicultură*]” (Revista pădurilor, nr. 5/2003).

² Între aceștia s-a aflat și Mircea Badea: „Era naturalist, am fost asistenți la același profesor (eu ca preparator la Politehnică, în 1939)” (declarată mie de Alex. Beldie).

³ „Valea Hornului” apare pentru prima dată pe o schiță a lui Nae Dimitriu (*Educația Fizică*, apr. 1932), care e foarte posibil să nu o fi parcurs, pînăatunci. Întîia descriere a traseului aparține lui Alex. Beldie (*Buletinul Alpin*, nr. 2/1934, ieșit în luna iunie, de unde bănuiala că autorul străbătuse locurile în anul precedent). Nu s-a oferit vreo motivație a acestei denumiri, datorată se pare aspectului părții inferioare a văii, văzută din canionul Mălinului, și nu hornului din treimea mijlocie amintit de Al. Beldie.

După spusele ultimului, a fost urcată din prima, fără tatonări.

⁴ Comănescu, un pic peltic, pronunța deformat cuvîntul „excepțional”.

Pe vîrf, a aprins un foc din crengile de jneapăn în formă de cruce, lăsate de Comănescu la premiera vîrfului... Nae era în dușmănie cu Comănescu. Îl anima o ambiție nemăsurată. A motivat focul ce-a aprins pe Picătura¹ prin faptul că îi era frig [început de septembrie]. Dragostea de munte ar fi trebuit să ne unească. Dar nu aveam ce face, era viața prea ușoară...”

Tot atunci, Beldie a condus în abruptul nordic al Coștilei un grup de alpiniști cehi².

La o săritoare din partea superioară a Urzicii, cel mai cunoscut dintre ei, Mira Baron, a ținut să urce cu rucsacul în spate. Beldie l-a ponderat: „Mein liebe, ohne rucksack...”. Finalmente cehul i-a dat dreptate, că așa e mai bine să procedeze.

„Unul dintre cehi fiind berar de meserie, după tură am făcut cu toții o vizită la fabrica de bere din Azuga. După un schimb de experiență cu gazdele, ni s-a oferit spre consum un butoiș de 50 de litri, ca atare întoarcerea, pe jos, la Bușteni, a fost cu cîntec la propriu”.

Peste două zile, Nae Dimitriu i-a călăuzit pe cehi în Valea Seacă a Caraimanului, iar apoi pe Colțul Gălbenelelor³.

Beldie va conduce și în acest an mai multe excursii colective. Deține chiar recordul numărului de oameni îndrumați (26), pe Valea Albă – Brîul Mare al Coștilei (august 1934)⁴.

Peste un an, Al. Beldie a condus 22 de oameni prin Hornul Ascuns. “După terminarea ascensiunii⁵, pe drumul de coborîre, ne-a apucat noaptea [...] pe Brîna Mare a Coștilei și la tot grupul aveam două lanterne electrice, și alea chioare. Și am reușit, cu grupul înșirat strict în monom, să coborîm cu bine în poteca Văii Cerbului, pe încîlcitul traseu de pe coasta Văii

¹ În Buletinul Alpin (nr. 1/1934), legat de noaptea petrecută la baza Colțului Mălinului, imediat după premiera (19 noiembrie 1933), se pomenește de focul „încins de un tovarăș îndemînat, din jnepeni verzi”. Foarte probabil a fost Nae Dimitriu. Nu știu de unde va fi deprins asemenea știință – poate drumurile de tinerețe făcute cu cei de la S.K.V. (de care îmi scria cogenerul său Lică Ionescu).

² În vara 1934, Direcția Presei din Ministerul Afacerilor Străine a solicitat C.A.R. însoțitori pe munte pentru un grup de alpiniști cehi, membri ai Societății academice cehoslovace de turism. Turele au avut loc în Bucegi, în Făgăraș și pe Valea Cernei. În Bucegi, Mira Baron, Jaroslav Dlubal, Bohus Kurecka, Franto Krasl, Jiri Holy și Karel Schulz au escaladat sub conducerea lui Al. Beldie itinerariul Valea Seacă a Coștilei-Valea Țapului-finala Urzicii.

³ Dimitriu este foarte posibil să fi fost însoțit atunci de colegul de club Bubi Scheffler, care „îmi povestea [că] cehii aveau materiale de cățărătură mai evolute și mai variate decît noi. Chiar Bubi avea un scaun pentru bivouac în perete, primit în dar de la cehi. Era de fapt o scîndură dreptunghiulară, care la cele patru colțuri avea cîte un orificiu pe unde erau trecute capetele de la două bucle de coardă. Aceste capete aveau cîte un nod pe dosul scîndurii, ca să nu iasă prin orificiu, iar deasupra – buclele, unite, pentru a putea fi prinse în carabinieră. Alpinistul putea sta cu fundul sau cu piciorul pe acest «scaun»” (N. Baticu, „Amintirile unui alpinist”).

Oaspeții au lăsat o bună impresie, motiv pentru ca Nae Dimitriu să pomenească pe unul dintre ei drept etalon superior, în ale cățărăturii: “Sorinel [Tulea], în astă vară / Devenind un mare as / Întrecu pe *Mira Baron* / Făcînd prize chiar pe nas”.

⁴ „Din Brîul Mare al Coștilei [după ascensiunea în grupul lui Nae Dimitriu pe Hornul Ascuns] am coborît în Valea Mălinului. Acolo ne-am întîlnit cu Alexandru Beldie, care conducea o excursie colectivă pe traseul Valea Albă–Brîul Mare al Coștilei–Pripon–Valea Cerbului–Bușteni. După ce Nae Dimitriu și ceilalți componenți ai grupului nostru au făcut un schimb de păreri cu Beldie despre traseele parcurse în acea zi, ne-am despărțit. Noi am coborît Valea Mălinului, iar Beldie cu grupul său a continuat drumul pe Brîul Mare al Coștilei.” (N. Baticu)

⁵ „Am urcat vecinul Horn Central o dată, ca secund. E neplăcut, acolo, locul unde hornul te aruncă afară.”

Priponului, pe care poți eșua chiar în plină zi senină, fie în jnepenișuri de nepătruns, fie deasupra pragurilor înalte stîlcoase, așa cum pățiseră cîțiva colegi de-ai mei, altădată¹...”

Inevitabil, în acel tip de drumuri din viața lui Alex. Beldie au existat și incidente, din fericire fără urmări deosebite:

„Odată, în Colțul Mălinului, la o îngustă traversare pe stîncă golașă [probabil aceea din dreptul Dintelui], un coechipier, asigurat de mine în frînghie, și-a pierdut cumpătul și reazemul, pendulînd deasupra unui perete de vreo 300 de metri. N-am reușit să împiedic alunecarea bruscă, neașteptată, decît după ce frînghia mi-a alunecat și ea dintre degete vreo 20 de centimetri, ieșind înroșită de sînge din strînsoarea palmei”.

Asemenea momente erau compensate însă din plin de recunoștința participanților la acele drumuri.

„La 23 august 1936, după ascensiunea colectivă pe Colțul Gălbinelelor, unul din membrii grupului, G. Pfeiler, scria: «Beldie s-a dovedit din nou un conducător înzestrat, documentat și prevăzător, dublat de un neîntrecut camarad, oricînd la dispoziția tuturor, cu însuflețire și sinceritate impresionantă»”. Similar, M. Stroescu – după ascensiunea Rîpei Zăpezii (1 septembrie 1935) – nota lapidar, însă elocvent: „Cu Dumnezeu și... Beldie !”²

În paralel, alături de Cretzoiu, Beldie întreprinde mai multe cercetări în Bucegi, în zona Sinaiei de pildă, identificînd totodată o stațiune de *Pinus Cembra*, pe versantul de miazănoapte al muntelui Jepii Mici. Pe acest ultim subiect vor publica împreună în 1935 un studiu.

„Pe Valea Jepilor, am întîlnit niște bușteneni care cărau de sus un brad. «Ce faceți cu el?» «Îl punem stîlp la temelia casei». Era un brad roșu. «Nu putrezește?». «Nu, ăsta nu.» Ne-au spus de unde l-au luat. Beldie i-a povestit apoi întîmplarea, lui Cretzoiu³.

Pinus Cembra e o relică cuaternară. Se mai întîlnește în Retezat și Parîng. Nu fructifică, ci face lăstăriș. Delimitau în *acea perioadă geologică* limitele sudice ale glaciațiunii, prezența lui pe malul Văii Jepilor infirmînd teoria lui Emmanuel de Martonne⁴, că limita sudică a ghețarilor în Bucegi a fost în văile din jurul vîrfului Omul.

Am găsit pe teren 50-60 bucăți. Nu am idee dacă or mai fi, acolo [în 1985]. (Ion Manof, în discuții cu subsemnatul)

Alex. Beldie ținea să noteze și următoarele, legat de acele momente ale vieții sale:

¹ Alex. Beldie mi-a detaliat că probleme pe firul direct al Priponului a avut Vasile Nicolau, coleg de Club, care s-a ales cu o mîină ruptă, în încercarea de a coborî direct ceea ce se considera a fi Săritoarea mare. „A urlat, l-au auzit ciobanii din zonă și a fost dat jos cu prepeleacul de la mijlocul săritorii. Alfredo Pugi a fost mai norocos, mai exact doar s-a blocat în aceeași zonă, izbutind să iasă singur din belea, însă după o noapte petrecută acolo.”

² Cf. registrului de impresii al Clubului Carpatin Român, asociație la care Beldie va trece peste un an. Aici, Beldie a condus (în 1935-1938) 24 de grupuri, cu un total de 210 participanți.

³ „Sesizasem exemplarele de *Pinus cembra* din Jepi de cînd m-a dus pe acolo Costică Pascu. Notasem altminteri în materialul despre Jepii Mici, din Buletinul Alpin, despre «o pădure cu aspect ciudat». Erau *Pinus Cembra* și larice.”

⁴ Cf. Wikipedia, „geograf și pedagog francez, cunoscut [...] pentru contribuțiile sale esențiale la trasarea granițelor României Mari, precum și la studierea riguroasă, pentru prima dată în istoria științei, a geografiei României și a munților Făgăraș, pe care i-a numit «Alpii Transilvaniei»”.

„Zilele anului 1934 au fost decisive pentru viața mea profesională de mai târziu. Atunci m-am aplecat [odată cu venirea sezonului cald, aplicînd totodată cele învățate la cursurile de peste an] pentru prima oară asupra florilor și ierburilor de munte, cu gîndul cunoașterii numelui și vieții lor. Astfel, încă din primul an de studenție la silvicultură, pe vechea mea pasiune, a drumeției, s-a grefat și pasiunea cunoașterii tainelor lumii plantelor. Străbătînd aceleași pîrînișuri, creste și brîne ale Bucegilor, de astă dată cu ochii cercetătorului acestei lumi, colecționînd toate soiurile de plante și însemnînd particularitățile condițiilor lor de viață, s-ar putea spune că am încetat de a fi turist.”

În 1934, Alex. Beldie pune umărul și la campania de marcaje a Clubului Alpin Român, însemnînd între 21 și 30 august 1934 (alături de N. Comănescu, N. Dimitriu, I. Șincan și Bubi Schefler) ruta Bușteni-Munticel-Poiana Coștilei, cu săgeți indicatoare pe parcurs către Valea Albă; văile Coștila și Gălbenele; Valea Mălinului (prin Vlcelul Poieniței).

În ce privește dotarea materială pentru turele în abrupt, Beldie pornise, după cum o spunea, cu frînghia de rufe a mamei... „Curînd însă, mi-am procurat coardă franțuzească specială¹, piolet² și colțari elvețieni care costau bani grei pe atunci, cîștigați de mine cu... trompeta, ca muzician semi-profesionist în formații de jazz, pe la matineuri și serate dansante; și asta împotriva preferințelor mele muzicale, căci, de fapt, dețineam funcția de prim trompetist în orchestra simfonică «Muzica»...”³

Se intră în 1935....

În martie, Beldie organizează o excursie colectivă pe Rîpa Zăpezii, cu această ocazie stabilind premiera firului vestic de obîrșie (Rîpa Crucii), al acesteia⁴.

La 8 august 1935, avînd alături de această dată pe Leova Stolear, Alex. Beldie a pornit să atace muchia nord-estică a Colțului Gălbenelelor, care părea să ofere mai multe șanse de reușită. Cum însă două tentative desfășurate pe flancul dinspre răsărit al muchiei au eșuat, a fost abordat flancul suspendat la mare înălțime deasupra Văii Colților.

După o traversare pe un brîu îngust de piatră, a fost escaladată aici o lespede, o zonă mai puțin redutabilă conducîndu-i apoi la baza unei fisuri. Cu eforturi („În lipsa altor prize am strîns aici cu nădejde între genunchi un colț de stîncă”, declara ulterior Beldie) au depășit această spintecătură, întîmpinați fiind apoi de un odihnitor brîu cu jnepeni. Grație acestuia au putut

¹ Foarte probabil după ce s-a ivit Leova Stolear, cu una. Coarda achiziționată de Beldie a costat 900 lei, „era din fitil”.

² „Piolet văzusem la cei din AER, de pildă la Eugen Stoian, dar și la Nae Dimitriu. Erau marca Fullpmess, grei, masivi, pentru mers pe ghețari. Le-am notat pe o hîrtie configurația și am dus schița la „Cartea românească” [mai exact, raionul de acolo ce desfăcea și articole montane], să dea comandă la firma Staub, în Elveția. Au executat 30 bucăți. Costă 1100 lei (deloc puțin, la începutul anilor '30. Țin mint că au mai cumpărat așa ceva Șincan și Tipei...”

³ „Puiu Beldie [...] mi-a mărturisit că [...] a fost membru al orchestrei Politehnicii din București, condusă, pe acea vreme a studenției sale, de Constantin Silvestri, din care mai făcea parte și pianistul Sergiu Celibidache. Erau născuți în aceeași vară [...] Se împrieteniseră...” (N. Leonăchescu, „Constantin Beldie văzut din alt secol”).

„Cînd în 1978, Celibidache a dirijat cîteva concerte la Ateneul Român, Beldie s-a dus să-l vadă (după aproape 40 ani) la repetițiile cu orchestra. După repetiție, în culise, marele dirijor față în față cu marele botanist: «Tu ești Beldie», a exclamat Celibidache” (Vladimir M. Nicolau)

Celibidache făcuse studii liceale și muzicale la Iași (1930), continuând, la București, sub îndrumarea lui Theodor Rogalski (teorie-solfegiu, pian) și a lui Theodor Cosma (jazz) A debutat ca pianist de jazz la Iași, apoi a fost pianist-corepetitor în București.

⁴ Prin brațul de obîrșie Rîpa Mare ieșise, cu un an în urmă, un grup condus de Nae Dimitriu.

traversa în creasta nordică, unde au suit, în condițiile aceleași „roci perfide”, o porțiune înclinată de 15 metri. În continuare panta s-a domolit și descoperind de această dată „prize de elefant”, au ieșit după alți 40 de metri în vârful Colțului Gălbenele.

Aici, o neplăcută surpriză: dispăruse frînghia lăsată cu o săptămână înainte, pentru o lesnicioasă depășire a fisurii conducând pe coama colțului. Prin urmare, porțiunea a fost parcursă doar cu serioase eforturi.

La data premierei, doar L. Stolear mai era membru C.A.R., Beldie trecând cu puțin timp în urmă la Grupul Alpin „Brav”, devenit în 1937 Clubul Carpatin Român.

Mutarea s-a datorat unui situații survenite la finalul unei ședințe cu membrii a Clubului, când urma întâlnirea restrînsă a Comitetului, iar în consecință Nae Dimitriu i-a poftit pe ceilalți să iasă afară. Pe Beldie – cirac vechi, fie fără funcție în Club – l-a indispus invitația, dar fără a-și comunica nemulțumirea, descărcată pe o cale indirectă. „De ce să discute fără mine?? De nervi, m-am mai jucat într-o sală alăturată cu niște aparate pentru exerciții fizice¹, apoi am plecat și nu am mai revenit niciodată în C.A.R.”².

Incidentul e foarte posibil să fi survenit pe fondul unei creșteri a părerii de sine a alpinistului-botanist (datorată reușitelor la facultate³), de care Dimitriu nu a ținut seama însă.

Nu știu când a avut loc exact acest moment, cert este că Beldie, trecut la „Brav” (care își va schimba denumirea peste un an, în Clubul Carpatin Român), întreprinde deja la 28 iulie 1935 o ascensiune colectivă, sub egida noii sale asociații⁴. Nu sînt semne că a avut anterior legături cu acea formațiune (cum avusese cu ADMIR-ul, la care va reveni în 1941), despre care îi va fi vorbit însă colegul de coardă Leova Stolear⁵, care îi era membru fondator (1929).

„Ascensiunile colective [...] au constituit cea mai de seamă activitate propagandistică pentru turismul alpin, desfășurată cu deosebire în perioada anilor 1933–1940 și, totodată, un important capitol al activității mele turistice. Nu mai păstrez decât răbojul ascensiunilor din cadrul Clubului carpatin român⁶, după care, între 1935 și 1938, am condus 24 de «colective», cu un total de 210 participanți, în timp ce altele erau conduse mai ales de colegii Leova Stolear și Vaso Costovici. Numărul participanților la o ascensiune varia între 5 și 20. Conducînd grupurile fără șovăire, pe trasee bine studiate, și căutînd a impune o disciplină, cam militărească dar indispensabilă și consimțită pînă la urmă de toți, neîngăduind nici cea mai mică abatere, dar neînregistrînd nici cel mai mic accident, participanții la aceste ascensiuni colective mi-au acordat încredere, fiind bucuroși că în acea școală elementară de alpinism mai învață cîte ceva și despre folosirea rațională a forțelor muntelui, despre etica comportării la munte, despre florile și ierburile muntelui.”

¹ Locul se afla la etajul 7, într-o clădire a Băncii Naționale, aflată între strada E. Carada și Calea Victoriei. Acolo se vor ține ședințele CAR și în 1946.

² Comunicate verbal subsemnatului.

³ „În cadrul acestor excursii și ascensiuni de studii [la Politehnică], Beldie era lider acceptat și recunoscut pentru experiența sa [de către colegii]” (N. Leonăchescu, op. cit.)

⁴ Peste un an, când se va merge la tribunal pentru obținerea personalității juridice a Clubului Alpin Român, Dimitriu nu îl va solicita pe Beldie să vină și el (amănunt pe care ultimul l-a reținut).

⁵ Stolear a fost un om mai mult decît curtat, în vara anului 1935, foarte probabil datorită corzii lui de proveniență occidentală. Merge în acea vară, în ture diferite, avînd cap de coardă pe Dimitriu, Comănescu sau Beldie.

⁶ La CAR nu pare să fi existat un asemenea caiet de impresii.

Favorizat poate de timpul mare pe care îl petrece în Bucegi ca specialist silvic, este martor apropiat la evenimente din viața ADMIR, ce ridică tot în acei ani casa de la Babele, inclusiv la numirile ori destituirile – urmate de acțiuni în justiție, ale – cabanierilor de acolo¹.

Lista performanțelor alpine notabile se oprește în cazul lui Alex. Beldie la anul 1935, chit că număra atunci doar 23 ani.

Pe munte, în a doua jumătate a anilor '30

„Am asistat și chiar am participat la acțiunile privind construcția de cabane, de drumuri și executarea de marcaje turistice. În 1937 se desăvârșea construirea a două cabane «cheie». Babele și Caraiman, așezate la însemnate răscruci de poteci, ambele ridicate cu mari greutăți și sacrificii, în lipsa drumurilor potrivite pentru transportul materialelor, cărate cu țîrîita, cu funicularul fabricii de hîrtie din Bușteni, cu cai și căruțe și sub criza de muncitori, care, nu rareori, se lăsau păgubași, abandonînd șantierul, fiind izgoniți de vitregiile climatului alpin.

«Cetatea de piatră» a cabanei de la Babele a fost durată de asociația A.D.M.I.R. Construcția a fost, inițial, finanțată printr-o donație substanțială a doctorului Gheorghe Gh. Dumitrescu, președinte de onoare al asociației; apoi, într-o bună măsură, de Uzinele comunale București, prin strădania și relațiile entuziastului președinte activ al asociației, pasionat drumeț de munte, I. Udriște-Olt [...].

Și mai greu s-a ridicat modesta dar cocheta cabană Caraiman, împlinindu-se, astfel, visul unui grup de băieți îndrăgostiți de munte, de pe vremea cînd erau colegi la liceul «Mihai Viteazul». E vorba de «Grupul alpin brav», care avea să devină Clubul carpatin român, în frunte cu inimosul și energicul lui fondator și președinte, Dumitru Gherassy.

Puțini din cei care astăzi poposesc la cabana Caraiman cunosc eforturile prin care s-a înălțat, cu cotizațiile și donațiile membrilor clubului, cu fonduri obținute prin organizarea de serate dansante, uneori deficitare, și cu zgîrcita finanțare din partea Oficiului Național de Turism, finanțare obținută cu greu, doar după «captarea» directorului², printr-o masă la restaurantul «Modern», oferită acestuia de asociație (în realitate plătită din buzunarele noastre nevoiașе). Cu acel prilej i-am pus în față, spre aprobare, cererea de subvenție [...]

În toamna anului 1937, cabana Caraiman era aproape gata. Toți ardeam de nerăbdare să o inaugurăm de Anul nou. Numai că visteria asociației era golită și funicularul de la Bușteni nu funcționa. Așa că am pornit la căratul cu spinarea a paturilor și diferitelor obiecte de mobilier, lenjerie și menaj, în parte luate de pe acasă și donate: pături, crățiți, oale și, pe deasupra, un ceas cu cuc! Organizați în caravane de cîte 15–20 băieți și fete, membri ai asociației, în frunte cu comitetul, am pornit în zilele lui octombrie, pe vreme de burniță, negură și vînt rece cu spic de zăpadă, să înzestrăm cu cele necesare interiorul ei. Nimeni dintre noi nu gîndea atunci că scriam o filă de neuitat din cărtea istoriei turismului românesc.

În preajma Noului an am pornit-o iarăși în caravană, urmînd să inaugurăm cabana noastră. De data aceasta, mie, ca student la silvicultură, mi-a revenit sarcina să car în spinare un brad de vreo două staturi de om, ales și tăiat din pădurile Sinaiei. Nu vă mai spun cum m-am descurcat, cînd am ajuns pe înălțimile platoului și cînd s-a pornit o viforiță amețitoare...”

¹ Este suficient de apreciat în ADMIR cît să fie numit în 1940-41 secretar de redacție al Buletinului Alpin. Datorită conflagrației ce afecta însă continentul, revista nu apucă să iasă decît cu un număr (așa-numita „fascicolă-anexă”, de calitate inferioară vechilor apariții ale publicației).

² Am protestat la C.C.R., contra ideii de a da cabanei Caraiman numele lui Sergiu Dimitriu [mai-marele O.N.T.]. „Ce, a dat de la el?! Plus că, dacă se schimbă președintele O.N.T., va trebui să modificăm și noi denumirea cabanei...” (la o adică asta s-a și întîmplat, în 1939 fiind șef Vintilă Paraschivescu).

Activitatea botanică în epocă

Începînd cu 1935, Beldie publică mai multe materiale de specialitate, avînd ca studiu zona alpină a Bucegilor. Primele două îl au drept coautor pe Paul Cretzoiu¹...

„Cretzoiu era interesat cu precădere de licheni, unde era mare specialist. Știa perfect nemțește, iar totodată citea enorm din literatura de specialitate.

La un moment dat a intrat în relație epistolară cu un confrate din Zvolen, Cehoslovacia. S-a ivit totodată ocazia să îi facă aceluia o vizită. Ajuns acolo, a avut sentimentul că adresa nu e bună, căci acolo se afla o băcănie. „S-o fi mutat...”. A intrat totuși în discuție cu băcanul. Auzind despre ce e vorba, acesta s-a prezentat: „...” Ich bin Servit [pe care îl căutați]²”. Apoi și-a dat jos șorțul și a condus oaspetele într-un spațiu al casei unde avea un laborator botanic precum la carte, cu microscop și toată gama instrumentelor necesare.

Paul C. avea obiceiul să răcnească tare. Am fost împreună la Sfînta Ana, să vedem *Dafne Blagiana*, de care auzisem că există acolo. N-am dat de ea inițial. La un moment dat, Cretzoiu s-a retras pentru o treabă ce nu suferea amîinare. Pe cînd se afla pe vine, a zărit un exemplar al căutatei flori, și a răcnit: «Uite-o!!», dar fără a-și schimba poziția.” (Alex. Beldie, declarate mie)

... după care tînărul botanist, încă student, îndrăznește și pe cont propriu, sub forma articolului „Două noi stațiuni de tisă în Bucegi”³. Și grație acestor articole, devine în 1937 asistent onorific al catedrei de Botanică generală și forestieră.

Atmosfera în facultate:

„Domnul profesor de botanică Constantin Georgescu avea o mare calitate – era apropiat de studenți. Nu-l deosebeai de un coleg. Lui îi datorează Alexandru Beldie (Puiu) orientarea, încurajarea și susținerea demersului profesional, academic. Domnul profesor Georgescu, intuind marile talent și pasiunea lui Beldie, l-a tratat ca pe propriul copil.”⁴

Pentru examenul de la finalul facultății (examenul de sinteză pentru ciclul II), Beldie a avut ca temă generală studiul pădurii Salihler din Cadrilater, iar ca temă specială amenajările vîntorești din aceeași zonă.

La încheierea studiilor execută și o deplasare cu colegii în Cehoslovacia, avînd ca scop „Studiul vegetației caracteristice” a munților Tatra. Urmare a toate acestea, primește în decembrie 1938 (cu calificativul „foarte bine”) titlul de inginer silvic, iar totodată e angajat ca preparator, la catedra amintită mai sus. Va fi promovat ca asistent provizoriu în decembrie 1942. În paralel, a lucrat ca inginer stagiar la Institutul de cercetări și experimentație forestieră (INCEF). I se prevedea o frumoasă carieră universitară, care va fi afectată însă de războiul mondial.

¹ „Stațiunea de Pinus Cembra din abruptul prahovean al Bucegilor”, Revista pădurilor, nr. 12/1935; „Cîteva plante interesante din flora munților Bucegi și Piatra Craiului”, 1937, „Acta pro Fauna et Flora Universale”, nr. 2/1937.

² E vorba de Miroslav Servit (1886-1959), pomenit pe Wikipedia, cu o listă lungă de specii identificate.

³ Revista pădurilor, nr. 7-8/1937.

⁴ Rodica Simionescu, op. cit.

În timpul războiului și al prizonieratului

Alexandru Beldie pare să execute stagiul militar după terminarea studiilor, căci este socotit în contingentul 1939, cu grad de sublocotenent, repartizat în Regimentul 1 artilerie grăniceri. În această calitate, după intrarea României în război, a fost mobilizat șase luni pe front, la Odesa...

„Se remarcă prin inițiativă și curaj – în plină retragere, sub presiunea unui atac sovietic, sesizează posibilitatea de a folosi un tun sovietic părăsit de servanți și distruge un tanc inamic. La Dalnik, în timpul grelelor lupte cu sovieticii, dirijează prin telefon, din postul înaintat de observație, un baraj de artilerie și izbutește să oprească atacul tancurilor inamice”¹

... iar apoi 11 luni *în interior*. Este aici șeful *Apărării pasive* dintr-o circumscripție a Bucureștiului, ce cuprindea și locuința sa. Revine apoi pe front, unde, urmare a declarației regelui României de desprindere din alianța cu Germania, din 23 august 1944, este luat prizonier de către sovietici, împreună cu unitatea sa aflată în zona Bacăului. Vor fi transportați de acolo în lagărul Oranki, la circa 400 km est de Moscova (zona Gorki, azi Nijni Novgorod).

O bună bucată de vreme nimeni din țară nu va cunoaște soarta acestor compatrioți, despre Beldie de pildă autoritatea militară afirmând că este „dat dispărut pe frontul Moldovei la 23 august 1944”². Va urma aproape un an (caz fericit, căci alții au stat mai mult în prizonierat, eventual nu s-au întors deloc) în care Beldie jr. „a răbdat, a suferit de dor și a plîns”³.

¹ Cf. Vladimir Nicolau, „Să ne amintim de Alexandru Beldie”, în Revista pădurilor, nr. 4/2004.

² Cf. N. Leonăchescu („Inginerul Alexandru C. Beldie”, p. 61), „detaliile despre activitatea lui Alexandru Beldie în timpul războiului au fost povestite de acesta inginerului Vladimir M. Nicolau și înregistrate pe benzi de magnetofon”.

³ Gh. Dihoru, „În memoriam Beldie C. Alexandru, în Revista pădurilor, nr. 5/2003.

Dincolo de asta, jovialul bucureștean a știut să-și facă viața mai ușoară. A ajuns „în situație mult privilegiată de dirijor al orchestrei prizonierilor [...] de la Oranki, recompunând din memorie în lipsa partiturilor și scriind știmatele pe coajă de mesteacăn, în lipsa hîrtiei”¹.

„În lagărul în care se aflau internați atît militari români, cît și prizonieri germani, Al. Beldie (vorbitor de limba germană) descoperă o mică formație de instrumente de coarde, alcătuită din cîțiva germani conduși de un anume Poltscheid, fost violonist într-o orchestră de restaurant din Düseldorf... Beldie le propune să alcătuiască o orchestră și reușește să obțină aprobarea conducerii lagărului pentru procurarea de instrumente [...] Pentru alcătuirea «repertoriului» orchestrei, Al. Beldie a improvisat din memorie și a orchestrat «Fantezii» după lucrări celebre: *Menuet* în sol major de Beethoven, [...] *Rapsodia ungară nr. 2* de Liszt, [...] *Rapsodia română* de George Enescu etc. Scrierea partiturilor o făcea în timpul nopții, fiindu-i permis să țină lumina aprinsă după «stingere»...”²

Conform lui N. Leonăchescu, „Puiu Beldie a fost folosit și în școlile rusești vecine lagărului ca să închege coruri cu elevii. Avea un regim de viață mai liber [...]; se deplasa în afara lagărului, nesupravegheat de ceasovoi³ sovietici, și putea întârzia la program; avea grijă, la întoarcere, să treacă pe la bucătărie, unde un bucătar român îi păstra rația alimentară cu suplimentul de rigoare, netrecut în regulamentele interne, dar rezervat cu discreție și înțelegere”.

Indirect, via C. Rădulescu-Motru⁴, aflăm că „populația [din zona Oranki] trăiește într-o mizerie neagră. Prizonierul Beldie a văzut adeseori, cum această populație se grămădea să găsească în gunoiul aruncat de prizonieri ceva de-ale mîncării... Aceea ce caracterizează regimul comunist sovietic, după locotenentul Beldie, este sistemul inchiizitorial. Rușii, ca și străinii, sînt continuu cercetați. Li se ia interogatorii nenumărate, zi și noapte⁵... De bomba atomică, care a pus sfîrșit războiului cu Japonia, nu se știe nimic în Rusia. Chiar locotenentul Beldie nu știa nimic pînă ce a venit în țară. Acest locotenent istorisește că a avut norocul susținut că a practicat tot timpul muzica. Dînsul este un pasionat amator de muzică clasică, în special de muzică germană. Fiind întrebuințat la formare de coruri muzicale, a avut timpul ceva mai descărcat de corvezi...”

Tot de la Oranki, o informație trecută prin două rînduri de subiectivisme, al lui Alex. Beldie, respectiv Vi. Nicolau⁶:

„Alexandru Beldie își amintește cu amuzament discuția purtată atunci de cîțiva ofițeri români cu un ofițer rus vorbitor de limba română, pe tema statutului de prizonier de război:

«Atîta vreme cît noi, militari români, aflați pe teritoriul României, am așteptat, conform condițiilor de armistițiu⁷ și ordinelor primite, să ne punem sub comanda armatei sovietice pentru a lupta împotriva germanilor, de ce sîntem considerați prizonieri de război? Dacă nu beneficiem de încrederea dumneavoastră, atunci sîntem mai degrabă deținuți politici și ar fi normal să ne tratați ca atare.»

¹ C. Beldie, apud N. Leonăchescu, op. cit., p. 125.

² Vi. Nicolau. Conform aceluiași, „această strădanie i-a fost, fără îndoială, benefică, întrucît, în iulie 1945, este eliberat din lagăr și se întoarce în țară”.

³ În traducere din rusă, *paznici, santinele*.

⁴ „Revizuirii și adăugiri. 1946”, vol IV, editura “Floarea darurilor”, 1998.

⁵ Într-o discuție cu subsemnatul, Alex. Beldie mi-a pomenit despre declarațiile date în lagăr rușilor:

„Una-două omul era chemat să dea declarații, doar-doar s-o încurca în afirmații”.

⁶ Op. cit.

⁷ Nu a existat vreo o convenție de armistițiu, în acele zile. Se va semna așa ceva abia la 12 septembrie.

Răspunsul ofițerului rus, care asculta «pledoaria» zîmbind, a fost semnificativ: «D-vstră să fiți tratați ca deținuți politici? Știți ce înseamnă asta la noi?... Ce, credeți că ar fi cam la d-vstră la Tîrgu Jiu, casă de odihnă? Să spuneți mulțumesc pentru statutul de prizonier de război!».

Revenit în țară

În iulie 1945, Alex. Beldie este trecut în rezervă cu gradul de căpitan. Va primi și „Coroana României cu spade și panglică de Virtute militară”.

Între drumurile parcurse acum se află și Valea Seacă a Caraimanului:

„Prin 1950, m-a prins o ploaie grozavă în Hornuri. A fost îngrozitor¹. Am făcut săritoarea mare prin cascadă, mai-mai să mă asfixiez. Era să și cad, pe acolo. N-am mai fost de atunci pe Seacă. Am zis ca Udriște, în poezia lui...”²

În epocă, se apropie de montaniarii formațiunii numită Educația fizică armeană. Conduce mai multe excursii prin abrupt ale acestora, dintre care își amintea de Kazangian, Bedrosian și de alții. Face un revelion cu ei (v. imaginea alăturată), iar totodată întreprinde în epocă trasee alături de Marak Papazian: „Eu l-am dus pe flancul nordic al Coțului Gălbenele, iar el m-a condus pe Creasta Coștila-Gălbenele, pe unde nu mai fusesem”³.

¹ Nici în prima tinerețe lucrurile nu stătuseră întotdeauna pe roze, acolo...: „În aprilie 1933, am mers prin Hornuri pe un adevărat verghis. A fost greu...”.

² „Vale Seacă, Vale Seacă / Ai secăt în mine dorul / Să mai trec vreodată în viață / Peste tine cu piciorul”.

³ Mare parte a acelor armeni (de pildă cel mai bun cățăraș al lor, Ervan Sarafian) va părăsi țara, după venirea la putere a comuniștilor.

Își reia totodată activitatea profesională, în cadrul ICEF, unde în 1946 publică un „Manual pentru determinarea pe timp de iarnă a plantelor lemnoase din România”. Este în paralel asistent la catedra de botanică.

Nu știu cînd Beldie își îndreaptă atenția, respectiv pătrunde pentru prima dată pe versantul sudic al Caraimanului (mai exact în porțiunea cuprinsă între Brîul Mare și cel al Portiței), însă îl va studia temeinic, din punct de vedere al profesiei sale, abia după război. Va obține finalmente pentru acel teren, datorită bogăției floristice, statutul de rezervație științifică.

Pe acel flanc există patru brîuri, de care Beldie amintește în cartea „80 de trasee în Bucegi” (1968). Avîndu-i în vedere firea, botanistul va fi explorat în zonă tot ce se poate face fără materiale tehnice.

Pornind cu descrierea de la vest, pe acea față există un vîlcel destul de înclinat, traversat de mai multe brîuri pe parcurs¹. Către răsărit se ridică apoi peretele sudic al aceluia munte, pe care doar un brîu din trei izbutește să-l traverseze fără întreruperi (și el destul de aerian). De partea cealaltă a peretelui brîurile reapar, conducînd într-un vîlcel, numit *Cheia Brînelor* – pe care Beldie trecea de la o cingătoare la alta, dintre cele aflate acolo² (dintre ele, doar una continuă spre est).

Întrucîtva în context, cel în cauză îmi povestea: „Eram cu nevasta de un 15 august, pe o brînă de acolo [de pe peretele sudic], și începuseră să strige unii dinspre cabană la noi, că nu e pe acolo e drumul...”. Nu știu despre *a cîta* doamnă *Beldie* este vorba, cert este că N. Leonăchescu³ menționează că o cunoscuse pe cea de-a treia „dintr-o excursie făcută pe crestele Bucegilor, în tinerețile lor”.

¹ Poate ar merita să fie numite „Brînele lui Beldie”, cum le numeau colegii duși de acesta pe acolo.

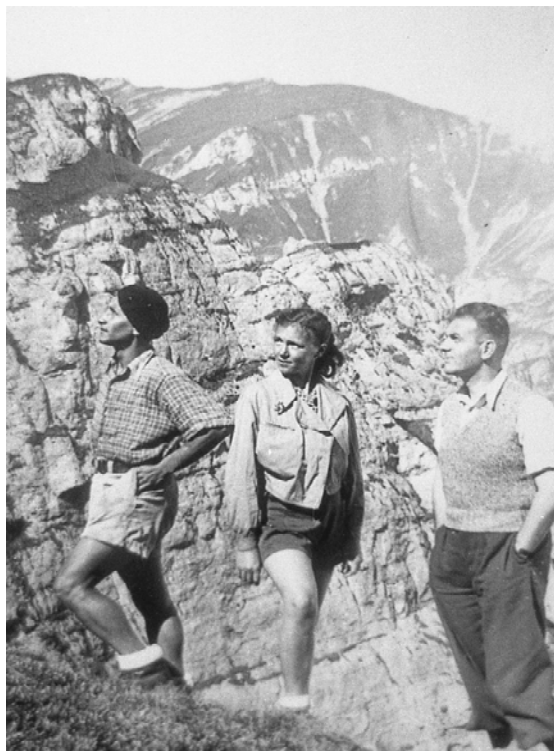
² Alex. Beldie mi-a vorbit prin 1985 de acea *Cheie a Brînelor* (a întocmit chiar o fugară schiță), dar nu mi-am putut forma o părere clară despre caracteristicile și amplasamentul ei. Abia în 2008, după indicațiile unor prieteni (iar ei consultînd anterior materialele lui Dan Oprescu, publicate prin 1998) am parcurs acel fir, pornind din Brîul Portiței.

³ Op. cit., p. 100.

În 1948, sub conducerea profesorilor Marin Drăcea și Const. C. Georgescu, își dă doctoratul, teza sa¹ primind aprecierea *Magna cum laude*. Cum secția Silvică se transformase de curînd în Facultatea de Silvicultură, este primul doctor al acestei instituții (și al 29-lea din acea disciplină). Paralel, Beldie cîștigă prin concurs postul de șef de lucrări provizoriu, iar peste un an devine șef de lucrări.

În 1949 este lector universitar, însă nu va avea carieră lungă în învățămînt, ci doar pînă în 1953. Asta deși, în răstimp (1952), obține și titlul de doctor docent.

Ocupă simultan mai multe posturi, unele cu jumătate de normă. Va fi, dincolo de toate, șef al laboratorului de dendrologie, iar apoi al Laboratorului de ecologie, în toată perioada 1949-1975.

„Alex. Beldie a redactat numeroase lucrări și manuale pentru determinarea speciilor lemnoase, precum și un herbar, cu 10.000 coli, de plante. În cadrul ICEF, la Facultatea de silvicultură și la Consiliul Central al sindicatelor (CCS) a ținut multe conferințe de popularizare cu o tematică legată de flora alpină și turismul montan. În anii 1947-1959 a prezentat comunicări la Societatea de botanică.

A fost membru în Consiliul științific al Direcției de turism și Excursii din CCS [...] iar în Comisia pentru ocrotirea monumentelor naturii a fost membru onorific, numit în anul 1948.”²

A primit Medalia muncii (1949); Premiul de stat (1953, pentru lucrarea „Plantele lemnoase din R.P.R.”); premiul „Emanoil Teodorescu” al Academiei Române (1972, pentru cartea de sinteză „Flora și vegetația munților Bucegi”: ordinul „Meritul științific” clasa III (1973). În 1977 și în 1979, apar primul și al doilea volum din «Flora României» – determinant ilustrat al plan-

¹ „Studiul fitosociologic comparativ al fâgetelor montane superioare dintre Valea Ialomiței și Valea Buzăului”.

² N. Leonăchescu, op. cit, p. 96-97.

telor vasculare”, cea mai importantă lucrare (818 pagini, 1439 figuri). [1] A mai scris și a publicat, între 1935 și 1995, singur sau în colaborare, peste 90 de titluri de articole, comunicări, hărți, pe teme de silvicultură, botanică, protecție a naturii și ecologie, turism montan și alpinism.¹

Legat de reușitele profesionale ale lui Alex. Beldie, Gh. Dihoru alcătuiește un tabel extrem de cuprinzător, pe domenii: geobotanică și ecologie; zoologie; cartografie; silvicultură; etnobotanică și popularizare botanică; herbar².

Viața pe munte, în anii 50 și după aceea³

Întîmplări cu partizani⁴, în anii 50, la Padina.

„Eram la cabană cu o excursie de studii. Iese o fată dintre noi, revenind albă la față, cu un civil înarmat alături. Omul era amabil, dar a sărit în sus, cînd cineva dintre turiști i s-a adresat cu «Tovarășe...». «Mie să nu-mi zici *tovarășe!*».

Au lăsat un bilet, cu mărfurile luate, pentru a servi gestionarului drept decont. Am înțeles că erau partizani cu baza din Iezer-Păpușa”

Instalarea liniei electrice aeriene (trifazice), pe platoul Bucegilor.

„I-am întîlnit cu inginerii operațiunii la casa Babele. Mi-au arătat planul. Le-am zis: «Aici și aici se vor rupe firele...». Au replicat: «Totuși, la noi nu sînt condițiile foarte aspre din Alpi». «Nu sînt, însă avem depunerea de chiciură...».

Acolo s-au rupt, unde am anticipat eu! A urmat proces, la care cei responsabili s-au scuzat: «Ce să faci cu clima muntelui...». Ca urmare, cablul a fost trecut ulterior în subteran.”

Viscolul din 1950, la 19 august

„La Asociația «Turismul popular», la început de lună se țineau ședințele așa-numitului consiliu științific, din care făceam și eu parte. Erau prezenți mai mulți, între care șeful Const. Messinger și meteorologul Nicolae Topor (era de formație biolog, meteorologia fiindu-i inițial un hobby). La un moment dat, într-un august cînd se aprofundau călcîiele pantofilor, de caniculă, în asfaltul de pe Calea Victoriei, Topor ne-a anunțat că în între zilele de 21 și 24 ale acelei luni va fi o vijelie nemaipomenită la altitudini mari, cu temperaturi negative. Noi nu l-am luat în serios, dar avea să fie așa cum a spus el, chit că s-a înșelat cu două zile...

Seara de 18 august a fost una liniștită pe Bucegi, de un calm de-a dreptul suspect. Eram în bucătărie la Babele. Pe la 7 seara, vedem un șir de ciini, în monom, mergînd spre Peștera. «Uite lupii!», a remarcat cineva dintre cei prezenți acolo. «Ce lupi, nu vezi că au

¹ A publicat în multe periodice ale timpului, de pildă Almanahul turistic („Ocrotirea naturii. O îndatorire turistică”), revista „Magazin” („Cetatea de piatră a Bucegilor”), ziarul Sportul” („Valorificarea turistică superioară a zonei Valea Prahovei”) și chiar în periodicul cel mai important (al Partidului comunist, „Scînteia”: „Cabanalele să-și recapete rostul lor”, „Pentru ca turistul să respecte natura”. O făcuse și înainte de război, de pildă în „Buna vestire” („Valea Gălbinelelor”).

² Op. cit.

³ Relatate subsemnatului.

⁴ Interlocutorul meu folosea (în 1985) această denumire, în condițiile în care stăpînirea vremii continua să-i socotească bandiți, pe cei care după 1990 vor fi considerați eroi.

coada covrig?» «Atunci ce i-a apucat?» (erau cîinii de la stînele de pe Platou, care o luau, de teama urgiei pe care o anticipau, la vale) „Or fi tăiat o vacă la Peștera...”.

A dat telefon acolo. «Ai tăiat vreun animal?» «Nu! Dar au apărut în poiana din preajmă zeci de cîini, care stau și se uită ciudat în jur...».

Pe la 11 noaptea, o vijelie îngrozitoare. Înfigeam cu pioletul pături la ferestre (nu erau duble), ca să nu pătrundă aerul teribil de rece. Sobe le duduiau, pentru a face față frigului. Am stat blocat acolo trei zile.

Din cabana Caraiman, îngrijitoarea Englitera Nițoiu a văzut un om urcînd pe Jepi. I s-a părut că e taică-su și i-a telefonat soră-sii, care se ocupa de cabana Babele. «E tata! Să nu pățească ceva!». Răspunsul a venit prompt: «Să moară! Așa îi trebuie, dacă pleacă beat pe munte!...». Ne-am lămurit apoi că omul nu era vreun imprudent, ci Emil Fomino¹.

Am ajuns ulterior la Caraiman, cu un rucsac cu merinde, de care cei de acolo aveau mare nevoie. Profitasem de vîntul din spate. Înăuntru, în sala de mese, un cioban și măgarul lui. Animalul pusese gînd rău portretului lui Chișinevshi, dintre cele șapte înfățișînd membrii biroului politic al Partidului [comunist]. La mirarea mea, cineva m-a lămurit: «Nu știi că mănîncă hîrtie, mai ales de foame?».

300 de oi au murit în zonă, îngropate de zăpadă. Am auzit că un cioban astfel năpăstuit s-a dus să se arunce în prăpastie, de groaza pagubei. L-a dus însă vîntul la Piatra Arsă, unde s-a îmbătut de necaz. Au scăpat oile din Piatra Arsă-Furnica, salvate de un cioban ce fusese în Deltă, iar acolo gestionase asemenea fenomene. Le-a plimbat toată noaptea și astfel a tasat zăpada.

Eu venisem pe munte în pantaloni scurți și bluză. Ca urmare am luat pe mine tot ce se putea lua, din cabană.”

Anii '60

„Grație dr. doc. Al. Beldie și militanței sale protectoare neobosite, după război au fost închise carierele de calcar de la Sinaia și a fost conservat brădetul secular de la Sinaia prin subtra-

¹ Alpinist valoros, din epocă.

versarea conductei magistrale de gaz metan strecurată șerpuit și ramificat pe sub rădăcinile arborilor din pădurea de la Piatra Arsă”¹

„Ctitor și custode al rezervației naturale din munții Bucegi, pionier al protecției mediului, Al. Beldie și-a petrecut viața între laboratorul cu cărți și ierbare, locuința sa, pădurea, pajiștile alpine și brînele suspendate...”²

„– Ce înseamnă că ocrotească cineva niște munți?

– Înseamnă să-l fie milă să calce apăsător pe iarba lor.

– Chiar așa?

– Aproape așa. [...]

– E grea misiunea ocrotitorului naturii? [...]

– Cere să lupți.

– Cu oamenii?

– Cu oamenii, cu instituțiile. Eu am reușit după multe lupte să desființez carierele mari de piatră din Bucegi. Exploatarea pietrei degrada peisajul și, în plus, strica odihna omului.

Economic, nu s-au înregistrat niște pierderi?

– Ba da [...] Ocrotirea naturii înseamnă o treaptă superioară de progres și civilizație, treaptă pe care noi ne putem ridica, dar care ne cere sacrificii. Eu am reușit să scot de sub pășunat două sute de hectare după «bătăi» cu ciobanii și cu diverse organe de producție, dar am salvat în felul acesta o floră încântătoare și totodată de mare valoare științifică.

– Este adevărat că toate rezervațiile din Bucegi au fost constituite la inițiativa dumneavoastră?

– Da [...] Le-am delimitat pe hărți și pe teren și m-am zbatut pentru respectarea integrității lor

– Vă supără tare un turist care rupe o floare-monument al naturii?

– Mă revoltă. Cred că numai în Bucegi ar trebui trei companii de milițieni pentru paza florilor. Am asistat cîndva la următoarea scenă: doi tineri se plimbau în jurul unei rezervații vegetale îngrădite. La un moment dat băiatul a sărit gardul să-i aducă iubitei un braț de flori. În clipa aceea ceilalți turiști [nu] au sărit să-l împiedice. Asta îmi aduce aminte de o întâmplare a mea în gara Sinaia. Dumneavoastră nu ați apucat epoca în care se vindeau prin gările orașelor de munte buchete de floarea reginei. Era o bandă – banda Gămanilor³ – care le vindea. Ce-am luptat!... Acum se vînd pe furie – zece lei o floare. În gara Sinaia mi-a ieșit în cale un asemenea «vînzător». Era un băiețandru, am vrut să-i explic, să-l fac să înțeleagă. Eu nu spun că băiatul, mai devenind și obraznic, nu m-a înfuriat, dar credeți că m-a sprijinit cineva? Toată lumea dimprejur i-a luat apărarea.

– Sper că a rămas o întâmplare izolată în viața dumneavoastră.

– Da' de unde! Eram într-o pădure, tot în munte și, așa, într-un luminiș de iarbă verde, am văzut un foc, un grătar, o jumătate de miel și cîteva sticle de bere. M-am apropiat și am spus cît puteam eu de blînd și mai fără iz de moralist: «Știți... pădurea... focul... ați putea avea neplăceri cu pădurarul...». Ei erau cîțiva bărbați îmbrăcați în haine de oraș – s-au uitat scurt la mine și unul dintre ei s-a apropiat de mine cu mîna pe gîtul sticlei. La întrebarea lui «Ce mare zmeu oi mai fi și dumneata?», vă dați seama că era inutil să răspund.

– Așadar, munții nu se pot apăra singuri.

¹ Cristian Stoiculescu, „Parcul național Bucegi în derivă?”, în Revista de silvicultură și cinegetică nr. 17-18/2003.

Declarate mie de Alex. Beldie: „Cariera de la Piatra Arsă a fost închisă cu intervenții, cu comisii... Cea de la Caraiman s-a oprit de la sine, din lipsă de rocă utilă – amîndouă în anii 50”.

² Vladimir Nicolau, *op. cit.*

³ „Gămanii erau din Sinaia, țigani, se țineau de trăznăi. Făceau pe ghizii, cărau bagaje pe munte, iar totodată negustori de floare de colți. *Colți* înseamnă zonă de abrupt. Popular i s-a spus Flocoșică ori Albumiță. O fată a Gămanilor a căzut pe cînd căuta floare de colți, și a murit. Dar ai ei nu au renunțat. Aveau vorba, legată de mine: «Vine Băscuță! Întindeți-o!». Parcă vedeau pe dracul.” (Alex. Beldie, afirmații făcute subsemnatului)

– Nu se pot apăra singuri, dar cred că nici cu legi. Dacă nu are fiecare legea lui lăuntrică de bună cuviință, mă tem că legea pe care o dăm noi pentru ocrotirea naturii nu ajută. Ea are ecou tot la cei ce n-au nevoie să li se predea lecții de pătruns cu sfială în marea frumusețe a naturii.”¹

„La început am făcut un turism contemplativ, fără gânduri științifice, numai pentru cunoașterea frumuseților. Din aceste peregrinări s-a născut pasiunea mea de botanist. După un sfert de veac de plimbări prin munți am dat la iveală cartea «Flora și vegetația munților Bucegi» (1967), «Flori din munții noștri» (1969, ediția a II-a, prima ediție 1959) [...]»

– Ați putut să scrieți 600 de pagini despre flora munților Bucegi?² Vreau să spun, e atât de bogată vegetația munților?

– Foarte bogată. Imaginați-vă că inventarul floristic al Bucegilor reprezintă cam o treime din flora țării, între acestea multe fiind rarități sau endemisme, iar altele unice în Carpații românești.

– Cum ați reușit să semnalați cele 170 de specii care în lucrarea dumneavoastră sînt publicate pentru prima oară?

– Aceste cunoștințe noi [...] le datorez explorării pentru prima dată a regiunilor abrupte ale masivului cu scopul cercetării vegetației. [...]

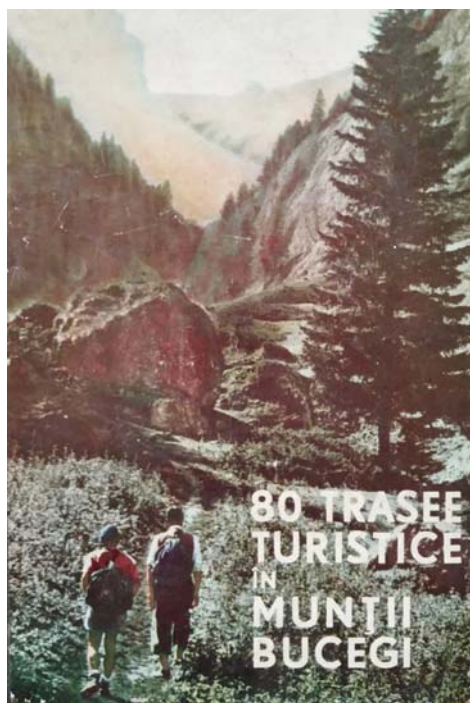
Am organizat și condus în Bucegi multe excursii de studii; am participat la consfătuiri, congrese cu oameni de știință de la noi și de peste hotare; mi-a fost hărăzită cinstea de a prezenta valorile științifice și podoabele din lumea plantelor acestor munți unor somități mondiale, ca prof. acad. Schwartz de la Jena, prof. Meusel de la Halle, prof. Ellenberg de la Göttingen, veniți în Bucegi cu asistenții și studenții lor.”³

Alexandru Beldie publică în 1968 și lucrarea „80 de trasee în munții Bucegi”.

¹ Dona Roșu, interviu cu Alex. Beldie, „România Pitorească”, nr. 4/1974.

² „Încă din studenția la Silvică am gândit să întocmesc o *Floră a munților Bucegi*. Va ieși abia în 1967.” (A.B., subsemnatului)

³ „Ani de drumeție”.

„Aș fi putut s-o scriu numai din casă, din memorie, totuși pentru precizie am luat la umblat încă o dată toate potecile, cu altimetru, cu busolă și ceas, ca să cronometrez traseele și cu ocazia asta să îndrept niște greșeli care se etalau pe plăcuțe [...] cu privire la timpul necesar parcurgerii unor trasee, cum și cu privire, bunăoară, la altitudinea unor cabane.

În legătură cu monografia Bucegilor, care apăruse anterior, în 1961, ne înhămasem inițial trei persoane la ea. Eu urma să mă ocup de partea introductivă, cât și de poteci și văi de abrupt, Cristea ar fi venit cu traseele de escaladă, iar Nae să fie coordonator. M-am achitat de bucata introductivă, la care nu a avut nimeni ceva de obiectat, iar în ce privește potecile și văile, am alcătuit descrieri cu tur de orizont în anumite puncte ale traseelor. Nae a refuzat însă. «E prea umflat! Nu se poate chiar în detaliu! Ce atâtea cotituri ale potecilor?!» «Eu așa înțeleg să prezint lucrurile.» M-am certat atunci cu Nae. «La o adică, orice descriere se poate reduce. Or eu nu sînt de acord cu asta. Mă retrag! Nu vreau ca numele meu să apară pe o așa formă, redusă.» Bineînțeles, nu m-am mai ocupat nici de văi de abrupt.

M-au chemat ulterior la un chef, și mi-au dat o sumă în contul drepturilor de autor pentru partea introductivă (despre a cărei paternitate nu au pomenit în carte...). Acea bucată, împreună cu modul în care voisem să prezint potecile vor fi publicate peste cîțiva în volumul «80 de trasee în munții Bucegi» (1968, Editura Silvică)¹.

Oarecum la cheștiune, este de spus că relațiile lui Alex. Beldie cu Emilian Cristea au fost amicale, departe de tensiunea celor cu Nae Dimitriu. Botanistul a scris și chiar vorbit frumos despre cel pe care îl considera lider al generației alpine postbelice², amabilități la care în mod sigur Cristea nu a rămas dator. Au iritat însă schimb pe Niculae Baticu:

¹ Relatate prin viu grai subsemnatului.

² „Seria unor numeroase performanțe alpine din ultimele trei decenii [raportate la 1976] a fost inițiată și organizată de Emilian Cristea, «patronul», dascăl al unei întregi pleiade de tineri alpiniști, el însuși cuceritor în cap de coardă. Cristea este, printre altele, cuceritorul marelui perete al Coștilei din Valea Albă, prin «Fisura Albastră», studiată, țesută și împinzită cu frînghii și pitoane timp de 7 ani, pînă la asaltul final victorios. E un exemplu de perseverență. Cine își închipuia că băiatul tăcut și cuviincios, îm-

„Bine, măi Sandule, se poate să te faci de baftă [de rîs] , cu așa *peri?*”¹, i-a zis acesta, în urma unei manifestări publice.²

Homosexualitatea

În ciuda accidentelor de parcurs numite participarea la război și prizonieratul, cariera de botanist a lui Alexandru Beldie a pornit mai mult decît promițător...

„Principalele lucrări științifice ale lui A. Beldie («Plantele lemnoase din R.P.R.», «Flora și vegetația munților Bucegi», «Plantele din munții Bucegi – determinant», «Flora României – determinant», precum și prodigioasa activitatea la [seria de volume] «Flora României» au avut darul să-l statornicească printre botaniștii de elită ai țării [...] Dintre toți botaniștii români contemporani, pe el, în primul rînd, îl vedeam academician...”

Dar nu a fost așa:

„Dr. A. Beldie a fost văduvit de dreptul incontestabil de a fi membru al Academiei române...”³

Motivul?

„Nu știu cine i-a văzut *numai ciorapii* [subl. M.O.] și nu miile de pagini științifice publicate ca opere de referință.”⁴

Ciorapii cu pricina fiind unii din mătase, vizibili între încălțăminte nu chiar masculină și pantalonii de golf (ajungîndu-i imediat sub genunchi), pe care îi purta îndeobște Beldie.

„Îmbrăcămintea lui era aparte, un basc mare, maro în poziție oblică (într-o parte), o canadiană scurtă, pantalonii de golf, ciorapi de damă și o gentuță purtată pe umăr...”⁵

Sau:

„Amicul meu din București [...] Alexandru Beldie [...] era o apariție, un alpinist înrăit care se fâțâia peste tot îmbrăcat cu niște pantalonași bufanți de golf din care se vedeau ciorapi fini de mătase.”

brăcat jumătate turist, jumătate militar în termen, care aștepta, într-o dimineață de duminică din vara anului 1935, pe peronul gării Bușteni, vroid să participe la o ascensiune colectivă, condusă de mine în abruptul Coștilei, și care se lăsa docil legat și asigurat în frînghie, dar care se cățara surprinzător de bine avea să devină după cîțiva ani maestrul Emilian Cristea ?... Tot atît de priceput și tenace era Ionel Coman, azi în fruntea alpiștilor brașoveni.” („Ani de drumeție”)

¹ Aprecieri comunicată subsemnatului de N. Baticu, prin 1984.

² Felii de viață... Doamna Beldie spunea, cu un aer de reproș cît și de superioritate, că „Sandu i-a corectat multe, la cartea de *Amintiri*. Poți spune că mai degrabă e scrisă de el, nu de Baticu...”. Va fi fost totuși o exagerare, a importanței soțului, în redactarea aceluia manuscris. În paralel, Alex. B. era nemulțumit (mi-a mărturisit-o mie) că N. Baticu și R. Țițeica nu i-au alcătuit un profil, precum altora, în cartea „Pe crestele Carpaților”.

³ Gh. Dihoru, op. cit.

⁴ Idem.

⁵ Idem.

Contrar așteptărilor, Beldie nu vădea tulburări prea mari, dacă cineva strîmba din nas de ținuta lui:

„Alexandru Beldie a lucrat la Institutul de cercetare forestieră între anii 1949 și 1975, ca cercetător științific principal (gradul I) și ca șef al laboratorului de dendrologie [...] Dr. ing. Teodor Bălănică, șeful biroului de documentare în care lucram, îl tachina, amical, pe Beldie:

«Măi Puiule, ce dracu' umbli tu cu ciorapi de damă?!»

«Domnule, aștia sînt ciorapi de mătase, nu de damă! – și ce dacă îi poartă și damele?»¹

Personajul nostru a avut și alte tabieturi, la care nu a vrut și pace să renunțe:

„Doctorului Beldie i-am dedicat un studiu biografic (1982), din care am reprodus mai multe pasaje, dar – din păcate – lipsit de fotografie. Caz neobișnuit, pentru că în cea pe care mi-a oferit-o nu purta cravată și a fost refuzată de redactorii revistei «Studii și cercetări de biologie».

– Domnule Beldie, vă rog să-mi dați o fotografie cu cravată, că pe cea primită o refuză editura.

– Dragă, eu nu am așa ceva».

Personal, nu l-am văzut vreodată purtînd cravată.²

Similar, N. Baticu îmi spunea (din relatările celui în cauză, firește) că Alex. Beldie a purtat o singură dată costum, cînd și-a dat doctoratul.

Nu era singura trăsătură a lui Beldie, nu chiar favorabilă accesului către zone sociale înalte:

¹ Vi. Nicolau, op. cit.

² Gh. Dihoru, op. cit.

„Sosea dimineața la institut (la Pipera) cam cu o jumătate de oră după începerea «oficială» a programului (ora 8), pentru a evita aglomerația infernală din mijloacele de transport în comun la ora de vîrf. Pe la orele 13,30 pleca acasă, la masă (veche tradiție de familie), iar către orele 16 revenea la birou, pentru a lucra în liniște, pînă seara. Conștiinciozitatea și probitatea lui profesională erau indiscutabile, lucrările lui erau impecabile, dar, pentru cei care conduceau un institut de cercetare ca pe o cazarmă, important era ca «salariații» să intre și să iasă pe poartă la orele fixate.

Beldie era un om bine educat, politicos, amabil, niciodată infatuat sau arogant. Avea însă, cînd era cazul, replici fulgerătoare, pronunțate cu bonomie, mai în glumă, mai în serios, ca aceea dată în cursul unei ședințe de «analiză a muncii», în care i se reproșa «nepunctualitatea la program»:

- Ați întîrziat o jumătate de oră!
- Nu am întîrziat, la acea oră mi-am propus să ajung la birou.
- Dar toată lumea vine la serviciu la ora 8.
- Eu de ce fac alții nu mă ocup, deoarece știu o veche vorbă românească: cîinele moare de drum lung și prostul de grija altuia.¹

Capac la toate s-au aflat însă preferințele sexuale ale subiectului nostru:

„Amicul meu din București, **gay-gay**, Alexandru Beldie [...] A lăsat o carte solidă despre [...] flora Bucegilor, dar și reputația unuia care **nu se străduia să își ascundă homosexualitatea. Dimpotrivă, mai degrabă. Nu-i prea păsa de gura lumii** [subl. M.O.], era un cochet cu nelipsita-i beretă care atârna ca la pictori.”²

În context, prima informație despre homosexualitatea lui Alex. Beldie am primit-o întîmplător, cînd am menționat unor cunoscuți în trenul spre munte că îl vizitez. Ea a fost completată la scurtă vreme, de către un d. Calista³, iar curînd, pomenind subiectul lui Nicolae Baticu, acesta mi-a spus că lucrurile stau cum am auzit, completînd că „Beldie a avut prima experiență sexuală la 16 ani, și i-a plăcut” (Baticu a menționat și că inițiatorul a fost un prieten al familiei).

Cu riscul de a mă înșela, mi s-au părut foarte străvezii aceste rînduri ale lui Ioachim Botez, „«prietenul familiei Beldie» [...]»: «M-am gîndit îndată la Puiu, prietenul meu atît de tînăr și de drag. Ce băiat strașnic e Puiu!... Cum iubește el muntele!”⁴...

În discuții cu subsemnatul, botanistul (altminteri fără să bată toba asupra înclinației cu pricina) mi-a mărturisit că a avut șapte contacte heterosexuale mari și late, în întreaga viață. Iar totodată că a anunțat pe cele care i-au devenit soții, asupra situației.

Alții au avut probleme serioase, pe respectivul palier:

¹ VI. Nicolau, op. cit. Ideea este întărită de Gh. Dihoru (op. cit.): „În privința respectării programului, Beldie era un exemplu rău: el venea și pleca după buna dispoziție. La o ședință de sindicat a fost puțin mototolit pentru că este indisciplinat și nu respectă programul de lucru. Beldie s-a simțit ofensat și a luat cuvîntul, spunînd pe scurt: «– Tovarăși, este adevărat că vin tîrziu, dar plec devreme».»

² Florin Buhuceanu, „Voci gay din perioada comunistă”, Adevărul, 15 februarie 2017.

În așa tînută l-am întîlnit eu însumi de două-trei ori prin Piața Amzei, în 1985-87 (era *procurator*, adică își procura de mîncare, în timpuri cu alimente extrem de puține, prin magazine). Nu îl evitam, dar nici nu lungeam prea mult... contactul.

³ L-am abordat în ideea că, fiind rudă cu sinăianul Al. Calista, avea idee de activitatea pe munte a celui înaintaș al său (nu avea). În paralel, și asemenea celor din tren, reacția soției acestuia, de față la discuție, a fost – dincolo de un zîmbet – „Ai grijă să nu se dea la dumneata...”. Nu s-a dat.

⁴ N. Leonăchescu, op. cit., p. 99. Cf. același (p. 346), „Ioachim Botez [...] și-l amintește pe fiul său [al lui C. Beldie], Puiu (Alexandru), în [cartea sa] „Belferi elevi”.

„Bine că nu m-a denunțat nevastă-mea că mă țin cu cine mă țin, cum s-a întâmplat cu bietul Ștefan Bonea de la Conservatorul din București. Să înnebunești, nu alta. Până acolo mergea denunțul, îți era frică în propria casă. Poate de aia [...] Alexandru Beldie s-a căsătorit de vreo trei ori cu femei înțeleghătoare, de pricepi unde bat...”¹

În context:

„Viața de familie a lui Puiu Beldie a fost marcată de experiențe; unele reușite, altele eșuate. Prima dată, s-a căsătorit cu cercetătoarea Maria Tănăsescu-Ciucă², și mariajul lor s-a consumat în perioada 10 decembrie 1952-24 noiembrie 1956, Au continuat să colaboreze pe linie științifică și după despărțire și, în anul 1989, au publicat împreună cartea «Flora munților Ciucaș». De la 6 aprilie 1957 și până la 11 iunie 1975, a conviețuit cu Binder Augusta – Adela, o căsătorie ratată. Bolnavă fiind, doamna «Gusti» – cum îi ziceau prietenii – a încercat să-și caute sănătatea la Paris. A decedat la revenirea în țară, la puțin timp după divorț, în locuința fostului ei soț [...]

Cu doamna Maria-Elena N. Nicolescu, viața de familie a lui Puiu Beldie a fost un mare succes (4 mai 1977-16 mai 2001), pentru că distinsa profesoară de limba engleză l-a înțeles și l-a ajutat în munca sa de cercetător științific, identificându-i și recunoscându-i valoarea. Era licențiată în biologie și se cunoșteau dintr-o excursie făcută pe crestele Bucegilor, în tinerețile lor. l-a despărțit doar moartea soției, cu regretul că nu au avut urmași.”³

Cum de nu a avut probleme cu autoritățile, nu am idee – probabil i-a fost de mare folos priceperea profesională, unde nu era ușor de înlocuit. Nu știu totodată cât va fi contat că Beldie era nepotul unui militant socialist, de la începutul secolului⁴. Până la urmă, dacă eventualele legături homosexuale rămâneau discrete, fără să bată la ochi, iar totodată înșii în cauză nu țineau să indispună în vreun fel regimul (eventual colaborau cu el), se putea trece cu vederea asupra înclinației lor⁵.

Chiar și în aceste condiții, caracteristicile de mai sus (cărora li se adaugă refuzul de a deveni membru al partidului comunist) i-au barat lui Beldie calea spre înălțimile sociale. Ce e drept, nici nu pare să le fi dus în mod excesiv dorul (foarte revoltați vor fi – după 1989... – unii confracți din generații mai tinere):

C. Beldie și fiul

Poate nu procedez corect aici, dînd credit afirmației citită pe undeva, că homosexualitatea masculină trădează o relație dificilă cu propriul tată. Îndrăznesc totuși să arunc, din acest unghi, o privire spre viața lui Constantin Beldie, tatăl lui Alexandru.

¹ Florin Buhuceanu, op. cit.

² În manuscrisul „Amintiri și cugetări din 50 ani de drumeție pe Bucegi”, care stă la baza interviului din „Ani de drumeție”, există și acest pasaj, nepreluat însă în amintitul volum: „În numeroase din aceste cercetări [botanice, în Bucegi] am fost însoțit de inimoasa și neobosita mea asistentă din acea vreme, Maria Ciucă, a cărei dragoste pentru florile munților a îndemnat-o fără șovăire să-mi fie alături cu cutia de herborizat și carnetul de notițe pe cele mai aspre și mai primejdioase cleanțuri și brîne ale Bucegilor”.

³ N. Leonăchescu, op. cit. p. 100-101.

⁴ Op cit. p. 54-57.

⁵ Vor fi contat și așa-numitele *relații*. A doua soție a lui Beldie, de pildă, își poate căuta de sănătate – în anii 70 – la Paris...

„CONSTANTIN (Costică) BELDIE, publicist, traducător, memorialist, s-a născut în 8 septembrie 1887 la București; era fiul cel mai mare al lui Dumitru Georgescu-Beldie din Stroești, jud. Argeș, și al soției sale, Maria (n. Șercăianu, din satul Dopca, jud. Brașov). Este educat în copilărie, la București, după ideile moderne ale vremii: merge la Kindergarten, primește lecții de germană, franceză și engleză, frecventează o școală de dans și una de velocipedie.

Urmează școala de la Sf. Sava, apoi gimnaziul Gh. Șincai. Nu termină liceul, e nevoit, familia sărăcind, să muncească: în 1904–1906 ocupă posturi de învățător de țară, în 1907 primește o bursă și o angajare în corul Mitropoliei, între 1908 și 1910 lucrează ca funcționar în laboratorul de analize medicale al dr. Gabriel Robin. Abia în 1913 absolvă Secția clasică a liceului Sf. Sava, după care se înscrie la Facultatea de Litere și Filozofie a Universității din București (diploma i se va elibera în 1920).

Din 1908 devenise secretarul de redacție al Noii Reviste Române, condusă de mentorul său, C. Rădulescu-Motru, revistă de care se va ocupa până în 1916, când România intră în război. La Noua Revistă Română scrie articole, are rubrici permanente, colaborează cu Ioachim Botez, Ramiro Ortiz, Nae Ionescu, Ion Trivale, Artur Gorovei ș.a. Participă, ca plutonier t.r., la război, implicându-se intens în activități administrativ-organizatorice.

După război face din plin publicistică, scrie două broșuri adresate tinerilor – Ce vrem. Catehism pentru suflete nehotărâte și Glossa spiritului cărturăresc. Încercare anti-intelectualistă –, pe care le publică în Colecția Cărților Galbene, inițiată de el. Devine, între 1919 și 1928, secretarul de redacție al altei reviste conduse de Rădulescu-Motru, Ideea Europeană, unde îi are drept colaboratori, între alții, pe Dan Barbilian, Emanoil Bucuța, Ion Vianu, Nae Ionescu, Octav Onicescu, Felix Aderca, Emil Isac, Ramiro Ortiz, Cora Irineu (care i-a fost iubită și care s-ar fi sinucis, s-a spus, din cauza lui). În paralel cu munca de secretar de redacție, organizează Conferințele Ideii Europene, remarcate în epocă.

Între 1913 și 1947, când se pensionează, predă limba română și alte discipline la Școala Superioară de Arte și Meserii și la licee industriale. În anii 1919–1924 este numit directorul, apoi administratorul-delegat al societății Reforma Socială, în perioada 1924–1928 este director comercial în Centrala Cărții SA, între 1928 și 1930 este directorul Editurii Cultura Națională, iar în 1932 conduce Imprimeria Națională. Între 1930 și 1932 are funcția de director la

Direcția Recensământului General al Populației, iar din 1932 până în 1939 lucrează la Loteria de Stat.

După pensionare înființează așa-numita Academie Beldie, un fel de cenaclu care funcționează la domiciliul său din [strada] Jules Michelet, mediul de gestație a viitoarelor memorii. Financiar o duce greu, e nevoit în această perioadă să facă muncă de corector în tipografii.

Moare de endocardită malignă pe 11 iunie 1953, la București. Memoriile sale [...] apar [...] în 2000 (volumul I) și 2005 (volumul II)”¹

„Costică a avut o copilărie frumoasă, fiind primul copil și cel mai răsfățat. A fost dat la Kindergarten și, în același timp, primea lecții de germană, franceză și engleză acasă, de la profesori special angajați de tatăl său.”²

„Casa părinților mei, unde eram răsfățatul, ca cel mai mare dintre cei cinci copii ai mamei mele, plină de atenții cu mine și întrecându-se cu mâinile ei atât de meștere la gătit.”³

Caracteristica de bază, din punct de vedere al cercetării de față, este erotismul (accentuat, al) lui Constantin Beldie. Se însoară devreme, la 22 ani, mai puțin din imbold amoros, cât doritor de un cămin care îi asigure confortul casnic din copilărie⁴). Apoi, grijă de căpății îi vor fi iubitele – niciodată nu pomenește de vreo tandrețe pentru nevastă, apreciată strict ca gospodină / amfitrionă a locului unde revine, după joburile și aventurile sale.

„Soția lui Constantin Beldie, Eugenia, era o gospodină excelentă. Fusese actriță la Teatrul Național din Iași, dar se lăsase de actorie. O dată pe an, Beldie invita toată redacția Ideii Europene la el acasă, la un ștrudel.”⁵

„Plachiile de crap, iepuri à la grecque și poale-n brâu moldovenești, cum și atâtea bunătăți care m-au ținut aproape de casă și de nevastă, cu toată firea mea nestatornică...”⁶

În paralel, Beldie sr. se mira (mai mult sau mai puțin în glumă) că perechea lui a nu a repetat o încercare suicidară din copilărie, de data asta „după patruzeci de ani de servitute domestică”. Totodată, bănuie că soția lui „le va supraviețui, sînt sigur, pe toate [fostele amante], spre a le răzbuna și a mă pedepsi precum Furiile Infernului...”⁷.

Tot el ținea să noteze: „S-a zis că o femeie frumoasă îndură greu o existență fără lux, la fel cum bărbații inteligenți – o situație subalternă, De aici acel dispreț al lor distant și glacial, precum și aceea retragere a lor într-o ostilitate abia ascunsă și plină de mistere cînd nu mai ai parale [/] Nu sînt excluse de la aceste prea scurte și impertinente reflecții lăaturalnice chiar și bunele, excelentele noastre neveste, cele de cursă lungă.”⁸

Deduc de aici că doamna Eugenia tolera multe, mai puțin lipsa banilor suficienți furnizați de soț. Datorie de care ultimul pare să se fi achitat, cel puțin pînă la pensionarea survenită odată cu venirea comuniștilor.

¹ Prezentare a editurii Humanitas, pe siteul ei.

² Const. Beldie, „Caleidoscopul unei jumătăți de veac în București (1900-1950)”, p. 327, postfață alcătuită de N. Leonăchescu.

³ C. Beldie, op. cit., p. 182.

⁴ Idem, p. 182. Similar: „Coana Eugenia, căreia Tudor Arghezi i se mărturisea, înfulecînd nu mai știu ce minuni ieșite din mâinile ei, că se lasă de literatură, sărutîndu-i mâinile și pe față și pe dos.” (C. Beldie, op. cit. op. 184)

⁵ Octav Onicescu, declarate lui N. Leonăchescu (postfață la „Caleidoscopul...”, p. 350).

⁶ C. Beldie, op. cit., p. 182.

⁷ Idem, p. 218.

⁸ Idem, p. 256.

Cuceririle îi sînt nesfîrșite¹ și relatează pe larg despre ele în memoriile ce va așterne pe hîrtie în ultimii ani de viață. Le alătură acolo justificări care de care mai mișcătoare: „Amorurile cele mai culpabile, cum le-ar numi exagerat nevestele noastre, le-am justificat înaintea lumii, prin statornicia și fidelitatea lor, arborîndu-le, cu mîndrele lor culori și panașuri, prin tot cursul vieții mele, timp de patruzeci de ani”.

În acest ultim sens, a avut o relație de 12 ani cu Măriuca (Topîrcea)², iar o alta de 14 ani cu Lilica, dar nu s-a dat în lături nici de la amoruri relativ efemere.

În 1919, „la Sighișoara [...] a avut o domnișoară de companie, și împreună s-au bucurat de frumoase clipe de dragoste în calitatea lor de regăteni tineri, găzduiți la primitorul Hotel STEAUA. Trăind clipa din plin, cei doi n-au mai respectat nici o regulă: «Diminețile ce urmară unei asemenea isprăvi fură numai răs și îmbrățișări, fără urmă de reproșuri»”³.

„A înlocuit-o pe Măriuca din Topîrcea cu «efemera» Neli pe care a cunoscut-o «într-un ajun de Crăciun». În DKW-ul decapotabil, tip sport al lui, Beldie împreună cu Neli au fost la «conacul de la Cricov [...]» și la Brașov, «într-un vechi hotel al grofilor», în drumurile lor prin Ardeal au oprit și la Ghimbav, unde au pus flori pe «mormintele ostașilor tineri din tranșeea însîngerată»”⁴.

La cheștiune, dintr-o lungă listă:

„Cea mai spirituală dintre toate fu vecina mea din curte, văduvioară cochetă și fișneață, care mă tot ispitea anunțîndu-mi o vizită, fără nici o intenție, la redacția noastră, prin fața căreia a și trecut într-o zi, proaspătă de tot în rochița ei albă de olandă, atît de improprie tăvălelilor, îngrijit călcată, fără nici o cută, și după care tînăra văduvă venită fără intenții culpabile suspina acum, zbătîndu-se pe fata dormeză și implorîndu-mă cu toată inocența de care mai era capabilă: «Ah! Rochia, dom'le Beldie, ah, rochia!»”⁵

„...Jună copilă de acum doisprezece ani, nu prea sperioasă și nici rebelă, aflată lîngă mine la volan, prinși de furtună, noaptea, pe șoseaua Olteniței, și care, invitînd-o să-mi ajute la ridicarea capotei, se trezi, nu știu cum, în șanțul șoselei, cu fața în sus, sub ploaia, fulgerele și trăznetele cerului, dar fericită pe toată viața de amintirea acestui *impromptu a la hussarde*” (traducerea autorului; „de la *jeu à la hussarde* (fr., argou), relație sexuală.”⁶

¹ Discret nu era C. Beldie nici cu privire la ucenicia lui sexuală: „Coana Fotinica [...] ne trîntea de-a curmezișul patului, și ridicînd-și poalele, se înfigea cu cărnurile ei obeze, în bunătatea de tinerețe a noastră” (op. cit., p. 67). În paralel, se vădea un obîșnuit al bordelurilor, inclusiv de peste hotare, legat de care n-a uitat „niciodată pe prostituata de pe Leipzigerstrasse din Berlin”, care l-a șocat cu experiența ei specifică.

² Lui Beldie sr., romantismul nu pare să i se fi tocit, odată cu recerea timpului. După zece ani de relație cu Măriuca de pildă, în 1935, au urcat „mîină în mîină drumul spre Șotrile, de la Cîmpina, spre Voila”.

³ N. Leonăchescu, op. cit., p. 90.

⁴ Idem, p. 92.

⁵ Asemănător ca spirit, dar în alt mediu: „Sau cum o păți amintita jună copilă de acum doisprezece ani, nu prea sperioasă și nici rebelă, aflată lîngă mine la volan, prinși de furtună, noaptea, pe șoseaua Olteniței, și care, invitînd-o să-mi ajute la ridicarea capotei, se trezi, nu știu cum, în șanțul șoselei, cu fața în sus, sub ploaia, fulgerele și trăznetele cerului, dar fericită pe toată viața de amintirea acestui *impromptu a la hussarde*” (traducerea autorului; „de la *jeu à la hussarde* (fr., argou), relație sexuală” (op. cit. p. 248-249)

⁶ Op. cit. p. 248-249.

Precizare, asupra materialului uman feminin implicat: Numai una singură dintre «colaboratoarele» noastre (cum le spuneam [...]) și-a apărut, cu dinții și ghearele, pudoarea trupului prea tînăr despuiat cu brutalitate, ca un știulete palid de porumb, de rochiță, de cămășuță și de pantalonașii ei cumiți – cele mai multe dintre ele, dacă nu chiar toate, neîngrijindu-se nici de virtutea lor, cum nici de să nu le vadă lumea și de ce va zice lumea, într-atîta sediul nostru [...] eminamente cultural și frecventat de

În paralel, C. Beldie vorbește și prietenilor de amoriurile lui. De pildă lui Felix Aderca. Acesta nu se jenează el însuși, să arate misiva nevastei – care „rîde și **mă silește** să-ți îmbrățișez și eu semita¹!” (de unde bănuiala că amorul liber nu se afla între noțiunile ostracizate, din acea familie). Nu se jenează totodată să invite vreun loachim Botez în escapadele cu Măriuca, „la Căldărușani, pe lunca Ialomiței, la mînăstirea Țigănești, pe balta Snagovului”: au oprit „de cîte ori natura îi atrăgea prin ineditul frumuseților pe care le oferea amatorilor de aventură”².

Geografic, cel în cauză ține să pomenească „Giurgiu, refugiul amurilor mele clandestine³”, în competiție însă cu alt loc de pe harta țării: „Majoritatea faptelor mele de arme s-au situat, geograficește vorbind, pe litoral [...], unde am fost atras mai mult decît spre munte...”. La coada clasamentului nu era nici Bucureștiul, între altele cu dormeaza dintr-o cameră separată, a sediului revistei „Ideea europeană...”

Existau, ce-i drept, și limite peste care neobositul Don Juan refuza să treacă:

„Nu am rîvnit și nici încercat virtutea femeilor cu bărbat, fie el soț sau amant”. Totodată, „am detestat [...] ca pe un incest, legătura vinovată cu soția prietenului sau numai a cunoscutului”⁴.

După cum: „Nu-mi pot nici astăzi ierta cum de nu i-am scuipat în ochi pe prietenii mei Nae Ionescu și Octav Onicescu atunci cînd îmi propuneau să mă culc cu o băbătie din lumea finanțelor...”⁵

În context, este de spus că Beldie sr. nu își pierde capul după iubitele sale, mai exact refuză scurt cînd vreuna dintre acestea aduce ideea căsătoriei cu ea. O singură dată e dus de val, spre capătul maturității:

«Prin 1940 s-a împrietenit cu o evreică. O gazetăriță mică și cochetă pusese mîna pe el. Beldie nu mai venea acasă noaptea și nu mai dădea bani în casă. Pînă atunci toate pasiunile lui se rezolvau ziua, dar această nouă iubire complica lucrurile și familia s-a alarmat. Fiul său, Puiu, a venit și mi-a cerut să intervin. L-am chemat pe Beldie, l-am dojenit și apoi lucrurile s-au îndreptat, dar de atunci el n-a mai vrut să mă vadă» [...]

Intervenise, probabil, și doamna Eugenia în rezolvarea cazului.”⁶

Doamna Beldie a intervenit și cu alte prilejuri:

„Una din marile lui amante a fost Măriuca din Sibiu. Stătea într-o casă de pe strada Mihai Vodă. Într-o zi de sărbătoare – era 1 Mai – Costică a plecat cu mașina la Măriuca. Eugenia, soția lui, a simțit ce se întîmplă și l-a urmărit. La adresa Măriucăi, a văzut mașina și, înfuriată, a spart geamul dinspre stradă al camerei în care se aflau amanții, cu niște lemne. Ce scandal a fost, apoi, acasă! A fost mare bătaie!”⁷

filosofi, de sociologi, de esteți, de esești și de economiști, insufla respect și le apăra astfel în ochii lumii care le-ar fi zărit întrînd și ieșind la ore chiar nepotrivite”

¹ Iubita cu pricina, cea care se sinucide la scurtă vreme, era evreică.

² N. Leonăchescu, op. cit., p. 91.

³ C. Beldie, op. cit., p. 193.

⁴ idem, p. 246.

⁵ Idem, p. 208.

⁶ O. Onicescu, op. cit., p. 352. C. Beldie nu i-a iertat acestuia intervenția, poate și pentru că era extrem de înțelegător cu sine: „Plîngeți pe cei care [...] nu și-au pierdut mințile, o dată măcar [...] punînd pe gînduri toți prietenii și lumea cea de treabă” (op. cit., p. 222).

⁷ Cf. nepoatei lui C. Beldie, Eugenia, fiica surorii Olga (N. Leonăchescu, postfață la „Caleidoscopul...”, p. 365).

Finalmente, la avansată senectute, citește amicilor literari – veniți în casa sa – file din memoriile proaspăt încropite, inclusiv filele privind trecutu-i amoros. La chestiune, nu pare să-i fi nutrit acolo vreo rețineră, de faptul că i se aflau în preajmă soția ori fiul (ultimul apropiindu-se atunci de 40 ani!)¹:

„Oamenii, bărbați și femei (care nici astăzi nu pleacă cu gura rece din odaia mea de student întârziat, unde lectura acestor pagini sau chiar a celor mai deocheate e totdeauna precedată de scurte agape și libații” (C. Beldie, op. cit., p. 203)

E greu de zis cum au decurs relațiile cu fiul său (ininvitabil conștient, încă din primii lui ani, de escapadele tatălui). La chestiune, Seniorul îi dedică lui Alexandru „Glosa spiritului cărturăresc. Încercare antiintelectualistă”, dar este de văzut cât este acolo un gest de ochii lumii (Alexandru avea pe atunci doar șapte ani), iar totodată o proiecție a propriilor nevoi sufletești, nesatisfăcute în copilărie:

„Cît am dorit în viața mea prietenia și afecțiunea unui bărbat care să-mi semene și căruia să-i semăn, măcar pe ici, pe colo, în bune și rele; căruia să-l placă pandaliile și trăsnăile mele, cum și mie ale lui, și după care, spune înțeleptul, s-alerg fuga-fuguța și el după mine la fel; care să nu te mintă cum te mint toții în jurul tău [...] Cu care să te împaci în această existență sensibilă, liberă, fantastică și aventuroasă uneori, simțindu-ne necesari unul altuia și completându-ne în multele lipsuri.”²

Fiind ceva mai rar pe acasă³, Constantin nu își presează fiul în ale școlii, dar nici nu îi împărtășește pasiunile, odată cu ivirea lor. Reține, ce-i drept, că odrasla socotește florile drept „prietenii lui”. Îl va mai declara „temperamentalul”⁴, cinicul și mizantropul iubitor mai degrabă al cățelilor și pisicilor de pe stradă decât al oamenilor.

De asemenea, la finalul uneia dintre numeroasele sale tirade crailfeste⁵, C. Beldie remarcă disprețuitor/dezolat că „băieții și fetele noastre dorm ca pruncii nevinovați, înșirați unul lângă altul prin dormitoare comune ale cabanelor de munte”...

Peste ani, C. Beldie va scrie despre soția lui: „Coana Eugenia [...] «țața Eugenia» cum îi spuneau rivalele ei de moarte și cu un sfert de veac mai tinere, dar respectuoase totuși cu ea nevoie mare, de n-ar fi decât pentru că i-au luat din când în când bărbatul în așternutul lor cald și vesel, și căreia i se vor ierta multe dintre **răutățile și resentimentele ei vii și inflexibile** numai pentru că a ținut sus, o viață întreagă, buna faimă a casei noastre cu bucătăria ei”. (op. cit., p. 201). În paralel, Costică vorbește de „permanenta minciună a vieții conjugale” (idem, p. 226).

¹ „Oamenii, bărbați și femei (care nici astăzi nu pleacă cu gura rece din odaia mea de student întârziat, unde lectura acestor pagini sau chiar a celor mai deocheate e totdeauna precedată de scurte agape și libații)...” (C. Beldie, op. cit., p. 203)

² Idem, p. 202.

³ Aproximativ în vremea când lui Alexandru nu-i ardea de învățat la Mine, C. Beldie trăia la malul mării clipe care vor naște următoarele: „Plîngeți [...] pe toți cei care n-au contemplat, cu sufletul lor împovărat de frumusețe, dragoste și aventură, un răsărit de lună plină ca cel de acum douăzeci de ani, văzut de pe culmea de calcar argintiu sub care stă pitit Balcicul”. În context, Ion Manof mi-a spus că, după accidentul de pe Ace, tatăl lui Alexandru a venit cât a putut de iute, de la... Carmen Sylva (actuala Eforie).

⁴ C. Beldie, op. cit., p. 57. Posibil, acolo, ca *temperamental* între ghilimele să indice opusul acelei noțiuni, și anume ne-temperamentul, foarte probabil disprețuit de acel părinte energic.

⁵ „Bărbatul care nu știe ce-i patima neroadă după muieri este un monstru, o ciosvîrtă de înger nu destul de ajuns ca să-i fi crescut aripile, căci patima neroadă după muieri este pe măsura umanității noastre profunde, fără de ea neputînd exista nici religiile, nici istoria lumii și nici artele cele mai frumoase [...] Noi, cîțiva dintre supraviețuitorii secolului [XIX], teferi încă, deși întârziiați pînă dincolo de

Atras de munți, fiul merge pe cărările acestora însoțit de colegi ori singur, tatăl fiindu-i alături o singură dată (este drept că a avut din naștere o problemă la un picior¹), iar atunci vădindu-se indispus de acea călătorie în preajma Sinaiei².

(într-un grup mai mare, lângă cantonul Schiel,
înainte ca Alexandru să pacurgă solitar Brîul lui Răducu, aprilie 1932)

amiază secolului următor și de față, dar rămași aceiași și aceiași muieratici cum am fost, cu ochii după toate fustele”.

(C. Beldie, op. cit., p. 257).

¹ „Încă din naștere, a avut piciorul stîng mai scurt, defect pe care încerca să-l ascundă/ A utilizat bastonul [...] a folosit mai târziu o încălțăminte specială, cu talpa mai groasă.” (N. Leonăchescu, op. cit., p. 83)

² „L-am dus eu pe tata, pe Valea Peleşului, pe la Cascade, în Poiana Stînei. Era în pantofi. Nu a fost entuziasmat, ba chiar m-a înjurat...” (discuție cu subsemnatul). Asta, întrucît Beldie sr. avea alt mod de a trata înălțimile: „Am plecat odată cu toții [e vorba de amicii săi] spre munți și am poposit, întîi și-ntîi, ca un bun bucureștean, la Caru [sic] cu bere.” (C. Beldie, op. cit., p. 308)

(cerîndu-i detalii asupra persoanelor din poză – luată probabil la Padina –, Alex. Beldie a formulat că el este al treilea din dreapta, „cu capul pe umărul lui Petre Bălăceanu”)

Dincolo de toate acestea, am notat că Alexandru, după un accident alpin, a așteptat cu oarece teamă (avea 21 ani) venirea tatălui la spital, răsuflînd ușurat cînd s-a ales doar cu un „Bine că nu ți-ai rupt capul!”¹.

Presupunînd că nu joacă un teatru grozav în memoriile sale (unde pomenește, fără simpatie, de pederăștii contemporani lui), Constantin nu pare să fi ghicit înclinațiile homosexuale ale fiului său. Prin urmare, meditează nu o dată la însurătoarea acestuia, care ar fi survenit inevitabil cîndva...

„Memorialistul nostru a apreciat-o, în mod deosebit, pe «Mițura, fată bună, pe care aș fi vrut-o, odată și odată, de noră» și recunoaște că nu a avut succes pe lîngă soția lui Tudor Arghezi, «Paraschiva, cuscra cum o tot încerc de cîțva timp». Proiectul de încuscrire din mintea lui Constantin Beldie nu s-a putut realiza pentru că fiul său, Alexandru, era un cercetător pasionat al florei României și un universitar stimat care se va căsători, prima dată, cu Maria Tănăsescu-Ciucă. [/] Memorialistul nostru a constatat că Domnica-Mițura a devenit «dansatoare în balet», iar fetele din anii 1949-52 nu mai ascultă de părinții ce căutau «un bărbat pe potriva fetei lor, care și-l caută și-l alege astăzi singură, după capul și inima ei. [...] Așa a făcut Mițura mult cîntată în versuri de tatăl ei, măritată deunăzi fără să-l mai întrebe pe taică-său, din al cărui cuvînt nu ieșise pînă acum, lăsîndu-l consternat și neconsolat».”²

... iar în paralel e deranjat auzind că ar fi interesată de el o pretendentă de mai joasă extracție:

„Culmea sfidării atinse acea fată [...] atunci cînd îmi propuse, sînt numai cîțiva ani, să-l dau de soț unei nepoate din neamul ei tarat pe băiatul meu, pe singurul meu băiat, în care nu recunosc nici un fel de tară a familiei, nici măcar pe cea a lui taică-său, de a scrie rău despre lume.”³

(ce e drept, nu va avea parte de niciun fel de nuntă – bună sau rea – a fiului...⁴)

Memoriile bătrînului Beldie se încheie cu mențiunea unor ploști ardelenesti (aduse acasă), dar din care „nu m-am învrednicit pînă acum să torn din ele, cu lăutarii cîrd și cu ștergarul înflorat cu alesătură din război, atîrnat la gîtul cobzei, la nunta băiatului, **plănuită sus pe Bucegi**, unde și-a petrecut copilăria și tinerețea”.

¹ I. Manof mi l-a descris pe tatăl lui Alex. Beldie drept om autoritar. O așa trăsătură transpare și din afirmația: „În după-amiaza zilei de 4 aprilie 1944, le-am văzut întreprinderea lor de plăceri tarificate [adică bordelul] din strada G. Clemenceau distrusă de bombele inamice și cu sofalele, bideurile și mulțimea de ilustrații obscene risipite printre dărîmături. Am cerut **neapărat** inginerului Alex. C. Beldie, pe atunci șef al apărării pasive din acea circumscripție, să li se constate **numaidecît** daunele suferite **în vederea despăgubirilor de cerut...**” (C. Beldie, op. cit., p. 288)

² N. Leonăchescu, op. cit., p. 161.

³ C. Beldie, op. cit., p. 281.

⁴ Alexandru va avea prima sa căsătorie (din trei, toate de conveniență) la patru ani de la decesul tatălui, și mă întreb dacă asta nu din vreo teamă, că anterior tatăl i-ar fi putut-o curta/*sufli*! partenera. Apropos de *ultimul moment*, și deși un supporter îl declară „bun și convins creștin”, trimiterile lui C. Beldie la Dumnezeu (în *Memorii*), sînt mai mult decît rare, ceea ce nu trebuie să mire, cîta vreme el se socotea „membru pe viață și pe moarte la [crematoriul] «Cenușa»” (idem, p. 266).

Ce e drept, inevitabil apar și nemulțumiri fățișe legate de fiul său, pe un teren cu ștacheta așteptărilor foarte ridicată: „Dimitrie Dinischiotu, veneratul meu prieten mai mare, azi nonagenar, căruia băieții lui, chipeși, instruiți, educați, îndatoritori cu toată lumea din prăvălia lor, în care-l găseai toată ziua, băieți călcînd și ei înspre șazeci de ani, îi spun tatălui lor: «Sărut mîna, tată!». În contrast, Puiu „[î]mi nesocotește scrisul de astăzi fiindcă «nu produce nimic», nici chiar cît manualele lui de botanică, cu care nu îndrăznesc să mă măsoar”¹.

Indiscutabil, pînă ieșise la pensie, C. Beldie își îndestulase familia. În consecință – iar totodată fiul său fiind intrat în *cîmpul muncii* (cum îi spuneau comuniștii) –, avea dreptul la recreere, inclusiv scriindu-și *Memoriile*. Anii de după al doilea război erau însă unii dificili, cu mari lipsuri, prin urmare e foarte posibil ca reproșul lui Alexandru (amintit mai sus) să fi privit faptul că tatăl său nu se zbătea cu adusul de bani în casă. Un Ioachim Botez, cu cîțiva ani mai vîrstnic decît *Tătoi*, încă lucra în anii '50, fie și publicînd în presa noului regim. La o adică o va face și doamna Beldie (pînă atunci casnică), în deceniul șase, cînd fiul o trece între colaboratoarele la una din cărțile sale.

Similar, „păstrez și astăzi în casă, moștenire **pentru botanistul meu insensibil la asemenea lucruri**, ulcelele încondeiate ale țaranului din Vîlcea pe care l-am găsit sfînd pe vine în tîrgul Rîmnicului cu marfa lui dinainte; artă pură și candidă a veacurilor care nu cunoscuseră încă smalțul, exemplare de cea mai rafinată primitivitate [...] minune de armonie a culorilor, a inciziilor ornamentale, a formelor și proporțiilor [...] amintind cu pîntecul lor și buza lor, cînd plinătatea trupului de femeie, cînd zveltețea fetei nescoase încă la horă”².

Bomboană peste colivă, în ale inadecvării percepției despre fiul său, C. Beldie mărturisește că „am fost gelozit la cuțite, și o singură dată în viață, și de băiatul meu, pentru un drac de fată blondă în scurtă trecere prin Buftea; ea de 17 ani, băiatul meu de 23 și nebunul de taică-său, de 50. Rezultatul, 0 la 0, match nul.”³

Urmare a unui asemenea tratament, nu e de mirare că Alexandru nu reține cu exactitate momentul decesului tatălui său, mai exact îl plasează în 1954, cu o eroare de un an. Nu m-ar mira să fie acolo un act ratat, un mod de a scăpa de amintirea aceluia, altminteri suficient de prezentă ca fiul să nu-i îndepărteze – decenii la rînd – numele de pe ușa apartamentului...

În ce privește relația cu mama sa, pentru ea Alexandru „avea sentimente foarte puternice și cînd se afla pe teren o suna să vadă cum se simte. Cînd a fost bolnavă, se simțea extrem de îngrijorat pentru că era singura ființă care **îl îngrijea**, iar cînd [ea] a decedat Beldie a fost copleșit de durere. Mama sa îl alinta cu Puiuile”⁴.

La atmosfera originală (i se poate spune și altfel) din familia în cauză par să fi contribuit și ceilalți membri ai ei. De pildă, prin tratamentul rezervat scrisorilor rămase de la o iubită din Constanța a viitorului memorialist (care, respinsă de acesta, s-a sinucis).

¹ C. Beldie, op. cit., p. 187. Ce e drept, se putea și mai rău: „Băieții și fetele prietenului meu Emanoil Bucuța de la *Ideea europeană*, care le închina versurile sale suave cînd erau încă mititiei, ca [ei] să-l bîrfească cînd ajungeau ingineri și medici, iar tatăl bolnav și doborît de necazuri, și nici să asiste măcar la comemorările pioase din fiecare an...” (idem).

² C. Beldie, op. cit., p. 315.

³ Idem, p. 266.

⁴ Gh. Dihoru, op. cit.

„Acea drăgăstoasă fiică a lui Israel, cu aripile frînte, ca un pescăruș săgetat. Păstrez și azi scrisorile noastre, cu fotografii demodate și decolorate după treizeci și cinci de ani, legate toate (**de nevastă-mea**) [s. M.O.] cu o lată fundă neagră, dimpreună cu flori cîmpenești și un pumn de țărîină, strînse în propriul ei voal lung de pe plajă...”

Același continua:

„Cine va avea răbdarea să le răsfoiască, aceste file înflăcărare și desuet romantice? **Le-am destinat focului**, în lipsa analistului sau psihanalistului sensibilității noastre decadente, drojdie a sfîrșitului de veac al XIX-lea»¹.

Contrar ultimelor afirmații, iar totodată dînd credit lui N. Leonăchescu, „cele «17 pagini de dragoste nefericită» scrise în ziua de 11 octombrie 1915, scrisorile, fotografiile și alte dovezi au fost păstrate în arhiva sentimentală a memorialistului nostru pînă la moarte”. Mai mult decît atît, Alexandru, care „i-a moștenit totul, inclusiv biblioteca și arhiva rămasă [...] mi-a mărturisit, într-una din discuțiile noastre, că se gîndește să ardă relicvele care se referă la tragedia din 16 noiembrie 1915 de la Constanța”.

Deci, după ce *doamna Eugenia* le-a legat cu fundă (fie și neagră), fiul său a păstrat vreme de decenii acele misive (scrise de tatăl său uneia dintre femeile cu care o înșela pe maică-sa, iar totodată îl făceau să lipsească din preajma progenerurii)²...

În paralel, nu se poate spune că bătrînul Beldie nu s-a străduit a produce dovezi de atenție către fiul său. De pildă, dedicația de pe broșura „Glossa spiritului cărturăresc...”³ era completată cu îndemnul: „Să ai... Simplitate și Caracter”. Dincolo de observația că nu capeți acele însușiri (altminteri destul de idealist-primitive) în urma unui simplu sfat, inevitabil privesc spre cum a stat Beldie sr. cu caracterul...

La chestiune, Const. Beldie pare să fi fost un om perfect normal. Adică nicidecum pe măsura vorbelor mari pe care le flutura, respectiv se vîntură în societate. O curtează de pildă inițial asiduă pe colega de redacție Cora Irineu, fiind pe parcurs iritat că fata are „toate bunăvoințele – afară de una: nu se lasă iubită de mine”⁴. Finalmente se lasă cu iubire, ba chiar una în care ea „mă iubea mai mult decît îmi închipuiam și decît aveam răgaz să mă consacru ei”, după care bărbatul se plictisește și-și caută alte mîndre. În așa fază, o trimite la un moment dat pe Cora, mai mult decît cavalereste, „spre regenerarea sîngelui ei milenar, trist și obosit, în prospecțiuni etnografice și folclorice, ca să-și cunoască, adică, țara, abia întregită, cum și vîrtoșia neamului nostru”... Cu completarea: „Ascultă... ai să te duci unde te duci, dar ești o proastă... dacă te-i da înlături de la calea vreunui pădurar sau chipeș sublocotenent de grăniceri.”⁵

Legat de toate acestea, e inevitabil să nu bănuim o legătură între pornirea homosexuală a lui Alexandru și comportamentul tatălui său. Poate pornind de la faptul că fusese favoritul între frați ai mamei sale, Beldie sr. a fost un fustangiu de primă clasă, sigur pe puterea lui de

¹ C. Beldie, op. cit., p. 220.

² N. Leonăchescu, op. cit., p. 87. Completare, tot acolo: „În arhiva preluată de MJA [Muzul județean Argeș], piesele acestea unice nu există. E posibil ca ele să fi fost luate de vreun colecționar sau anticar, ori să fi fost distruse așa cum și-a dorit memorialistul.”

³ Deși N. Leonăchescu vorbește mai mult decît favorabil despre această broșură (cît și de o a doua, „Catehism pentru suflete nehotărîte”, apărută tot în 1919), mie unuia mi s-a părut acolo un exercițiu oratoric destul de ieftin (vezi anexa 2).

⁴ „... O sperii”, completează același (cf. N. Leonăchescu, op. cit., p. 88).

⁵ C. Beldie, op. cit., p. 249.

seducție. Amănuntul că s-a căsătorit devreme, la 25 ani (la 27 i se naște singurul copil) nu i-a temperat cîtuși de puțin acea pornire, pe care nu doar că nu și-a hulit-o, dar a îmbrăcat-o – în Memoriile sale¹ – în cele mai diverse prețiozități. Prin urmare, nu e de mirare că fiul – conștient sau ba – nu a văzut altă cale de a căpăta interesul unui bărbat (ca sursă a siguranței existențiale) decît să se ofere urmașilor lui Adam.

În temă, Eros pare să fi zburat mai mult decît liber în familia unde a copilărit Constantin:

„La un bal, s-au dus cu toții: Olga, Lucreția, Costică, Pompiliu², [ziaristul] Matei Gheorghiu, Ioachim Botez – poreclit de noi «Mutulică» ș.a. Balul se ținea la «Oppler» și era mascat. Lucreția s-a angajat să-și bată joc de el. S-a apropiat, mascată, de el și au dansat. Costică, frate-său, a curtat-o tot timpul. Ea, Lucreția, n-a scos o vorbă și masca a apărut-o foarte bine. El i-a spus cuvinte dulci, i-a făcut promisiuni, i-a dat prăjituri etc. Costică o chema insistent sub scară ca s-o îmbrățișeze, s-o pipăie și s-o sărute, dar ea a refuzat. Se înfierbîntase bine, bietul de el!

La ora douăsprezece s-au dat jos măștile și surpriza a fost totală. Costică nu mai putea de necaz: «Ptiu, fir-ai a dracului! Tu erai?!». Au rîs în hohote, de el. Toți!»³.

În paralel, „cînd era în spital [cu puține zile înainte de a muri, în 1932], Lucreția a fost vizitată de sora ei, Olga care a luat-o și pe [fiica ei] Gigi [...] Lucreția le-a spus: «Să mă fardez, că vine măgarul ăl mare!», adică fratele ei, Costică”.

Care Costică „reținuse din spital și altceva: «Erau, mă, acolo, niște surori că numai văzîndu-le te făceau sănătos!»”⁴. Repet, era un loc în care sora lui se afla pe moarte...

Iar de aici e de notat și măsura în care s-a oferit bărbaților, subiectul principal al capitolului de față. Mai exact, dacă Florin Buhuceanu și cei ca el se manifestau discret, ferindu-se nu doar de gura lumii noastre orientale, dar și de sancțiunea legală (existentă în comunism pentru homosexualitate), Beldie nu a avut vreo reticență, să se înfățișeze fizic după cum am arătat (o făcea inclusiv la senectute, în ipostaza de mai jos, alături de Cristache Dedula, 1987, la înhumarea lui Radu Țițeica).

În același timp ținea să informeze, tragic din punctul meu de vedere, că insigna CMN de la revelul său poate însemna „Comisia monumentelor naturii”, dar și altceva.

„Alexandru Beldie, omul. Era relativ scund și bine legat, cu părul lins, necăzut și dat pe spate, fața alungită, ochii puțin bulbucăți, extrem de dinamic. Silvicultor talentat, trecut în tagma botaniștilor în

¹ Cu excepția a două materiale destul de subțiri, și în ciuda faptului că și-a petrecut mai toată viața în lumea cuvîntului tipărit, memoriile (sub titulatura...!) reprezintă singura carte publicată de Const. Beldie, altminteri bine primită (fie și la multe decenii după moartea autorului) de către specialiști și public.

² Frate cu anteriorii trei.

³ Mărturie a Eugeniei, fiica Olgăi (sora lui C. Beldie), făcută lui N. Leonăchescu (op. cit., p. 364)

⁴ Mărturie a rudei Eugenia I. Nițu, consemnată de N. Leonăchescu, op. cit., p. 375.

care a găsit mediul propice pentru o dezvoltare deplină a talentului său. Mare amator de țigarete și băuturi tari. [...] Pe reverul canadienei purta cu mândrie, permanent, insigna de custode al monumentelor naturale, pe care era încrustată Floarea Reginei și simbolurile CMN. Insigna a tras nedumerirea silvicultorului I. Lupe care l-a întrebat:

«– Domnule Beldie, pe insigna pe care o porți, văd că este reprezentată o floare, dar nu știu ce semnificație au literele CMN!

– Este simplu, domnule Lupe, însemnează «Curvă Masculină Notorie». Acest răspuns era manifestarea spiritului său glumeț.

La altă consfătuire de geobotanică, după ce și-a băut «ceaiul de struguri», Beldie și-a dat drumul la vorbă zicând că «nu știu exact ce sînt, pentru că unii mă consideră botanist, alții silvicultor și mai sînt unii care mă consideră altceva»¹.

Beldisme²

Culese de mine, din taifasurile cu Alex. Beldie:

Doi doctori puși pe glume proaste, la cîrciumă:

„Ospătar, ai hemoroizi?”

„Nu știu, să întreb la bufet...”

„Locuiam în 47-49 pe Cumpătul³, cam pe unde era și vila CC. Eram la restaurant. De vizavi, dinspre trupul Bucegilor, se auzeau bubuituri puternice... Cineva m-a întrebat, înfrigurat: „Au venit...?”. Se referea la așteptații, pe atunci, americani. „Nu, tovarășe, e activitatea de la carieră [Piatra Arsă]...”⁴

Banc relatat prin 1986, cînd proaspătul lider al Uniunii Sovietice demarase o campanie împotriva consumului excesiv de alcool din țară...

„Paradă în Piața Roșie, pe vremea lui Stalin, Acesta face cu mîna demonstranților, în paralel ducînd-o din cînd în cînd spre un pahar cu vodka, așezat pe balustrada din fața sa. Din greșeală, la un moment dat împinge paharul peste buza zidului aflat dedesubt, către piață. Oarecum resemnat cu pierderea, și gata să comande un nou întăritor, descoperă că jos un pionier prinsese prompt recipientul inițial, în căderea lui.

«Bravo, acestui tînăr!! Iată, dragi tovarăși, valențele noii generații, a pionierilor în general. Datorită acestui copil, economia socialistă nu a înregistrat o pagubă. Bravo, băiete, datorită ție acest pahar *cu apă* nu s-a spart...!»

«Nu e apă în el, Iosif Vissarionovici! Ci vodka!»

«Ooooo... Cîta iscuțime de minte! ...Dar cum te cheamă pe tine?»

¹ Gh. Dihoru, op. cit.

² Am auzit prima dată un termen din așa familie la Barbu Nestorescu care numea „baticisme” (de la N. Baticu) interesul excesiv pentru cățărătură. În discuțiile cu mine, Alex. Beldie vorbește de „dimitrisme” Cred că producțiile hîtrului botanist pot fi primite și eșe în așa categorie *lexicală* (sub forma *beldisme*) – cu toate rude ale camilpetrescianului „încă una de-a lui Nae Gheorghidiu”.

³ Vi. Nicolau deplînge „condițiile în care, sub protecția «eliberatorului» sovietic, temelile așezărilor și spiritualității românești erau zguduite de asaltul devastator al mercenarilor comuniști”. Fără a fi fost un colaborator, Alex. Beldie nu pare să fi suferit prea tare, sub respectivul jug. De pildă, era cazat în vilele de pe Cumpătul Sinaiei. Totodată, își putea lua doctoratul în 1948, iar apoi să primească importantul Premiu de stat. Nu a avut probleme (cel puțin serioase) nici datorită orientării homosexuale.

⁴ „Am închis acele cariere. Indiscutabil, se extrăgea de acolo o rocă specială, bună la oțelării. Am argumentat celor în drept că asemenea calcar mai există în Dobrogea, fie și mai scump, dar ocrotirea naturii merită asemenea preț”. Chiar oprită acea exploatare, a rămas acolo o rană în munte.”

„Mișa Gorbaciov, tovarășe Stalin!»”¹

Cineva atinge/jenează pe altul, în public. „Se zice pardon, boule!” „Pardon, boule.”

De același, apud Gh. Dihoru:

„Avea frumosul obicei de a nu da un răspuns brutal asupra vârstei sale. Pe cînd avea oarece vîrstă, l-am întrebat cu condescendență, pentru completarea unui formular cerut de institut.

«– Ce vîrstă trec aici, în dreptul dv., domnule doctor?

Dragă, păi, eu am 40 de ani și 15.»”²

„L-am cunoscut cînd eram student în anul V (1957-58). Colectasem o *poacee* din Muntele Siriu pe care am atribuit-o genului *Festuca* [...]

«– Domnule Dr. Beldie, ce *Festuca* ar putea fi aceasta?

– Dragul meu, *Festuca* asta este *Poa* și anume *Poa violacea*», după ce s-a uitat atent la ligula care era altfel decît la *Festuca*. Cînd am auzit, am încremenit de oarecare jenă din cauza erorii comise.

«Dar cum te cheamă?

«Dihoru Gheorghe.»

«Aha, deci botanist cu nume de dihanie.»

De aici rezultă inteligența sa, pregătirea academică, dar și faptul că era un om spiritual, plin de umor aș spune. Beldie era un inzvor nesecat de glume bune, chiar dacă spre bătrînețe le repeta de mai multe ori. De la el am păstrat cîteva creații personale, cum ar fi «În timp ce unii mănîncă, alții se mănîncă», Fusesse căsătorit cu botanista Maria Ciucă și ca s-o tachineze spunea că «Ciucă nu putea cerceta decît la **Ciucurova** (unde fusesse trimisă să caute *Acer laetum*) și în **Ciucaș** (unde și-a făcut lucrarea de decotorat). Totuși rămăsese prieten bun cu Maria Ciucă, dovadă că au publicat în colaborare *Flora Masivului Ciucaș* (1989). Cînd Beldie spunea o glumă sau povestea ceva haios, privirea i se plimba rapid de la o persoană la alta, să vadă reacția.»³

„În cercetările și scrierile sale, Al. Beldie a dovedit o mare probitate științifică [...] Își recunoștea cu umor greșelile [...] Mi-a arătat în FLORA REPUBLICII POPULARE ROMÎNE [...] o eroare [...] de tipar: în loc de «Lemnul fiind combustibil, se folosește pentru foc», a apărut «Lemnul fiind comestibil [...]». Un coleg l-a sunat la telefon și l-a îndemnat să-l mănînce, dacă e comestibil, nu să îl ardă.

Rîzînd, Puiu Beldie îmi spune că erorile de dactilografiere sînt frecvente, pentru că lîngă litera b se află litera n; lîngă v se află c etc. Într-o carte, zice el, în loc de Violeta Popescu a apărut Violata; s-a introdus o ERATĂ în care s-a recomandat ca, la pagina respectivă, în loc de Violata Popescu să se citească Violenta Popescu.

– «În care carte?» îl întreb eu.

– Am glumit; nu a apărut nicăieri, Eu am fabricat povestea»”⁴

¹ O altă serie de așa glume am inserat în capitolul despre Alex. Beldie din cartea „Sus la munte, la izvor”.

² Op. cit.

³ Gh. Dihoru, *op. cit*

⁴ Cf. N. Leonăchescu, op. cit., pag 145, pasajul de mai sus apare în manuscrisul său „Parlamentarul. Însemnări cu sufletul la gură”. Mi-e greu să nu văd în acea succesiune, *Violenta – Violata – Violenta* un mod de defulare a unor stări interioare – pendinte de ideea violului, respectiv a violenței (feminine).

Acel pas îndărăt a fost constatat, în cazul lui Alex. Beldie, și de subsemnatul. Când îmi bănuia neîncrederea în vreo relatare a sa (ori socotea el însuși că a sărit calul), adăuga: „Si non e vero, e ben trovato”.

Situația mă face, fără vreo plăcere, să privesc prudent unele dintre afirmațiile celui în cauză, ca pornind dintr-o umană plăcere de a fabula, pe care am întâlnit-o și la N. Leonăchescu, în situații de care voi vorbi.

În ultima parte a vieții

„«– Nu vine nimeni să mă ducă și pe mine cu mașina pînă la *Sinaia*, să mai văd *Caraimanul* încă o dată, că cine știe...”¹

Aflat probabil încă în putere profesională, Alex. Beldie a fost nevoit să se pensioneze². A acceptat noua poziție cu amărăciune, însă nu pare a fi meditat prea mult, că a fost și contribuția sa, la acea neplăcută situație. Mai exact a refuzat – de-a lungul timpului – condiția de membru al partidului comunist, care i-ar fi acordat derogări, de la ceea ce el și emulii săi au considerat drept o marginalizare.

„L-am vizitat de mai multe ori acasă. Locuia în fața ambasadei Angliei, într-un apartament superb, rămas de la tatăl său, al cărui nume (C. Beldie) persista încă la sonerie. La una dintre vizite, când el avea restricție la alcool din cauza emfizemului pulmonar, ne-a servit doamna Beldie cu coniac. Lui i-a pus mai puțin, dar când soția era la bucatărie el și-a umplut paharul cu atenție și bea din el. A fost surprins de soție.

«– Ce faci, Puiu, știi că n-ai voie, de ce bei?

– Dacă-i bun».”³

„Am fost de multe ori lîngă familia lui Puiu Beldie, în anii cei grei ai pensiei, cînd se lăuda că a devenit «procuror», adică alerga prin oraș ca să-și «procure» alimente. La sugestia lui Cristian Stoiculescu, familia lui Al. Beldie a primit un substanțial ajutor material, în anii 1995-2003, de la o învățătoare din Krefeld, Hella Wolters, și de la sora ei, Hanna, stabilită în Varel, Germania. Aceasta împreună cu soțul ei, dr. Claus-Dieter Helbing, directorul fondator al Parcului Național Wattenmeer din Saxonia Inferioară, și-au putut permite să-i trimită, periodic, pachete cu alimente și alte bunuri de utilitate imediată.

Nici silvicultorii din județul Prahova nu l-au uitat [...]

„«Notă. Subsemnatul dr. doc. Ing. Alexandru Beldie, București, prin prezenta confirm că am primit suma de 3.000.000 lei [...] de la silvicultorii din Ploiești-Prahova. Cu acest prilej îmi exprim satisfacția și mulțumirea pentru acest gest onorabil [...] 30 ianuarie 2003».

N-a fost un caz singular. La 31 ianuarie 2022, dr. ing. Ion Dumitriu-Tărăranu confirma că a primit și el 1.650.000 lei, drept ajutor din partea unor foști studenți prahoveni ai săi, absolvenți ai Facultății de Silvicultură din Brașov – seria 1957 – cărora le predase cursul de Botanică forestieră.

Cu toate necazurile inerente vîrstei neputințelor, îmi repeta cu mult haz versuri originale de genul:

¹ Gh. Dihoru, op. cit.

² În epocă, ieșirea la pensie se făcea pentru bărbați la 60 ani, la cerere, respectiv 62 ani în mod automat (femeile: 55, respectiv 57 ani).

³ Gh. Dihoru, op. cit.

«Foaie verde și-o sipică /
Pensia e tot mai... mare!»

« Foaie verde de dudău
Azi trăim cu toții... bine!»¹

Ultimii ani de viață se scurg pentru Al Beldie sub presiunea psihologică a evenimentelor politice², pe de-o parte, pe de altă parte sub povara grijilor și a suferințelor cauzate de boli – ale sale și ale soției sale. În luna mai 2001, Elena Maria Beldie (Meri, pentru cei apropiați) se stinge din viață. A fost cea de-a treia tovarășă de viață a lui Puiu Beldie.

În 2002, o ultimă satisfacție: sub titlul «Flori din Carpații României», se reeditează micul, dar admirabilul volum «Flori din munții noștri» [...] apărut inițial la Editura Științifică în 1969, o cărtică de căpățîi (și de buzunar de rucsac!) pentru orice iubitor al drumețiilor pe munte.”

În ce mă privește, l-am vizitat pe Alex. Beldie cu precădere în 1985-87. Apoi, imediat după 22 decembrie 1989, am trecut o dată pe la dumnealui, fără un motiv anume. Am vorbit ca întotdeauna, dînsul fiind la curent – prin intermediul posturilor de radio străine – cu dedesubturi ale *Revoluției* de care eu atunci nu aveam idee. Acele informații nu mi-au atenuat entuziasmul acelor zile de început, care a început să se risipească însă în următoarea lună.

L-am mai vizitat în 1998, la apariția unui articol al meu despre abruptul muntelui Jepii Mici (Bucegi), zonă în care l-am considerat pe Alex. Beldie drept predecesor, în ale explorării. L-am lăsat atunci un exemplar al revistei „Munții Carpați”, în care apăruse acea descriere.

Poate fi condamnat faptul că nu l-am mai vizitat, însă, o dată epuizat filonul informațiilor despre munte care mi-au fost utile, nu s-a stabilit totuși o legătură sufletească suficientă, pentru a ne revedea din simplă plăcere personală. Mărturisesc a fi procedat astfel și cu ceilalți veterani ai muntelui românesc pe care i-am vizitat în anii 80 (în pregătirea cărții pe care intenționez să public³). La mijloc a fost, o recunosc jenat, și sentimentul că oamenii din fața mea se degradau fizic totuși, iar la un moment dat mi-ar fi fost o prezență mai puțin plăcută. Excepție a fost relația mea cu Nicolae Baticu, persoană deosebit de vivace din punct de vedere intelectual, iar totodată al interesului pentru prezent. Ce e drept, datorită unor certuri care au izbucnit între noi după 1989, în ultimii săi cinci-șase ani nu l-am mai vizitat⁴ (altminteri nu-mi fac iluzii, că voi trezi altfel de sentimente, la momentul inevitabil din viitor)⁵.

¹ N. Leonăchescu, op. cit., p. 146.

² Nu știu cum va fi fost Beldie în alți ani, însă la jumătatea anilor 80 era un ascultător fidel al posturilor de radio occidentale. Nu îi era pe locul 1, ca mai tuturor celor cu așa preocupări, „Europa liberă”, dar la 7 seara era cu urechea la aparatul de radio, pe lungimea de undă a BBC în limba română. Mă mira atunci că volumul aparatului era destul de ridicat, respectiv că gazda nu avea vreo jenă (ca ceilalți procedînd similar, pe întinsul țării) că se putea auzi din afara apartamentului. Că veni vorba, alături locuia un căpitan din Ministerul de Interne, mai exact fotbalistul Ionel Augustin. Alde Beldie (adică el și doamna) nu înghițea acel cuplu vecin, socotindu-l parvenit, care între altele lăsa intenționat la vedere, în pubela comună de gunoi, resturile unor bunuri de sofisticate, după standardele acelei vremi.

³ Va apărea abia în 2019.

⁴ În 1996, datorită unor probleme de sănătate, nea Baticu a încredințat conducerea efectivă a clubului altcuiva (mai exact lui Eugen Popescu, din generația subsemnatului). Va mai trăi doi ani.

⁵ În categoria excepțiilor la situația de mai sus intră și relația mea cu sinăianul Fl. Ștefănescu, pe care l-am frecventat pînă în preluarea morții. Nu pot ascunde aici că am făcut-o și datorită spațiului de cazare pe care mi-l oferea, respectiv atmosferei plăcute în sine a acelui cămin (altminteri gazda mea se văita de ale vieții, iar asta cred că a fost o lecție utilă, despre ce mă va aștepta spre finalul vieții).

Finalul

Pare să fi existat o familie (întîmplător de medici) care l-a îngrijit pe Beldie în preajma morții acestuia¹, iar totodată s-a ocupat de înhumare. Asta, în schimbul unui testament care le lăsa apartamentul din str. Jules Michelet.

Legat de ultimele luni de viață ale lui Alex. Beldie, unul dintre foștii colegi a notat ulterior cele de mai jos:

„În ianuarie 2003, împreună cu soția mea, l-am vizitat în apartamentul din str. Jules Michelet nr. 15, et. 2, apartamentul 13, în care își petrecuse viața alături de părinții săi, de soțiile sale, de cărțile sale și de... amintirile sale. Fără să ne dăm seama, am pășit pragul acestui apartament atât de familiar nouă pentru ultima oară. Beldie era singur, slăbit de boală și perfect lucid. În lunile care au urmat, nu l-am mai contactat doar telefonic, însă auzul său fiind slăbit ne înțelegeam cu greu. **Știam că este ajutat de o familie de medici, cărora le lăsase apartamentul prin testament.**”

Fostul botanist se stinge la 4 iunie 2003.

„La circa 10 zile de la deces l-a căutat acasă botanistul C. Svoboda (Bistrița Năsăud) care a primit răspuns de la portarul blocului că Beldie a fost înmormîntat cu zece zile în urmă. Svoboda mi-a telefonat acasă, dar nu credeam această știre, **care fusese tănuită de cei interesați.**”

Cel citat mai sus (Gh. Dihoru²) se plîngea de acea tănuire, dar nu a verificat pe teren dacă vestea era adevărată. După vreo trei săptămîni, află noutatea și Vladimir Nicolau: „La 10 iulie 2003 am aflat incidental (!) că **academicianul** Alexandru Beldie decedase la începutul lunii iunie și că fusese înhumat la cimitirul Mărcuța...”³. Și acesta e nemulțumit, mai exact pentru faptul că plecarea lui Beldie din această lume se petrecuse „în deplin anonim, fără cel puțin un anunț la ziar, de către cei care îi moștenesc apartamentul”.

Pentru a remedia lucrurile, el publică în ziarul „România liberă” articolul „Alexandru Beldie a dispărut!”. Acolo, după ce expune pe larg meritele decedatului, își mărturisește un of: „Între 1949 și 1953 – lector universitar (îndepărtat ca «indezirabil»); ...În fine, mult prea târziu, în 1991 – după răsturnare! – este cooptat ca membru titular al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură⁴. [/] A avut și o «lipsă» remarcabilă: nu a fost membru al P.C.R...”. Nicolau se declară și aici deranjat de „anonimatul în care s-a făcut trecerea lui în neființă...”, de această dată drapat într-o mai mare vehemență: „...ne îndurerează și ne jignește ca prieteni

¹ Iau în calcul și existența unei îngrijitoare plătite. Legat de așa servicii, îmi aduc aminte că în anii '80 soții Beldie pomeneau de o *femeie* care le făcea curățenie, poate și altele, în casă.

² op. cit.

³ Nicolau, op. cit.

⁴ Cum același Nicolau îl socotise (în necrologul din „România liberă”) pe Beldie drept academician, este de precizat că A.S.A.S. se află o entitate diferită totuși de Academia Română, și anume: „instituție publică specializată, autonomă de consacrare academică și coordonare științifică, cu personalitate juridică, care funcționează după statut propriu, în coordonarea ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și colaborează cu Ministerul Educației Naționale (M.E.N)” (preluat de pe site-ul A.S.A.S). Asemănător lui Nicolau, în explicația unei fotografii din broșura „Inginerul C. Beldie”, N. Leonăchescu îl socotește pe acesta „**profesor** dr. docent ing.”).

și ca români. Este oare admisibil să ne îngropăm atât de adânc valorile încît nimeni să nu-și mai amintească de ele? Se impune a repara grabnic această penibilă... neglijență”¹.

Gh. Dihoru a remarcat acel „frumos articol”, scris de „cineva în România liberă”. Totodată, a concluzionat că „[Alexandru Beldie] sîrșește la frumoasa vîrstă de 91 de ani, **într-o atmosferă plină de mister, total ascunsă** [...]”²

N. Leonăchescu va nutri o nemulțumire asemănătoare:

„Fiul memorialistului a părăsit această lume în ziua de 4 iunie 2003, într-un anonim aproape total. A fost înmormîntat la Cimitirul Mărcuța [...] Coborîrea sicriului în pămînt cu ceea ce mai rămăsese din omul de știință de altădată și din pasionatul cercetător al Carpaților noștri a fost văzută întîmplător de un singur cunoscut: un colocatar din imobilul aflat în strada Jules Michelet nr. 15, care s-a nimerit acolo în mod întîmplător. Rudele [?] n-au aflat, prietenii nici atît, **străini de familie și de idealuri au apărut ca «moștenitori» și s-au grăbit!** [nu se preciza care erau idealurile în cauză, respectiv la ce s-au grăbit acei *moștenitori legali*]”³.

Dincolo de așa vorbe, confrății pe linie profesională ai lui Beldie e posibil să fi avut – în lunile de dinaintea sîrșitului acestuia – contacte sporadice cu nonagenarul. Totodată, ei nu par să fi gîndit cum vor proceda, la inevitabilul sîrșit al vîrstnicului coleg (asta, dacă nu cumva vor fi evitat conștient angaralele – inevitabil neplăcute – ale unui așa moment). În context, nu e obligatoriu să fi avut vreo legătură cu moștenitorii; asta, dacă au avut vreo știință de existența lor... Cert este că aceștia din urmă nu au contactat foștii colegi de muncă ai lui Beldie, iar totodată nu au găsit necesar ca, la momentul decesului, să publice vreun ferpar (în gazeta timpului care găzduia asemenea anunțuri, „România liberă”).

În lunile imediat următoare Gh. Dihoru publică articolul omagial „In memoriam Beldie C. Alexandru”⁴. Este o luare de poziție axată, în principal, pe relatarea unor clipe din viața dispărutului. Peste un an, un material asemănător produs de Vl. Nicolau⁵ poartă altă tentă, cu iritări dublate de tehnică oratorică:

„Acest om ar fi meritat un sîrșit mai frumos și, în orice caz, un mormînt pe care, spre pomenire, să-i fie înscris numele. Un nume demn de respect [...]”

Se poate afirma, desigur, că Alexandru Beldie a avut o viață împlinită, întemeiată pe munca tenace, fără compromisuri, ale cărei roade s-au impus de la sine, în pofida vicisitudinilor vremii. Putem însă regreta că, asemenea multor personalități proeminente din cultură, științe, arte, el a fost expulzat din mediul universitar, generații de tineri în formare fiind astfel lipsiți de contactul cu un om excepțional prin volumul cunoștințelor, prin experiența de viață și, nu mai puțin, prin curajul de a rămîne statornic un personaj nonconformist.

¹ Vl. Nicolau, „Alexandru Beldie a dispărut!”, în „România Liberă”, 15 iulie 2003, reprodus după Leon., p. 104. Cum a remediat Vl. Nicolau penibila neglijență deplînsă în articol, nu știu.

² Gh. Dihoru, op. cit., cu continuarea, acolo: „A. Beldie, veselul și nestăpînitul, s-a dus și o dată cu el și intenția celor de la Grădina Botanică București că vor organiza o sesiune festivă în onoarea lui”.

³ Zisele lui N. Leonăchescu mi se par răutăcioase. Înțeleg că el cît și confrății botaniști nu erau obligați să stea de veghe nonagenarului, însă niciunul nu se interesează de el vreme de cel puțin cinci săptămîni, mai exact între 4 iunie și circa 10 iulie – să-l întrebe cum îi mai este (o face, întîmplător, acel Svoboda din Bistrița-Năsăud). În paralel, blamații moștenitori nu au avut nimic împotrivă ca foștii colegi ai lui Alex. Beldie să preia arhiva acestuia, o parte a acesteia fiind donată de N. Leonăchescu Muzeului județean Argeș.

⁴ Revista pădurilor, nr. 5/2003.

⁵ Idem, nr. 4/2004.

Selecția negativă a funcționat devastator timp de 45 de ani. Faptul că astăzi cei mai dotați tineri rămân, după studii, în străinătate sau își doresc să ajungă cât mai curând în **occident**, este o consecință și, în fond, o continuare sub altă formă a acestei malefice selecții. Cinste, moralitate, demnitate, onoare, caracter, simple cuvinte, noțiuni abstracte fără relevanță în realitatea socială. Unde ne sînt valorile?

Cum se va mai putea remedia degradarea morală și economică a societății românești, sub imperiul minciunii, corupției și in justiției care ne sufocă de 14 ani – în condiții de așa numită «libertate și democrație»!¹ – și cu modelele umane care ocupă prim-planul vieții noastre politice?

Tiparele celor care s-au retras în veșnicie cu demnitate, asemeni lui Alexandru Beldie, au fost îngropate o dată cu ei”²

N. Leonăchescu ținea cu succes isonul, celor de mai sus:

„Să fie, oare, adevărat!? Din această perspectivă, Academia Română este datoare, **tuturor românilor**, cu inițiative reparatorii. Noi ne-am făcut datoria!”³.

Inevitabil îmi pun problema – la acest stadiu al expunerii mele – dacă școlile înalte, respectiv poziția socială atinsă au redus din indispozițiile existențiale ale celor precum N. Leonăchescu și VI. Nicolau. Am sentimentul că nu.

Legat de mormîntul socotit precar al colegului său, „soții Nicolau [...] constatînd că a dispărut crucea de lemn pusă la mormîntul lui Al. Beldie, se gîndesc să-i pregătească un loc final de odihnă pe măsura vieții și activității lui, în cimitirul din Bușteni, sub Caraiman”⁴. Nu am informații dacă acea lăudabilă inițiativă, reclamînd inevitabil cheltuieli ridicate, a devenit realitate⁵.

Unii colegi au ținut să organizeze parastas, la șase săptămîni („«Pios omagiu dr. doc. ing. Alexandru Beldie», potențat cu două superbe coroane de flori”⁶), respectiv la un an de la deces. Totodată, Academia de Științe Agricole și Silvicultură va organiza simpozionul “Stadiul actual și perspective în dezvoltarea dendrologiei”, ocazionat de împlinirea unei sute de ani de la nașterea „marelui silvicultor Dr. Doc. ALEXANDRU BELDIE”. Numele acestuia va fi atribuit (2014) și Centrului de vizitare al Parcului natural Bucegi, sub egida Regiei naționale a pădurilor.

„Astăzi, a fost inaugurat Centrul de Vizitare “Alexandru Beldie”, situat în apropierea stației de plecare a telecabinei Bușteni-Babele. Obiectivul face parte din proiectul “Optimizarea managementului vizitatorilor prin completarea infrastructurii de vizitare în Parcul Natural Bucegi”, fi-

¹ Dincolo de toate, numai datorită așa-numitelor libertăți și democrații putea scrie un VI. Nicolau tot ce i venea bine sufletului, în articole precum cel de mai sus...

² Nicolau, op. cit.

³ Există multe artificii oratorice în rîndurile celor precum Nicolau sau Leonăchescu (foarte probabil de succes, în cerul lor, altfel nu le-ar vîntura), acest „[Academia] e datoare **tuturor românilor**. Noi ne-am făcut datoria” figurînd la loc de frunte...

⁴ N. Leonăchescu, op. cit., p. 105

⁵ Apropos de inițiative, a mai existat una, în timpul vieții lui Beldie (2002), sub forma unei liste de patru propuneri a lui C. Stoiculescu, între care ridicarea unui bust al aceluia înaintaș, „în incinta sediului Parcului Național Piatra Craiului”. N. Leonăchescu (op. cit., p. 103-104) completează însă că ideea rămăsese doar un deziderat, în 2011.

⁶ N. Leonăchescu, op. cit., p. 102.

nanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională, prin Programul Operațional Sectorial Mediu. Valoarea proiectului este de aproximativ 14.200.000 de lei.

Centrul de vizitare dispune de un punct de informare, un spațiu expozițional, o sală de conferințe dotată cu ecran pentru videoproiecție, sistem audio pentru conferințe, o sală de clasă dotată cu videoproector, tablă de scris, calculator și imprimantă, microscopie și truse de biologie, spații administrative etc. Investiția va contribui la dezvoltarea activităților economice locale, prin promovarea zonei și a valorilor naturale.”¹

Frații (mei) vitregi (I)

Voi zăbovi în continuare asupra celorlalți autori care – asemenea subsemnatului – au simțit nevoia să prezinte viața lui Alexandru Beldie. Pentru că am avut o direcție comună, am îndrăznit să îi consider frați, dar întrucât nu am gândit chiar la fel, i-am socotit frații vitregi...

Pe de o parte există aici oameni care au activat în domeniul silvic/ botanic, precum Gheorghe Dihoru, Vladimir Nicolau sau Cristian Stoiculescu, și care au prezentat viața lui Beldie jr. în ton cu acea arie profesională. Ceva mai larg a privit lucrurile inginerul Nicolae Leonăchescu, om din afara zonei de preocupări ale lui Alexandru Beldie (botanica, respectiv alpinismul), însă dornic să facă știută publicului așezarea lui de baștină (Stroești, județul Argeș), cât oamenii care au avut legătură cu ea.

În acest scop, el a investigat fapte ale celor născuți în Stroești, cât ale ascendenților/descendenților lor. De pildă, a relevat că niște foști panduri de-ai lui Tudor au ținut să se stabilească aici, după înfrângerea mișcării de la 1821. În paralel, Leonăchescu a investigat viața unor semeni de vază născuți în alte locuri, dar având înaintași în acea localitate (cazul lui Constantin Beldie și al fiului său Alexandru).

Dintre cei doi, tată și fiu, Leonăchescu va fi luat cunoștință inițial de Alexandru Beldie, pe care l-a cultivat, între altele invitându-l la o sesiune științifică de vară din Stroești² (botanistul a conferențiat acolo despre „Rarități și endemisme floristice în județul Argeș”). De la acesta, stroeșteanul a luat cunoștință de manuscrisul memoriilor lui Constantin Beldie, în jurul cărora a demarat – fie și cu statutul amatorului – ample cercetări. A zăbovit asupra faptelor și ideilor *memorialistului*, dar și asupra celor cu care a venit acesta în contact, persoane importante în sine (C. Rădulescu-Motru, Emanoil Bucuța etc.) ori având legătură cu Stroeștiul. A rezultat volumul „Constantin Beldie văzut din alt secol”³, având 34 capitole, dintre care trei l-au privit pe Alexandru (acestea, alături de capitolele „Pandurii lui Tudor”, apăruseră sub formă de broșură separată, cu un an înainte⁴).

Atât grupul specialiștilor silvici care a scris (aproape exclusiv) despre Alexandru Beldie, cât și N. Leonăchescu (ce a tratat și despre tatăl acestuia) s-au străduit să îi prezinte în culori cât mai favorabile.

¹ Un pic de imaginație poate releva – mai sus – realitatea de dincolo de vorbe.

² Leonăchescu înființase acolo o societate cultural-științifică, purtând numele așezării.

³ Editura AGIR, 2011, 412 pagini.

⁴ „Inginerul Alexandru C. Beldie”, 2010, 124 pagini, la aceeași editură.

VI. Nicolau:

„O viață bogată în ani de fapte, strădanii și împliniri, pe multiple planuri: sport, știință, cultură și mai presus de toate, pe planul valorilor umane fundamentale: ținută morală, curaj, inteligență, putere de muncă. Un om de carte, de suflet și de caracter [...] L-au respectat și l-au îndrăgit ciobanii și cabanierii...”¹

„Se poate afirma, desigur, că Alexandru Beldie a avut o viață împlinită, întemeiată pe munca tenace, fără compromisuri, ale cărei roade s-au impus de la sine, în pofida vicisitudinilor vremii.”¹

N. Leonăchescu:

„Alexandru Beldie a iubit munții, și aceștia l-au răsplătit. I-au dăruit o floare pe care omul de știință a cules-o cu imensă bucurie și a ridicat-o în slăvile eternității, strigând răspicat spre auzul tuturor: «Aceasta *Iris dacica Beldie*! Respectați-o!»”.²

„În perspectiva timpului, IRIS DACICA BELDIE supraviețuiește, iar prin lucrările sale științifice publicate, omul de știință Alexandru C. Beldie binemerită recunoștința noastră”³

„Activitatea în echipele de turiști și alpiniști, în care Al. Beldie era «vioara numărul 1»”⁴

„Activitatea lui Al. Beldie de cercetător științific în colectivul Flora României a fost complexă și eficace. Aceasta rezultă și din lucrările publicate care au avut la bază o profundă cunoaștere a ecosistemelor montane”⁵

Elena Dumitrescu⁶:

„Eminentului om de știință [/] Doctor docent ing. Alexandru Beldie

Silvicultor,	Scrie numai cărți groase
Alpinist,	Câteodată frumoase.
Botanist,	Pantofi cu cataramă
Explorator,	Și ciorapi de damă
O viață, cercetător	Pe cap cu beretă
Fost șef de laborator	Cu iz de vedetă.
Pensionar pârât	Fumător fin
De nimeni urât.	Băutor, din plin
Instrumentist,	În Sinaia, rege
Trompetist,	Muzica e lege
Specialist în ierbare	Efervescent
Și în vorbe de duh mare.	Este și docent
Tot timpul pe glume pus	Radiind lumina
<i>Omul cu program redus</i> [subl. M.O.]	Ca un candelabru

¹ V. Nicolau, op. cit. Pentru a conferi greutate discursului său, acesta completa: „Spre a înțelege mai bine personalitatea lui Alexandru Beldie, trebuie citit volumul de «Memorii» ale lui Constantin Beldie, tatăl său – extraordinară mărturie despre un om și o epocă (1900-1950). **Capitolul** «Glossa spiritului cărturaresc», dedicat «Băiatului meu Alexandru», este, mai cu seamă, relevant: «Să ai... Simplitate și Caracter»”.

Foarte posibil însă VI. Nicolau nu văzuse însă la față „extraordinara mărturie”, altminteri nu ar fi socotit-o *un capitol* al memoriilor lui C. Beldie...

² Op. cit., p. 100.

³ Op. cit., p. 147.

⁴ Op. cit., p. 105.

⁵ Op. cit., p. 133.

⁶ Posibil să fie vorba persoana cu acest nume activând în epocă la Institutul de cercetări și amenajări silvice (ICAS). Vezi Revista Pădurilor nr. 4/1993, p. 6.

Și cu mare investitură
Pe la orice editură.

Cin-poate să fie ?
BELDIE ALEXANDRU.”¹

Rodica Simionescu:

„Colegii au profitat enorm că [Alexandru] era în an cu ei! Tînărul acesta studios și serios cunoștea deja foarte bine flora, pătura erbacee și le explica, răbdător, fiecare plantă în parte. La un moment dat toți colegii știau perfect plantele pe care le întâlneau [...] La terminarea studiilor, decanul Vintilă Stinghe a organizat o excursie de studii în Cehoslovacia. Silvicultorii de acolo au rămas uimiți de cunoștințele de botanică ale studenților români. Categorie această performanță se datora lui Alexandru Beldie (Puiu) care a ajuns, ulterior, savant de renume internațional. Un coleg bun, altruist, simpatizat de toți. Un prieten de caracter...”²

„[În 2002], dr. ing. **Cristian D. Stoiculescu** scrisese un amplu studiu³ [...] ca un «Omagiu neobositului cercetător al Bucegilor, Domnului dr. doc. ing. Silvic Alexandru Beldie» [...] subliniind că «Grație dr. doc. Al. Beldie și militanței sale protectoare neobosite, după război au fost închise carierele de calcar de la Sinaia și a fost conservat brădetul secular de la Sinaia prin subtraversarea conductei magistrale de gaz metan strecurată șerpuit și ramificat pe sub rădăcinile arborilor» din pădurea de la Piatra Arsă.

Cristian Stoiculescu ne-a relatat și nouă [...] detalii al unei bătălii duse de omul de știință cu tenacitatea și curajul caracteristice marilor personalități care își iubesc țara și luptă pentru viitorul ei, formulînd [...] două concluzii: »Alexandru Beldie a fost unul dintre singurii opozanți ai distrugerii pădurii» și «Alexandru C. Beldie e un geniu pentru botanica noastră»”⁴.

Dumitru Curelea:

„El se deplasa la Brașov și îl suplinea pe academicianul Constantin Georgescu – titularul cursului – cînd acesta era indisponibil, Am fost studentul lui Beldie și l-am cunoscut foarte bine. Ținea un curs de înalt nivel științific, În anul 1950 facultatea de Silvicultură a fost mutată la Brașov și Beldie venea din cînd în cînd ca suplinitor și ne uimea cu vastele sale cunoștințe științifice și tehnice. Era un om calm, robust, modest, care și-a dezarmat adversarii prin adevăr, argumente științifice și o excelentă pregătire profesională”⁵

Laudativ (și sub faldurile eminescianului „lăudîndu-te pe tine, lustruindu-se pe el”...) își prezintă feciorul și Constantin Beldie:

„Ctitorii unor realizări nu «cărturărești», ci în piatră, var, lemn, fier și cărămidă; iar elevul și studentul pomenit [Alex. Beldie] , «asul» creștelor de munte încă neurcate pînă la dînsul⁶, mai apoi îndrumătorul și sfătuitorul noilor generații de tineri călărători alpiști, cercetător savant al florei

¹ N. Leonăchescu, „Inginerul Alexandru C. Beldie”, p. 111.

² N. Leonăchescu, op. cit. p. 121, care preia din Rodica Simionescu, „Legămînt cu taina codrilor”, 2001, cap. 42. Alexandru Beldie.

³ „Parcul Național Bucegi în derivă”, în Revista de silvicultură și cinegetică, nr. 17-18.

⁴ N. Leonăchescu, p. 103. Principiul mîinii care spală pe alta funcționa inevitabil și aici: „Generos din fire, [Alex. Beldie] l-a sprijinit – în anul 1990 – pe Cristian Stoiculescu să obțină certificatul de cercetare științifică pe o temă de mare interes cu titlul «Ofensive ecologice pentru salvagardarea naturii românești» (op. cit., p. 145).

Beldie se dovedește generos și față de colega din facultate Aurora Gruescu („este de o rară instrucție și distincție” etc.), ce nu rămîne ea datoare: „În anul trei, Aurora Gruescu a avut cel mai frumos ierbar. Îl făcuse după toate regulile, cu ajutorul colegului Puiu Beldie” (Rodica Simionescu, op. cit.).

⁵ N. Leonăchescu, op. cit., p. 146.

⁶ În remarcile de acest fel, se trece sub tăcere că și alții fuseseră, atunci ori altădată, „ași”, respectiv parcurgînd creste pînă la ei neumbrate. Ori faptul că și alții au predat studenților de la Silvicultură etc.

Bucegilor și profesorul studenților aplicați la științele legate de Carpații noștri, este același fiu al meu, azi doctorul inginer în științele pădurii și biolog al vieții vegetale, Alexandru Beldie...”¹.

Însăși cel omagiat (și anume Alex. Beldie) pune umărul la asemenea proces, declarându-se „primul doctor în silvicultură din România” ori oferind simpatizanților săi informații alimentând asemenea afirmații:

„La un moment data, a fost numit «mai marele Bucegilor», iar «Hornul lui Beldie» și «Brînele lui Beldie»² deveniseră toponimice de uz curent...”

Cărui Beldie îi plăcea să-și spună „domnul dr. Beldie”, pretenție de care mai mici în grad, de la serviciu, țineau cont³.

În paralel, suporterii în cauză își extind considerația și asupra apropiaților lui Alexandru Beldie, ori a semenilor cu care acesta a avut relații cordiale:

„Puse sub lupă, afirmațiile memorialistului valah [C. Beldie] ne dezvăluie viața în culorile ei albe și negre, ori în pasteluri de gri, roz sau roșu aprins. Viața în mii de ipostaze, cu interferențele ai sociale și politice specifice fiecărei perioade istorice!”⁴

„Cu doamna Maria-Elena N⁵. Nicolescu, viața de familie a lui Puiu Beldie a fost un mare succes (4 mai 1977 – 16 mai 2001⁶), pentru că distinsa profesoară de limba engleză l-a înțeles și l-a ajutat în munca sa de cercetător științific⁷, identificându-i și recunoscându-i

¹ N. Leonăchescu, op. cit., p. 99-100. Similar: „...băiatul meu, de o prodigioasă activitate științifică la ai săi 37 de ani (pe care-i poartă ca și taică-său la ai săi 63, cu o excelentă alură fizică și intelectuală)...” (C. Beldie, op. cit. p. 57).

² a) „Hornul lui Beldie” e o denumire foarte posibil născută de cel în cauză (asemenea „traseului Dunăreanu”, din Umerii Pietrei Craiului). Ea nu a prins în limbajul alpin, și pentru că nu a fost popularizată, cum este cazul „Hornului cu Florile”, pomenite în ghidurile alpine (probabil și pentru că numele acestuia a fost extins și peretelui din preajmă, unde au fost stabilite mai multe trasee).

b) Dacă de „Hornul lui Beldie” se pomeniște (altminteri la inițiativa părintelui toponimicului) în „Ani de drumetie”, nu știu ca brîurile omonime (existente probabil doar în vocabularul subalternilor, îndrumați de Beldie pe acolo) să fi fost pomenite în vreo tipăritură. Mie unuia botanistul nu mi-a zis nimic, de niciunele. Dacă mi-ar fi zis de acel horn, probabil i-aș fi spus că acela fusese urcat anterior de Radu Țițeica (1929), cît și de alții înaintea acestuia – între care horticultorul de la Castelul Peleş.

c) fanii nu se obosesc să verifice, dacă acele denumiri figurează realmente în literatura alpină. La o adică, nu o face nici Mihai Sârbu, șef al Salvamontului sinăian: „abruptul prahovean al Bucegilor, pe care [Beldie] îl cunoștea foarte bine. Un horn și o *brînă* îi poartă numele” („România Pitorească”, nr. 505). În rîndurile acestuia e vizibilă influența lui N. Leonăchescu – „făcuse în tinerețe alpinism (**este pomenit în scrierile lui Nicolae Baticu**)” – foarte posibil venită prin intermediul lui Mihai Ogrinji, de la numita revistă.

³ Dihoru, op. cit.

⁴ N. Leonăchescu, op. cit., p. 130.

⁵ Nu pot să nu remarc interesul fraților mei vitregi pentru inițialele tatălui, care însoțește de foarte multe ori numele celor pomeniți de dînsii.

⁶ „La 7 mai 2001, Cristian Stoiculescu a trimis o scrisoare directorului Mihai Clinceanu de la Direcția Silvică a județului Prahova, prin care l-a rugat să se intereseze de cele două mărmințe ale părinților soției lui Al. Beldie. Aceasta era imobilizată la pat de zece luni în urma unei fracturi de col femural. Mormintele **neîngrijite** ale soților Draga [...] și Nicolae I. Nicolescu se aflau în cimitirul »Podul Vadului« [...] din Breaza. Mihai Clinceanu a rezolvat totul...”. Deduc de mai sus că dna Beldie nu se ocupase de ceva timp de acele morminte (ale părinților), care ajunseseră neîngrijite. În același timp, știindu-și sfîrșitul aproape, era în nevoia unui loc de veci. De a cărui dezîmburuienire s-a ocupat – în baza unor resorturi de îndatorare ce pot fi intuite – cineva de la... Direcția silvică a zonei.

⁷ În 1977, cînd debutează căsnicia celor doi, Alex. Beldie ieșise de doi ani la pensie....

valoarea. Era licențiată în biologie și se cunoșteau dintr-o excursie în Bucegi făcută pe crestele Bucegilor¹, în tinerețile lor...”²

În răstimp, **mențiunile despre eventualele (și omeneștile) greșeli ori defecte** ale celor doi Beldie sînt rarissime. Asta pentru că, pe parcurs, aventurile extraconjugale ale unui Costică Beldie ajung să fie aplaudate de-a dreptul, de către un N. Leonăchescu.

Cînd este acceptată totuși vreo hibă a celor în cauză, ea este prezentată drept benigne ori cu interes de a trezi simpatia cititorului. Lui *Costică* de pildă, N. Leonăchescu îi trece în cont un singur defect, și anume că era un pic șchiop, dar completează că *memorialistul* și-a putut ascunde acea hibă, inițial cu ajutorul unui baston, apoi deprinzînd să meargă legănat. Totodată, ținea să punteze același, hiba cu pricina semnala femeilor din epocă (inevitabil în-cîntate) o virilitate ridicată...³. Asemănător era tratată inaderența lui Alexandru la rigorile dietei recomandate....:

„– Ce faci Puiule, știi că n-ai voie, de ce bei?”

” Dacă-i bun!”⁴

... ori ale locului său de muncă. Era fluturată în ultimul caz o întreagă paletă de justificări, de la aglomerația din mijloacele de transport în comun (care nu oprea restul colegilor să ajungă la timp), la faptul că plecatul la prînz acasă, pentru dejun, era o „veche tradiție de familie”. Asemănător, se precizează că vinul consumat *la serviciu* era, totuși, unul îndoit cu sifon...

În paralel, există **surdina** – mai exact **cea pusă** peste însușirile considerate negative.

Emulii lui Alexandru, de pildă, evită cu toții să spună verde că acesta a fost homosexual⁵, cu atît mai puțin unul înrăit. La o adică N. Leonăchescu nu îi pomenește – precum alți suporterii – nici măcar ciorapii de mătase. El doar puntează, vag, că Beldie jr. „a fost judecat de la mare distanță de către unii dintre colegii de breaslă cu funcții politico-administrative, [și] a fost taxat drept un nonconformist”. Stroeșteanul era însă la curent cu realitatea, căci cînd pe cînd informează că Beldie și Gh. Dihoru „au colaborat eficace, devenind prieteni...”, ține să adauge imediat că „...în sensul nobil al cuvîntului”.

Leonăchescu întoarce convenabil și ideea divorțului lui Beldie jr. de una dintre soții, motivînd că „e greu să fii soția unui om de știință!”.

Iar de aici trec la **modul exact opus în care sînt prezentați cei care lezează interesele lui Alexandru Beldie**.

Este de spus din start aici că emulii lui Beldie jr. îi preiau fără minimă verificare ideile. Iar implicit și antipatiile.

În context, botanistul intuind bine cu cine are de a face, doar le servește un punct de plecare, după care acei suporterii pornesc o campanie defăimătoare, acțiune pe care firea/educația personală i-o interzicea lui Beldie.

¹ A vorbi despre crestele Bucegilor, posesor altminteri pe culmi al unui amplu platou, trădează totuși neștiință asupra aceluia masiv (foarte posibil și asupra munților în general).

² N. Leonăchescu, op. cit., p. 131.

³ N. Leonăchescu, op. cit., p. 83.

⁴ Gh. Dihoru, op. cit.

⁵ La o adică, și ceilalți emuli ai lui Beldie jr. evită să spună pe nume situației.

Pe felie, este de spus că subiectivitatea acelor fani este însoțită de o stilistică pe măsură. De pildă, superiorii care se străduiau să țină în mână o masă de oameni, inclusiv prin pretenția ca aceștia să respecte un program de lucru, sînt socotiți „politrucci incapabili să priceapă că activitatea unui om cu înaltă competență și conștiință profesională nu poate fi dirijată și cu ajutorul ceasului de la poarta instituției”¹. Aceiași l-ar fi privit injust pe Beldie cu suspiciune, iar totodată acuza lor de indisciplină, la adresa respectivului, ar fi fost una total nedreaptă.²

Un alt tip de scuză:

„Alexandru Beldie a fost un om liber; un sacerdot al muncii intelectuale creatoare de valori, care are alt regim decît al activităților manuale, de rutină [...] Întors acasă, lucra în continuare, pentru că linștea nopții – condiție absolut necesară muncii intelectuale – îi stimula gîndirea creatoare. Cine să-l înțeleagă și să-l stimuleze în perioada 1949-1975?”³

Tunuri asemănătoare privesc și îndepărtarea botanistului din învățămînt. De așa excluziune e făcut vinovat momentul istoric, unul de *sovietizare* a învățămîntului, cît și diverse persoane.

„... Între 1949 și 1953 ocupă funcția de conferențiar la Facultatea de Silvicultură din Institutul Politehnic București; de unde vîrtejul insalubru al comunismului îl izgonește ca «indezirabil», în ciuda calităților sale de pedagog.”⁴

„Judecat de la foarte mare distanță de către unii din colegii săi de breaslă cu funcții politico-administrative, a fost taxat drept un nonconformist și fără «nivel ideologic», ba chiar «naționalist». Dușmanii țării [!] nu au putut să-l ierte, prizonierului de la Oranki, verticalitatea și patriotismul [!]”⁵

Perioada este totuși una în care lui Beldie nu-i este clintit vreun fir de păr⁶, ba chiar primește distincții, iar totodată este chemat să lucreze la importanta serie de volume „Flora României”.

Aici, cel în cauză reușește să se pună rău cu coordonatorul (recte șeful) său, academicianul Erasmus Nyarady⁷. Fără îndoială ultimul nu era un ins perfect, iar totodată

¹ Țin să precizez că în discuțiile cu subsemnatul Alex. Beldie nu mi s-a plîns (cu excepția versurilor, recitate mai degrabă pentru a relaxa atmosfera, „Foaie verde de dudău / O s-o ducem tot mai... bine” sau „Foaie verde și-o sibirică / Pensia e tot mai mare!”) de vreun neajuns în viața dumnealui. Ce e drept, nici nu mi-a dat prin cap să îl zgîndăr în acea direcție (nici în cazul altor cogeneri montaniarzi vizitați, nu am simțit nevoia să investighez momente dureroase din viața lor).

² Dacă te gîndești, acuza este totuși una benignă, în cazul cuiva care îți spune de la obraz, în fața colegilor, că el nu a întîrziat, ci a ținut morțiș să ajungă mai tîrziu cu o jumătate de oră decît ceilalți.

³ N. Leonăchescu, p. 105. Inevitabil, la așa vorbă, îți pui problema pe cine a înțeles și stimulat Beldie, în pomenitul interval. Mi se vor spune aici vorbe mari, dar tot îmi voi aminti cum era tratat Gh. Dihoru – în condițiile în care numele cuiva îi rămîne totuși cea mai dragă carte de vizită... Ori C.C. Georgescu, la vremea arestării sale.

⁴ V. Nicolau, op. cit. Dincolo de asemenea opinie, chiar Alex. Beldie notează (într-un memoriu de activitate din 1959, reprodus de N. Leonăchescu în „Inginerul Alexandru C. Beldie, p. 108) că și-a sistat „...activitatea didactică odată cu mutarea Facultății de silvicultură în Orașul Stalin [Brașov]”, în 1950.

⁵ N. Leonăchescu, p. 101.

⁶ Foarte probabil, nici nu are ghinionul să fie “turnat” pentru vreuna dintre epigramele *dușmănoase* pe care le vehiculează, de pildă cu liderul sovietic Stalin.

⁷ Privind lucrurile din unghi diferit, alții au dat numele lui Erasmus Nyarady unui traseu alpin (iar prin extensie unui perete) din Cheile Turzii. Iar totodată Wikipedia îi atribuie aceluiași un parcurs profesional bogat; aduce cumva cu Paul Cretzoiu, dar care a avut șansa să trăiască mult.

observațiile pe care le făcea Beldie muncii lui vor fi fost îndreptățite. Tînărul specialist proceda însă vădit împotriva vîntului, atitudine care s-a soldat cu excluderea celui în cauză din respectivul colectiv (va fi reprimat acolo abia peste cinci ani, după decesul lui Nyarady din 1966).

Artileria lui Leonăchescu (ignorînd că *pentru o ceartă e nevoie de doi*) funcționează din plin împotriva lui Nyarady. Maghiarul e declarat în fel și chip: neșcolit, sprijinit de oficialități datorită condițiilor politice ale momentului etc. Culmea ironiei, salvele spre respectivul se înrutesc din plin cu diatribele anilor '50. De pildă, pornind de la o nemulțumire personală în relația cu oficialități argeșene, Leonăchescu perorează: „Ce-ai avut cu Beldie, domnule Nyarady!? [dus altminteri de aproape cincizeci de ani, la dreapta Domnului] Dar dumneata, domnule Radu Stancu!?”.

Tirada este completată pe linia devenită de acum clasică: „A fost un abuz inacceptabil sau, mai bine zis, unul dintr-un lanț de abuzuri pe linia nerecunoașterii meritelor științifice ale lui Alexandru Beldie...”²

Dur este încondeiat și un om care nu a încurcat cariera lui Beldie, ci doar a intrat nepoftit în aria de pricepere a acestuia, iar apoi a îndrăznit să răspundă criticilor lui. Este vorba de Ion Ionescu-Dunăreanu.

Indiscutabil, cartea „În munții Retezatului”, 1958 (căreia Beldie i-a criticat aspru, și foarte probabil justificat, capitolul despre floră), își are minusurile ei. Iar totodată Dunăreanu nu a fost, din punct de vedere uman, vreo ușă de biserică. Cu toate acestea, relatarea lui N. Leonăchescu este total lipsită de eleganță:

„Din acest moment³, Ion Ionescu-Dunăreanu «a început o acțiune pătimașă de defăimare și calomniere..., pe toate căile» a lui Al. Beldie, prin «**note informative** trimise editurilor și Institutului de Cercetări Silvice», ignorînd zicala conform căreia «răzbunarea e arma prostului».

La 7 ianuarie 1960, I. Ionescu-Dunăreanu a trimis o asemenea notă la Editura Științifică, acuzîndu-l și el pe Al. Beldie că a folosit «figuri reproduse din alte cărți» pe care le-a publicat în două lucrări: «Plantele lemnoase din R.P.R. Manual de determinare», 1953; «Flori din munții noștri», 1969...

[N. Leonăchescu nu își pune problema dacă Dunăreanu spunea acolo adevărul, ci: „Oare cu ajutorul cui le-o fi identificat?]

...De fiecare dată, omul de știință Alexandru Beldie a răspuns în stilul său caracteristic: bine documentat, semnalînd detaliile care fac diferența, sursa, autorii, nivelul informației, categoria de cititori etc., etc.

Ion Ionescu-Dunăreanu, «un cunoscut autor de ghiduri turistice», fusese cîndva condamnat de un Tribunal Militar⁴, și s-a resemnat; nu avea nici o șansă pentru că falsurile erau evidente. Prezența sa în spațiul disputelor științifice are caracterul neputinței profesionale și

¹ Este vorba de directorul muzeului județean Argeș, care ar fi interzis publicarea celei de-a doua părți a unui articol semnat de Alex. Beldie, via N. Leonăchescu, într-o revistă locală (1984). La fel este luat de guler și un Petre Pascu (probabil responsabil de la editura ce-a reeditat o carte a Corei Irineu).

² N. Leonăchescu, p. 147. „... El nu avea voie să revendice, în favoarea sa portofoliul [sic] de academician, pentru că, la începutul activității sale, nu avea originea socială «sănătoasă», iar mai tîrziu titlul de academician avea stranie conotații politico-ideologice”. Aș nota totuși că existau origini și mai nesănătoase decît ale lui A.B., al cărui tată fusese *profesor secundar*, iar mama casnică.

³ E vorba de articolul lui Alex. Beldie, „Procedee neștiințifice”, în revista Contemporanul, 1958.

⁴ Cei asemenea lui N.L. condamnă regimul comunist, însă cînd interesele le-o cer, ca mai sus, pomenesc iute, în ajutorul lor, hotărîrile vreunui tribunal militar din anii 50.

al invidiei; dacă, nu cumva, este ecoul unor **manevre oculte declanșate la momentul oportun!**"

Sînt loviți și cei care îi blocau reeditarea vreunei dorite cărți.

„După vreo zece ani, cînd determinantul lui se epuizase de mult, a dorit să-l reediteze, dar cei de la Academie s-au opus. La o întîlnire l-am întrebat: «- Domnule Beldie, pe cînd apare determinantul dumneavoastră, reeditat? [/] – Nu mai apare! [/] – De ce? [/] – Pentru că nu vor cei doi -iuc de la Academie (Toniuc și Botnariuc)»”¹.

Se face totodată caz de răul tratament din partea mai-marilor care l-au scos la pensie, iar astfel l-ar fi împins pe Beldie către alcool:

„Din păcate, amărăciunea cauzată de pensionarea lui forțată în 1975 – perioadă în care paranoia prezidențială (!) introdusese interdicția ca nemembrii de partid să mai ocupe posturi de conducere, indiferent de competență – l-a împins spre sedentarism și spre un consum sporit de țigări și de băuturi alcoolice, care i-au minat sănătatea...”².

Ce e drept, năpăstuitul compătímise cu licoarea în cauză și înainte, fapt precizat în chiar continuarea paragrafului de mai sus:

„Este bine de știut că, în perioada sa activă, **în laborator, acasă sau pe munte**, Al. Beldie fuma și bea cu moderație. Lucrul îl absorbea și uita de țigară. La mese bea și vin amestecat cu sifon. Nu l-am văzut niciodată beat, cel mult ușor grizat și cu chef de vorbă – totdeauna amuzant, niciodată vulgar...”

Un alt coleg:

„Dr. Beldie a participat la mai multe consfătuiri de geobotanică și cînd ne opream într-o localitate, prima lui grijă era să descopere crîșma, unde lua o tărie și aprindea o țigaretă. Dar beat nu l-am văzut niciodată, numai cu chef”³

La o adică, la cîteva ceasuri după ce fac cunoștință pe Brîul Mare al Coștilei (aprox. 1932), Ion Manof în reîntîlnește pe Beldie la Casa Peștera, cu o sticlă de vin în față⁴. La o adică, atitudinea nu trebuie să mire, cîtă vreme Const. Beldie precizează pe undeva⁵: „ Mi-am înțărcat băiatul cu vin, la fel ca și prietenul Tudor Arghezi pe Baruțu și pe Mițura”.

În ce privește fumatul:

„Am încercat adesea să-l conving să se lase de fumat. Inutil! – «Dragul meu», îmi spunea, «fiecare vîrstă își are preocupările și plăcerile ei. Eu nu sînt muntean elvețian care bea toată

¹ Nu există minim gînd acolo, că poate existau motive obiective pentru a nu da curs dorinței cu pricina. De pildă că, fiind vorba de anii 80, economiile se făceau la sînge.

² Nicolau, op. cit. Contrar, N. Leonăchescu (op. cit. p. 105) asigură că „Alexandru C. Beldie, prizonierul de la Oranki și omul de știință [...] știa să lupte chiar dacă pensionarul era condamnat oficial să suporte marginalizarea profesională și izolarea socială [!!!].”

³ Gh. Dihoru op. cit.

⁴ În context (alcoolic), o mărturisire făcută subsemnatului: „Nu mă puteam pune cu Nae [Dimitriu] la pi-leală. Am încercat, dar nu am avut nici o șansă”. Nu știu însă cînd s-a petrecut această tentativă, pînă la plecarea lui Beldie din CAR (la 23 ani), ori la sfîrșitul anilor '40, cînd erau suficient de apropiați pentru ca botanistul să afle de la avocat periculoasa epigramă cu Stalin.

⁵ N. Leonăchescu, op. cit. p. 251.

viața lapte de vacă, nu fumează și urcă pe munți de peste 3000 de metri pînă la 100 de ani!.”¹

Sub același unghi sînt tratate **inerentele suferințe ale lui A.B., din ultima treime a vieții.**

„Deprimarea provocată de marginalizarea lui, marginalizare sprijinită și de persoane din ierarhia academică, a contribuit în mare măsură la accelerarea procesului de îmbătrînire². În acest context menționez doar un singur fapt, notoriu: blocarea, prin 1986, a reeditării Determinatorului de plante vasculare din Flora României, lucrare fundamentală pentru literatura românească de specialitate. Vorba lui Beldie: «Unii lucrează, alții se lucrează»³.

În 1991, cu o întârziere de vreo 20 ani, dr. docent ing. Alexandru Beldie este, totuși, primit în Academia de Științe Agricole și Silvicultură. Faptul că acea recunoaștere are loc abia după schimbarea de sistem din 1989, este cît se poate de semnificativ pentru înțelegerea criteriilor de selecție a valorilor în comunism.”⁴

Previzibil, se treceau cu vederea aici abaterile à la paharul completat cu coniac în momentele de bănuț neatenție a soției, ori fumatul, respectiv faptul că cel în cauză optase cîndva să nu aibă copii (fără ca aceasta, firește, să fie vreo rețetă a fericirii senectei).

Frații mei vitregi (II)

Finalmente, în fața exprimărilor (și implicit a atitudinii) acestora, nu am cum să nu mă întreb asupra modului în care iau ele naștere – în vreo ființă umană... La o adică însă, ele sînt produse, înainte de toate, tocmai pentru că există acolo o ființă umană. Și care nu se află cîtuși de puțin precum în cărțile roze în general, iar în particular în discursurile lui VI. Nicolau și compania.

Există în noi un animalic.

Care, întrucît nu poate umbla gol, își ia deasupra o haină, semnalizînd la prima vedere contrariul. Ea îl ferește de cucuiele unei confruntări directe, cu alte animale, iar totodată îi permite să tragă foloase, din acea junglă (adică acea zonă populată cu alții ca noi, și din care nu putem fugi, întrucît tot globul e al omului).

Acea haină, croită în familie iar apoi la școlile de care avem parte, semnalizează că ne supunem regulilor aceluia loc. În răstimp, avem nevoie însă de eliberare animalicului, iar în același timp să dobîndim avantaje necesare unei supraviețuiri cît mai lesnicioase (într-un loc unde acestea există, dar sînt limitate cantitativ, iar totodată în vizorul altor semeni doritori a le acapara).

Din acel stadiu pleacă o competiție, o luptă, care cerne oamenii, în (mai) puternici, respectiv (mai) slabi. Răzbați cît de cît pe acolo, neluîndu-te la luptă cu cei ajunși mai puternici, pe etajele acelei construcții, numită ierarhie socială. Și care potențați sînt îndeobște

¹ Nicolau, op. cit.

² Beldie a murit la 91 ani.

³ Dacă se plîngea de „lucratul” altora, asta nu înseamnă că Beldie se abțînea de la așa ceva: vezi zisele despre Botnariuc și Toniuc.

⁴ Nicolau, op. cit.

precum cei din jur, atîta doar că au în mînă pîrghiile de forță ale mașinăriei sociale, pe care s-au cocoțat. Pentru a sui către rîvnitul vîrf, acolo inevitabil stai la coadă, pînă cînd cei ajunși mai sus lasă locul liber (prin pensionare, moarte, ori ghinionul ivit pe neașteptate, cu contribuția sau ba a altora).

Discursurile ridicînd în slăvi pe cineva îmi par a face parte din asemenea proces, mai ales dacă gradul de primitivitate se menține ridicat (dincolo de haine...) acolo. Asta, pentru a căpăta ori a menține un loc cît mai aproape de fotoliul care se va elibera, inevitabil, cîndva. Ca să ai șanse la moliciunea lui, trebuie să slujești pe cel care a apucat să-l ocupe. Iar slujitul nu se face oricum, ci după rigorile locului, cu particularitățile semnalizate de acel potentat (că îi fac plăcere) - în funcție de omenеștiile goluri sufletești ce are de astupat.

Este acolo principiul ducerii oalei de noapte a cuiva mai mare decît noi, pomenit de Camil Petrescu, prin intermediul unei butade a personajului Nae Gheorghidiu.

La un moment dat avansezi, situație în care îți apar și ție țuțări¹. Care îți trag genul de *perii* al locului. Cum și sufletul acelor *mai mici* posedă nevoi, ele sînt temperate pe moment pomenindu-ne noi înșiși calitățile, în public. Este cazul *conf. dr. ing.* Alin M. Olărașu, care la urma unui lung excurs laudativ la adresa *prof. univ. emerit dr. ing.* Nicolae P. Leonăchescu², trece și un detaliat CV personal (în limba de lemn aferentă).

Acele fotolii sînt însă mai puține, decît interesați să șadă cîndva în ele. Prin urmare, pe unii dintre acei competitori trebuie să-i intimidezi, dez-aglomerîndu-ți astfel drumul către înălțimi, iar cu alții ai a face echipă. Ultima este utilă căci rezolvi astfel (cît de cît) problema atacurilor dinspre respectivii, iar totodată alcătuiți un vehicul, cu care se răzbate mai ușor către locurile cu miere, de pe acea *Scenă*.

Rostul acelor discursuri este multiplu. În primul rînd hrănesc buna părere de sine, a inșilor (mici și mari) din acele echipe, inclusiv prin alimentarea iluziei că sînt mai puternici decît în realitate. În baza unui asemenea ciment, falangele umane rezultate se străduie a impresiona pe alții – pe cei mari pentru a ne accepta în preajmă; pe cei slabi pentru a nu ne încurca locul, asta dacă nu optează să intre în lesa noastră (respectivii pot accepta așa postură, căci postura de supus are și avantaje, în cazul ființelor umane mai puțin dotate).

¹ Mi-a explicat cineva că termenul se trage dela sunetul buzelor pe epidermă.

² „Dincolo de toate [...] NICOLAE P. LEONĂCHESCU fost un OM: care și-a împlinit destinul prin muncă, cercetare, știință [...] A fost un om căruia viața, sub toate aspectele sale nu i-a fost străină – a cunoscut-o, a iubit-o și a prețuit-o «Băgînd viață în anii săi!!!», a înțeles și respectat mecanismele vieții și societății. S-a dedicat total satului său natal, Stroești – Argeș, ridicându-l la rangul de „cel mai mediatizat sat din România”, și apărîndu-i aprig istoria, tradiția și patrimoniul. [...] A fost un fidel și aprig luptător pentru FAMILIE, VIAȚĂ, NEAM și SAT și s-a dovedit un PATRIOT, cu totul dezlegat de ideologii sau fanatisme. Pentru Nicolae P. Leonăchescu ADEVĂRUL ISTORIC, probat de dovezi, documente și mărturii, a fost literă de lege. A știut ca nimeni altul, să discearnă între DOCUMENT și MĂRTURIE, între istoria consemnată în documente și istoria orală. A înțeles timpuriu nevoia de sacru și a creat legende și a împămîntenit tradiții bazate pe istoria locului. A ajutat discret pe mulți stroeșteni și semenii ai săi – discreția este semnul smereniei – și a format OAMENI – există în mediile academice expresia «Școala Leonăchescu», « Ai băut apă după Leonăchescu!». A fost un căutător, spirit neliniștit, avid de cunoaștere și de nou! Un om drept, bun și blînd dar aprig care nu se sfia să arate unde greșeau semenii! [...]»

Nicolae P. Leonăchescu a fost un OM care ne lasă o moștenire spirituală, științifică și culturală bogată. O moștenire demnă de urmat dar foarte grea prin însăși jaloanele sale!

Nicolae P. Leonăchescu fost un model de integritate, demnitate și acribie profesională, iar aceste modele trebuie cunoscute, apreciate și valorizate.” (Buletinul AGIR nr. 1/2021)

În cazul ceva mai concret al fraților mei vitregi, aceștia au atins (prin intermediul *echipei* lor) un palier relativ mediu, în societate. Acolo există însă și alte asemenea grupuri, rezultând o aglutinare valorică, ce nu produce plăcere sufletului. Prin urmare, ceilalți sînt de ignorat, în lipsa unor asemenea repere dezvoltîndu-se mai ușor iluzia că noi și ocupațiile noastre sînt superioare altora (spre care nu privim însă niciodată cu atenție, căci ne-ar strica petrecerea interioară) E un proces nu chiar onorant, însă mai mult decît util, bunei noastre funcționări psihice, sub această boltă în cel mai bun caz cenușie.

Toate acele eforturi par să fie însă precum băutul de apă în somn, cînd organismul se nimereste a fi însetat. Mai exact bem acolo șuvoaie, însă procesul este inevitabil în gol, este inutil. Prin urmare, nemulțumirile existențiale ne rămîn aceleași...

În spațiul fraților mei vitregi¹, dacă îți pomenesc numele (mai ales în scris) fără mențiunea inginer, doctor (în acea profesie) ori profesor universitar (ce să mai spun de academician) este ca și cum ai apărea gol. Iar asta înseamnă nu să te simți doar mic, ci și învăluit de o insuportabilă rușine. Prin urmare, mai toți se înghesuie acolo a-și preciza titlurile (pentru sporirea efectului, uneori sînt scrise cu majusculă, à la *Inginer Doctor* etc.

Se trece totodată la confecționarea de discursuri. De care toți știu că sînt false, întrucît în vorbirea curentă, directă, formulele savante de acolo lipsesc. Însă acele speech-uri, acele licențe nu pot lipsi, căci e un important mijloc de coagulare a grupului – iar implicit de a-i conferi forță. Iar aceasta poate intimida pe cei ajunși mai sus, ori pe cei din aval, care ar dori să ne ia locul cît de cît călduț, pe care l-am atins.

Un N. Leonăchescu este profesor universitar, altminteri doar o poziție dintr-un CV impunător (figurează acolo inclusiv calitatea de senator în parlamentul României, în două mandate)². În paralel, dînsul vehiculează cu mare ușurință vorbe mari, de pildă despre corectitudine, respect etc. Acest ultim amănunt nu-l împiedică să se vădească extrem de subiectiv, respectiv de atent – nu atît la adevăr, cît la interesul propriu. Pentru că în junglă totul este permis, va perora dezinvolt însă despre corectitudine, demnitate, onoare etc.

În paralel, coeziunea se obține acolo și identificînd un dușman extern. Este un personaj individual/colectiv ce nu lipsește în discursurile *fraților mei vitregi*. Inevitabil, nici din așa demers nu lipsește exagerarea (dacă nu minciuna de-a dreptul), cu scop de a înnegri pe aceia

¹ La o adică, mă pot lua eu însumi la observații critice, după cum au din parte-mi acest drept și alții, amici ori dușmani.

² Cf. Wikipedia: Nicolae Leonăchescu (n. 9 iulie 1934, Stroești, Mușătești, Argeș, România – d. 4 august 2019) a fost un profesor universitar, doctor inginer în termotehnică și deputat român în legislaturile 1992–2004, ales în județul Argeș pe listele Partidului România Mare; pentru activitatea parlamentară deosebită i s-a conferit Ordinul Național Serviciul Credincios, în gradul de Cavaler.

În intervalul 10 decembrie 1957 – 15 septembrie 2001 a fost cadru didactic universitar: profesor (1977–2004) la Institutul de Construcții București, devenit ulterior Universitatea Tehnică de Construcții din București. Doctor-inginer în Termodinamică tehnică și Doctor Honoris Causa al Universității din Craiova. A fost invitatul universităților din: Dresda (1971), Moscova (1977), Strasbourg (1991), Chambéry (1994) și Chișinău (1991, 1994 și 2004). Este autor de cărți în domeniile: termotehnică, istoria tehnicii și științei românești, reportaje de călătorie etc.

Fondator și președinte-executiv (1972–1992), al Societății Cultural-Științifice Stroești-Argeș; idem, (1990–1998) al Societății Române a Termotehnicienilor; redactor-șef al revistei Termotehnica (1993–1998), director al periodicelor „Stroeștenii” (1994–2004) și „Posada” (1997–2004). Laureat al Premiului Dimitrie Leonida în 1995 și al Premiului Special al Societății Române a Termotehnicienilor.

socotiți dușmani. Ce e drept, uneori aceștia nici nu știu că i-am declarat astfel, căci sînt ocupați cu propriul (salvator) egocentrism. Și ei știu însă că trăiesc într-o junglă, altfel nu ar simți nevoia unui asemenea *cocoon* protector.

În stînga, Eugenia Beldie și fiul ei Alexandru (1915)

În anii premergători primului război mondial.
C. Beldie este în stînga, așezat.

Prima jumătate a anilor '20.
C. Beldie este în dreapta; pe scaun, Cora Irineu

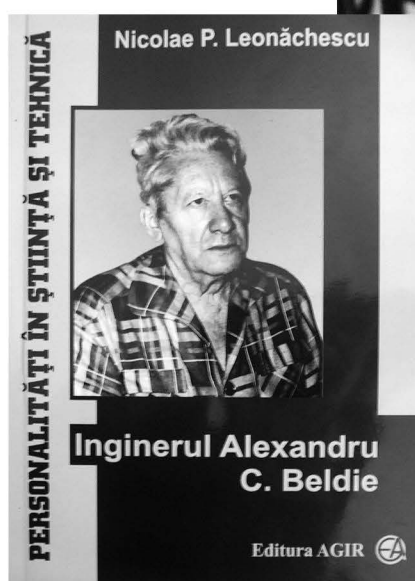

Aparent pe Claia Mare.
În stînga, Toma Boerescu;
în dreapta, Alex. Beldie.
1932.

Probabil Valea Țapului.
Beldie este cel în picioare.

În dreapta, Alex. Beldie.

Colaborarea Alex. Beldie - Nicolae Leonăchescu

Prof. dr. ing. Nicolae P. Leonăchescu, Maria N. Nicolescu, prof. dr. docent ing. Alexandru C. Beldie (15 iunie 1984).

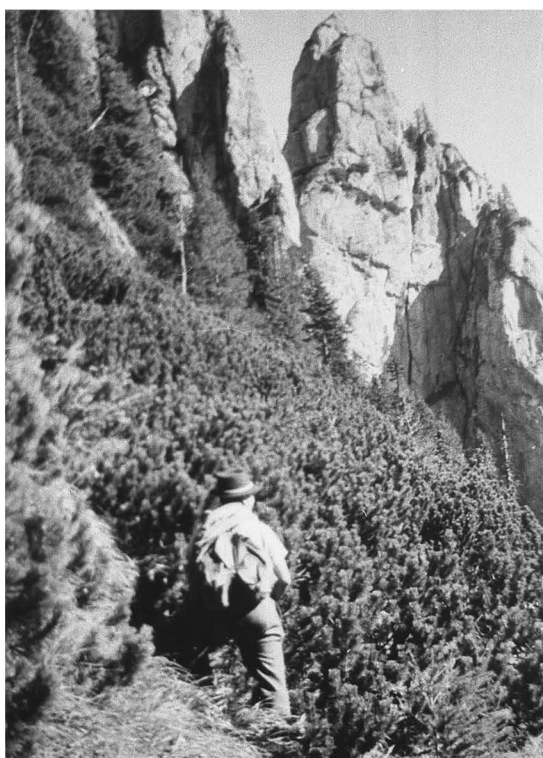
Într-un vagon de cale
ferată. (probabil 1933)
În stînga, Ion Tipei

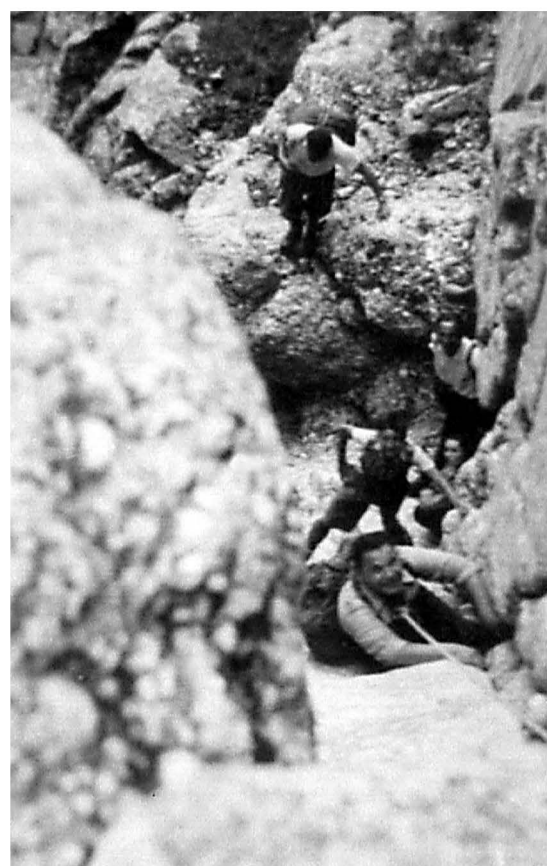
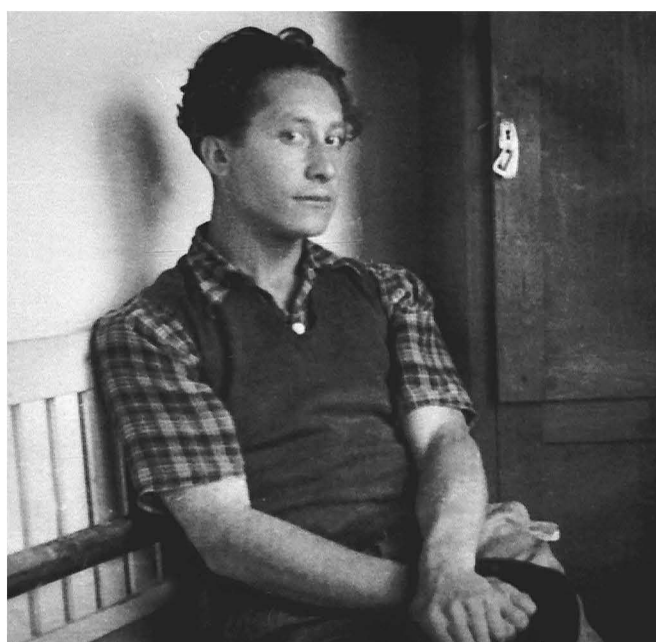
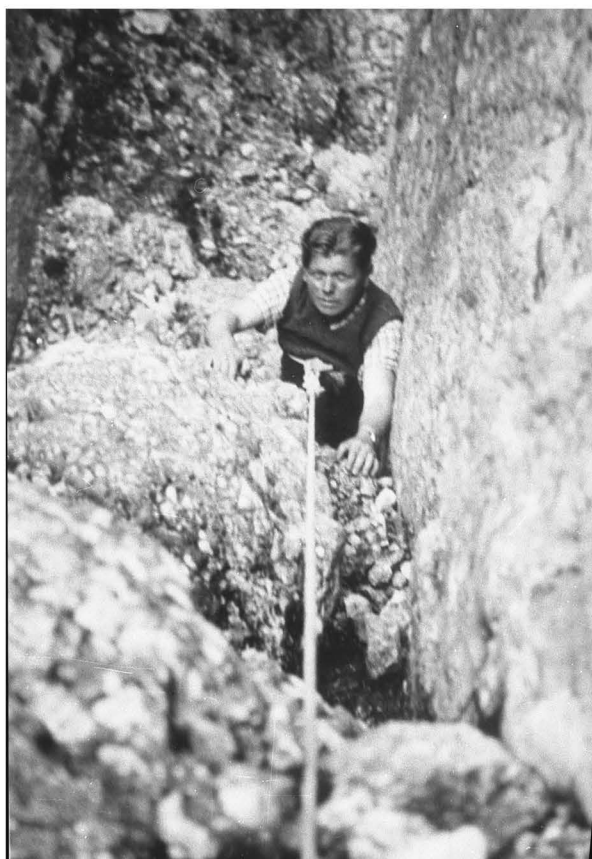
Aceiași ani.
În mijloc, în negru,
Ion Udriște-Olt

La cabana Omul, cca 1932, alături de ?, Nae
Dimitriu, Olly Geresh și Ion Șincan

În Poiana Mare a Văii Seci din Caraiman

Alex. Beldie la vremea cînd începuse să organizeze excursii în abrupt cu începătorii.

Sus,
în Săritoarea mare a Hornurilor Văii Seci;
o vale neidentificată

Jos, dreapta: în Rîpa Zăpezii, a doua săritoare

Anexă

În volumul „Constantin Beldie văzut din alt secol”, Nicolae Leonăchescu tratează un fapt care privește pe cei doi Beldie, și unde cred că se află în flagrantă eroare.

Între cuceririle lui Constantin Beldie figurează și ceea ce N. Leonăchescu numește *necunoscuta din tren*, ... cunoscută în 1915 pe drumul de la București la Constanța, unde ea locuia. Între cei doi are loc un schimb pătimăș de scrisori, dar și întâlniri, cum este aceea din 12 noiembrie acel an. Și când, la malul mării, ”cînd s-au iubit o zi, cît alții în ani și ani”. După zisele lui N. Leonăchescu, situația luase o turnură ce a îngrijorat-o pe doamna Beldie, care a mers la Constanța și a discutat cu rivala ei. Împotriva amorului fiicei lor s-au declarat și părinții fetei. Urmare a tot, la jumătatea acelei luni tînăra s-a sinucis.

Într-un efort în sine stimabil, N. Leonăchescu a găsit de cuviință să exploreze subiectul, cercetînd de pildă presa tomitană. Unde majoritatea gazetelor nu pomenesc vreo sincidere în acele zile, amintită în schimb de ziarul *Dacia*: „Femeia Ana Rafail C. Cuiconta, avînd niște neînțelegeri familiale, a încercat să-și pună capăt vieții bînd o cană cu sodă, După o zi de agonie, a încetat din viață”. Un C. Rafail („evreu înstărit”, spune P. Leonăchescu) apare în paralel cu reclame în ziarele constănțene ale vremii.

Deși lipsește totuși dovada fermă că iubita lui C. Beldie este sinucisa din gazete (iar implicit că numele ei de familie este Rafail), Leonăchescu face în continuare niște afirmații mai mult decît neașteptate. Pe de o parte, pretinde că „Ana Rafail s-a sinucis spre a salva destinul familiei Beldie, renunțînd la propriile ei speranțe”¹. Ca urmare a unui asemenea înalt gest, bucureștenii în cauză s-au comportat pe măsură: „Memorialistul și ai lui n-au uitat [se poate înțelege că în sens pios] o clipă tragicul deznodămînt”².

Dacă traduc eu bine, ai lui *Costică* – inclusiv nevasta și fiul ce avea în 1915 exact trei ani – au avut etern inima frîntă de tragedia... amantei capului de familie.

Mai mult decît atît, ”Alexandru Beldie a făcut un gest care-l definește și evidențiază recunoștința sa profundă față de nefericita Ana. A devenit un pasionat alpinist și un foarte bun cunoscător al munților Bucegi”. Din această postură, „a ridicat o cruce în memoria Anei C. Rafail”. Mai exact, în cu totul altă parte a țării, iar totodată mult peste altitudinea de la malul mării.

În calitate de inginer, N. Leonăchescu o și descrie: „o cruce de aproape un metru și jumătate înălțime, cu brațul orizontal de optzeci centimetri, făcut din țevă de oțel zincată, cu diametrul nominal de 20 centimetri (trei sferturi de țol; 1 țol = 25,4 milimetri); la încrucișarea brațelor s-a fixat placa metalică pe care s-au scris datele de rigoare”. Este indicat și accesul la acea cruce: „în drum spre Monumentul Eroilor de pe Caraiman, pe acest traseu [e vorba de Valea Seacă a Caraimanului] cu escalade ale alpiștilor, imediat după ieșirea din Bușteni [...] în Poiana Mare [...] aproape de Hornurile Văii Seci”. Iar totodată

¹ Similar (op. cit., p. 87): „Am crezut de datoria noastră să-i consemnăm aici numele [Anei Rafail] și sacrificiul său prin care a asigurat evoluția lui Puiu Beldie pînă la statutul de valoros om de știință”.

² În același registru, pe acolo: „C. Beldie [...] după vreo două săptămîni a aflat și el despre dispariția violentă a iubitei sale din Constanța și l-a cuprins disperarea; remușcările i-au marcat viața”.

că „turiștii treceau pe lângă «Crucea lui Rafail», citeau textul – odihnindu-se o clipă – și depuneau flori pe ea în semn de omagiu¹”.

Ca și cum toate acestea nu ar fi de ajuns, „într-o discuție avută cu Alexandru Beldie, acesta mi-a confirmat faptul că el a ridicat-o și a ales amplasamentul din Poiana Mare, un spațiu cu flori de munte și priveliști minunate, loc de odihnă și de reculegere pentru turiști și alpiniști”.

Inevitabil subsemnatul se află aici în postura celui ce are de scos pietre (la plural) aruncate de un glumeț într-o fîntînă... Pe de o parte, mi-e greu să cred că Alexandru Beldie a afirmat cele din paragraful anterior. Ușor nu îmi este să accept nici faptul că d. profesor universitar (plus senator etc.) poate minți atît de dezinvolt...

Pînă una-alta mă văd nevoit să spun că pe placa amintitei cruci o fi trecut numele *Rafail*, atîta doar că este al unei persoane de sex masculin (*Gică*). Iar anul trecut acolo este 1930, nicidecum un 1915 (trec aici peste amăntul că locul în cauză nu se află în Poiana Mare, ci mult deasupra, la jumătatea așa-numitelor Hornuri...).

Glumeața scenetă, avînd ca autor pe N. Leonăchescu, se trage din faptul că, cercetînd asupra drumurilor pe munte ale lui Alexandru Beldie², a întîlnit – în *Gazeta Sporturilor*, cît și în monografia *Bucegilor* (1961) – menționată crucea lui Rafail. Din resorturi mentale asupra cărora nu mă pot pronunța, a atribuit-o Anei, fără să-și bată capul cu fragilitățile unei asemenea relaționări.

E destul de curioasă și precizarea lui N. Leonăchescu: „...Toponimicul respectiv – «Crucea lui Rafail» – nu l-am mai găsit menționat în alte lucrări menționate de noi”. Într-adevăr, în tipărituri nu s-a scris despre cine a fost G. Rafail, însă asemenea informații existau pe net prin 2005-2010. La o adică de acolo ia respectivul autor fotografia grupului Dimitriu, ajunsă în acel loc în 1932³.

Posibil să fie la mijloc o încăpățînire, de a stabili cu orice preț o relație a acelei cruci cu Ana. Și care producea mult *plăcut*, inimii autorului în cauză.

Nedumerire îmi trezește și afirmația: „cu trecerea timpului, crucea a dispărut – și încă foarte repede – iar amintirea Anei C. Rafail s-a șters”. Crucea există și azi, în bună stare chiar (nu e cazul cogenerei ei din culmea Morarului, pusă în memoria lui Niki Alexandrescu).⁴

¹ Este a treia situație pe care o întîlnesc, în scrisile noastre montane, privind depunerea de flori de către turiști, la cruci aflate în zone care de fapt nu le sînt accesibile (de pildă Bivuacul 2).

² Alex. Beldie mi-a spus că îl cunoscuse pe Gică Rafail, care urma și el liceul Spiru Haret, dar într-o clasă mai mică, și căruia îi reținuse zîmbetul plăcut. Nici gînd de vreo iubită din Constanța a tatălui său (la chestiune, singura pomenire a părintelui său – la o vreme cînd nu cunoșteam mai nimic despre el, și totodată nu am fost interesat a trage discuția într-acolo – a fost una legată de accidentul din Acele Morarului).

³ Nu am idee de unde ia Leonăchescu informația „cu trecerea timpului, crucea a dispărut – și încă foarte repede – iar amintirea Anei C. Rafail s-a șters”. Crucea există și azi – situație rar întîlnită, în așa cazuri (v. starea precară a crucii lui N. Alexandrescu, pusă în 1932, de pe culmea superioară a Morarului).

⁴ Mi-aș permite la încheierea acestui material/capitol să relev o situație întrucîtva personală...

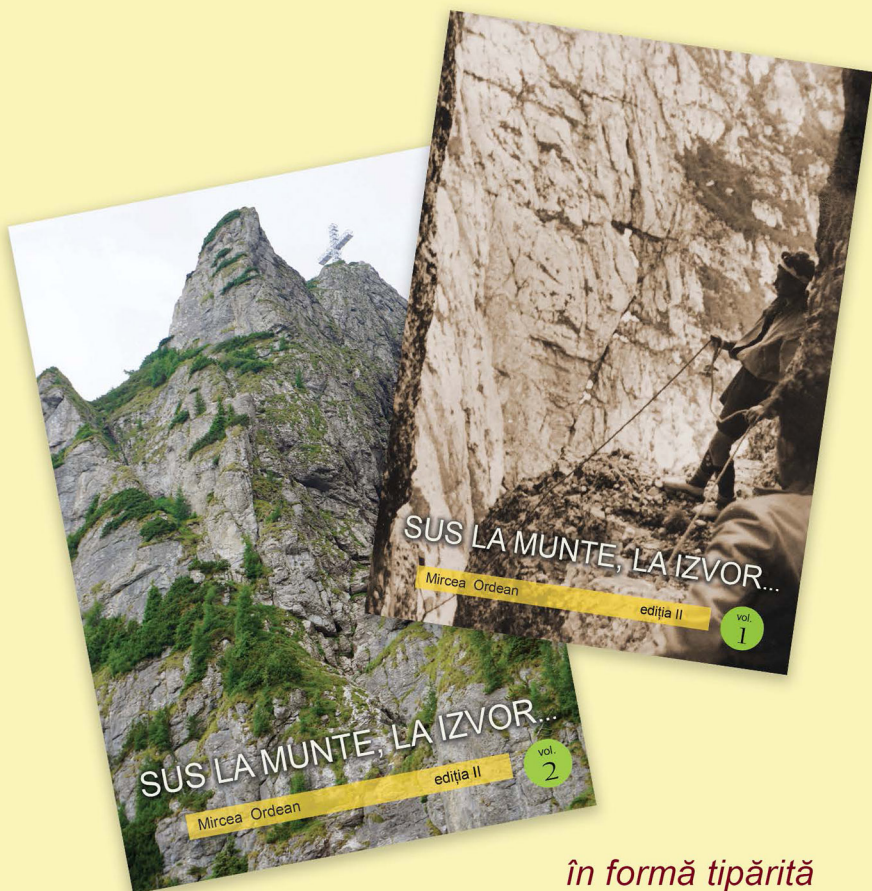
Am publicat pe net prin 2012 un material, pornind de la discuțiile ce am avut în 1985-87 cu Alexandru Beldie. Peste cinci ani, revista „România Pitorească” a reprodus o parte a textului „Amintiri și cugetări din 50 ani de drumeție pe Bucegi”, de Alex. Beldie, în baza căruia a fost alcătuit interviul cu acesta din „Ani de drumeție” (tot o parte publicase prin 1991 și revista „Muntele”, a Clubului Alpin Român). În intro-ul de acolo, Mihai Ogrinji spune că „asupra autorului volumului «Flora și vegetația munților Bucegi»

[adică Beldie] vom mai reveni, *nu însă din perspectiva cancanurilor pe care le-a proliferat în «scriiturile on-line»*⁴ un personaj zdruncinat, cu privirea rătăcită și apetit nețărmurit pentru dejecții”.

Singurul material circulând pe net fiind al subsemnatului (tipărit ulterior în „Sus la munte la izvor”)... Dincolo de această amabilitate (deloc singura, în decursul timpului), Ogrinji nu va mai reveni asupra subiectului Alex. Beldie. A existat la un moment dat în RP, ce-i drept, un articol cu amintiri ale salvamontistului sinăian Mihai Sîrbu (nr. 505, 2021), unde se făcea vorbire de Alex. Beldie. Însă atât, iar condeiul de acolo fiind mai atent la vorbe mari, decât la informații utile.

În ce mă privește, în 2022 am dat peste cele două materiale în memoriam, ale lui Gh. Dihoru, respectiv Vl. Nicolau. Ele (îndeosebi primul!) m-au incitat să explorez asupra vieții lui Beldie și altfel decât din unghiul discuțiilor ce avusesem cu el. Cu așa prilej, și sub cerul asociațiilor inedite care se nășteau, am șters praful depus în bibliotecă peste memoriile lui Const. Beldie, respectiv cartea dedicată aceluiași (și fiului său) de către N. Leonăchescu. Mi-am recitit totodată notițele luate în urma discuțiilor mele cu Alex. Beldie.

De același autor:

în formă tipărită

mmordean@gmail.com